

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

[Smått, F. W. P. R.]

Statsrätt
Acta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN OCH LOKALFÖRENINGARNA

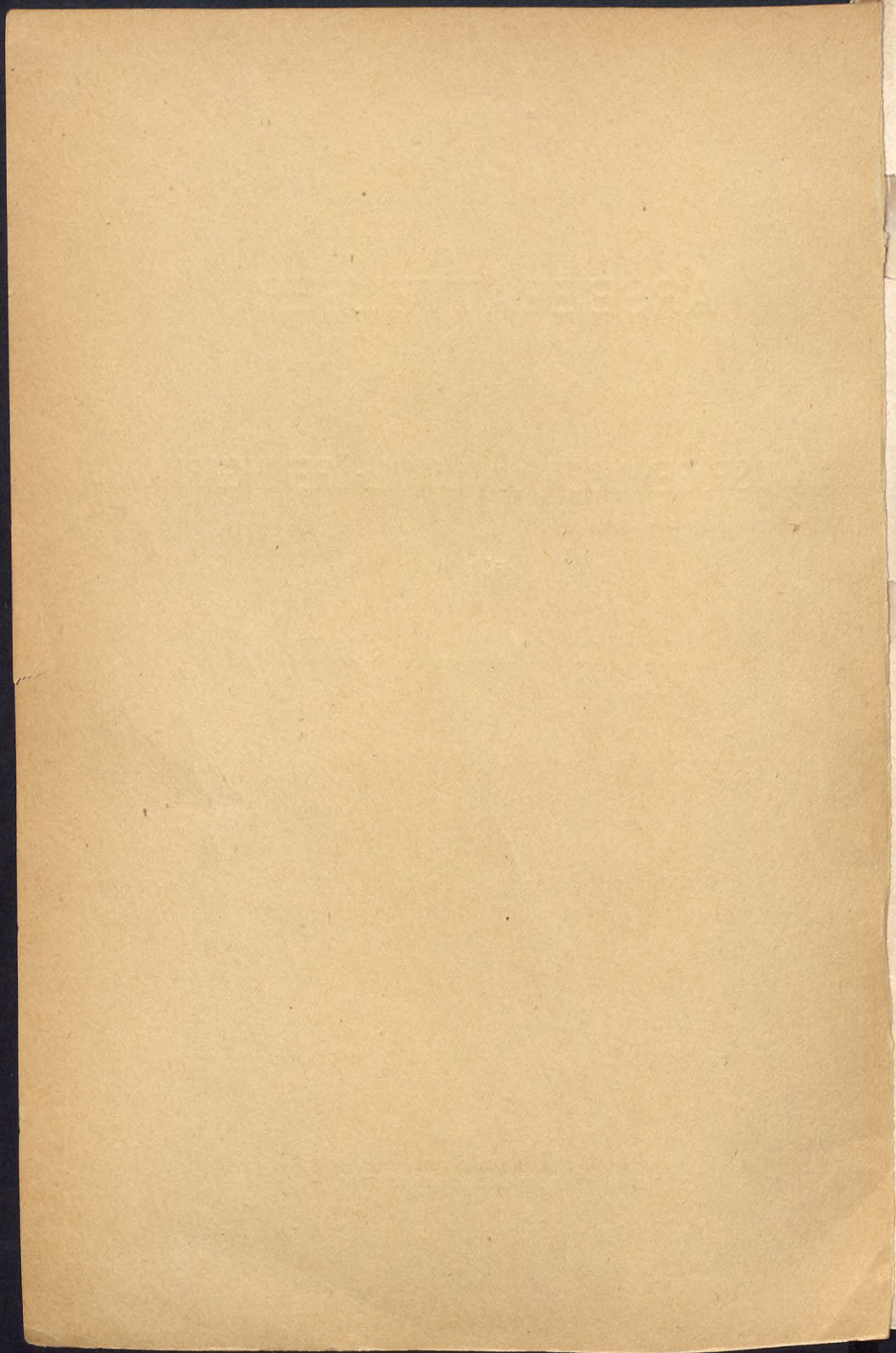
FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1915.

STOCKHOLM 1916
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI.

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN

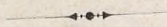
OCH

LOKALFÖRENINGARNA

FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1915.

STOCKHOLM 1916
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI

RESERVATTEJER

LANDSFÖRENINGEN

LOKALFÖRENINGARNA

KONVOKT PÅ KONGRESS I BOSTON

1911

Centralstyrelsens

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt årsberättelse 1915.

Under det sorgtyngda året 1915, då krigets fador alltjämt gått fram över Europa, ha trots allt kvinnorna haft flera anledningar till glädje. Världen har ju fått bevittna, att kvinnornas samhörighet uthärdat en påfrestning, inför vilken ingen annan internationell sammanslutning bestått provet. Och det fredsarbete, som kvinnorna inledde alltifrån världskrigets första dagar, har aldrig avstannat utan alltjämt fortgått med växande kraft och fördjupning.

Även ur den synpunkten är år 1915 betydelsefullt, att kvinnorna då kunnat inregistrera icke mindre än två segrar för kvinnorösträtten. Den 5 juni erhöles de danska kvinnorna politisk rösträtt och valbarhet och den 19 juni stadfäste danska konungen Alltingets beslut att bevilja Islands kvinnor samma rättigheter. De svenska rösträttskvinnorna ha glatts med sina danska och isländska systrar, men på samma gång ha de känt en viss bitterhet vid tanken på att nu vara de enda av Nordens kvinnor, som sakna full politisk medborgarrätt. Denna deras särställning bör emellertid bliva dem ytterligare en sporre att hålla ut i kampen, tills målet är nått.

Antalet lokalföreningar, som den 31 december 1914 utgjorde 209 därav 22 filialer, med ett sammanlagt medlemsantal av 15,959, utgjorde den 31 december 1915 215 därav 21 filialer med ett sammanlagt medlemsantal av 14,856.

*Antal lokal-
föreningar.*

Under 1915 ha bildats 13 nya föreningar: Alsen, Broby, Fjugesta, Gällersta, Häggenås, Knisslinge, Kälarna, Lillhärda, Persön, Råneå, Striberg, Ytterberg och Över-Kalix samt 2 filialer, Laxå och Skärblacka.¹ Dessutom har Oviken åter-

¹ Under början av 1916 har bildats en förening i Brunskog och filialen Laxå har blivit självständig förening.

upplivats. Filialen Vång i Blekinge län har blivit självständig förening under namn av Johannishus, och även Vadstena har blivit självständig förening. Under året ha 10 föreningar upphört med sin verksamhet. Dessa äro Axvall, Björknäs-Fränö, Borgholm, Grödinge, Jervsö, Klinte, Skee, Änimskog och Öregrund. Tre av dessa ha varit filialer. Hela föreningsantalet har sålunda ökats med 5.

Centralstyrelsens
årsmöte.

I centralstyrelsens 12:te årsmöte, som ägde rum i Stockholm den 8 och 9 januari, deltog 95 representanter från 74 föreningar. Dessa voro:

Fru Ann Margret Holmgren, ständig medlem; fröken Anna Whitlock, ständig medlem; fru Maria Widegren, Alby; fröken Thérèse Almqvist, Alnö; fröken Hanna Stenberg, c. s., Arvidsjaur; fröken Noline Blidberg, Askersund; fru Erika Falkman, Avesta-Krylbo; fröken Hanna Forsell, c. s., Avesta-Krylbo; fru Wilhelmina Hallenberg, Bollnäs; fru A. Helin, c. s., Bollnäs; fröken Karin Boman, Bomhus; fröken Emilia Bengtsson, c. s., Bomhus; fröken Signe Fridholm, Borlänge-Stora Tuna; fru Elin Stalberg, Degerfors; fröken Maria Löf-roth, Eksjö; fru Elin Pettersson, Euköping; fru Nanny Grenander, Eskilstuna; fröken Hilma Nordlund, c. s., Eskilstuna; fröken Gerda Martin, Falun; fröken Otilia Marin, Filipstad; fröken Lovisa Thorén, Flen; fröken Anna Bergqvist, c. s., Gällivare; fru Gerda Modén, Gävle; fru Anna de Maré-Svensson, c. s., Gävle; fru Emma Ekstrand, c. s., Hallsberg; fru Anna Thybell, Hanebo-Kilafors; fru Fredrika Collin, Hedemora; fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, Huskvarna; fröken Agnes Petersson, c. s., Hvetlanda; fröken Emily Bölling, c. s., Hälsingborg; fröken Ulrika Svensson, Hörby; fröken Emma Aulin, Jönköping; fröken Hulda Forsgren, Karlskoga; fröken Gertrud Neuendorff, c. s., Karlskrona; fru Gerda Hellberg, Karlstad; fru Greta Gullström, c. s., Karlstad; fröken Anna Frick, Katrineholm; fröken Maja Forsslund, Kopparberg; fröken Elisabet Nilsson, Kristianstad; fröken Anna Hasselgren, c. s., Kristianstad; fru Gerda Åström, Kumla; fru Emelie Johansson, Köping; fru Berta Francke-Åkesson, Landskrona; fru Hildegard Bäck, Lidköping; fru Amanda Ström, c. s., Lidköping; fröken Jenny Wallerstedt, Linköping; fröken Elin Lennqvist, c. s., Lindesberg; fröken Karin Pettersson, Ljusdal; fröken Anna Svensson, c. s., Luleå; fru Anna Wicksell, c. s., Lund; fröken Naëmi Uddenberg, Malmö; fru Andriette Florén, Mariestad; fröken Elli Wijkmark, c. s., Motala; fröken Anna Molin, Nyköping; fröken Sigrid Granér,

c. s., Oskarshamn; fröken Hilda Fagerqvist, Persberg; fru Augusta Tonning, Ronneby; fru Maria Bolin, Rönninge-Tumba; fröken Hanna Mogren, Sala; fru Jenny Velander, Skara; fru Ella Billing, c. s., Skurup; fröken Signe Bergman, Stockholm; doktor Karolina Widerström, Stockholm; fru Ezaline Boheman, Stockholm; friherrinnan Ebba Palmstierna, c. s., Stockholm; fru Ester Brisman, c. s., Stockholm; fru Augusta Widebeck, Strängnäs; fröken Ninni Huldt, c. s., Strängnäs; fru Anna Hellborn, Strömstad; fröken Elin Wahlquist, Sundsvall; fröken Anna Wenner, Surte; fru Elin Pohlman, Söderhamn; fru Malla Grönlund, Söderköping; fröken Virginia Qviberg, c. s., Söderköping; fru Maria Dehn, Södertälje; fru Sophie Le Moine, c. s., Södertälje; fröken Hulda Lundh, Tomelilla; fröken Ebba Wickman, Tranås; fröken Anna Montelius, Trälleborg; fröken Linnéa Eriksson, c. s., Trälleborg; fröken Augusta Björkqvist, Trollhättan; fröken Anna Grönfeldt, c. s., Umeå; fru Ellen Hagen, Uppsala; fru Maria Hagelin, c. s., Uppsala; fru Alma Lénström, Vaxholm; fröken Julia Helander, Vimmerby; fröken Ingrid Bergius, Vänersborg; fru Nina Andersson, Västerås; fru Caroline Benedicks-Bruce, Västkinde; fru Maja Strandberg, Ystad; fru Elsa Perselli, Örebro; fru Hanna Lindberg-Been, c. s., Örebro; fröken Anna Hultqvist, Östersund; fru Anna Palmgren, c. s., Östersund; fröken Signe Jacobsson, Östhammar.

Centralstyrelsemötet öppnades av fröken Signe Bergman, som gav en resumé av det gångna årets politiska händelser och uttryckte den förhoppningen, att de dagliga omsorgerna icke skulle få skymma undan rösträttsfrågan och att känslan av målets höghet skulle bli vägledande för arbetet under det nya året och för mötets förhandlingar, samt förklarade det 12:te centralstyrelsemötet öppnat.

Därefter företogs val av ordf. och v. ordf. Med acklamation återvaldes fröken Signe Bergman till ordf. och d:r Karolina Widerström till v. ordf.

Till L. K. P. R:s sekreterare och skattmästare återvalde V. U. fru Ezaline Boheman och fröken Thorborg Widebeck.

Sedan en del föreningsangelägenheter avhandlats, redogjorde friherrinnan Ebba Palmstierna för de Bergman-Österbergska samhällskurserna under år 1914. Kursledare hade under året varit fröken Walborg Bergström. Under vårterminen hölls kurser i Kalmar län, såväl på Öland som på fastlandet, samt i Gävleborgs län. På hösten kunde icke sammanhängande kurser hållas, varemot enstaka föreläsningar

hållits i Kronobergs, Älvsborgs och Örebro län. Av fröken Emma Aulin hade i Jönköpings län under hösten hållits en s. k. månadskurs.

Till kommitterade för de Bergman-Österbergska samhällskurserna för år 1915 valdes:

för *Götaland*: fru Anna Wicksell, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, fru Frigga Carlberg och som suppleant fru Maja Strandberg;

för *Svealand*: fruarna Gerda Hellberg, Ellen Hagen och Gulli Petrini och som suppleant fru Ella Billing;

för *Norrland*: fröken Anna Grönfeldt, fru Maria Widegren, fröken Märta Bucht och som suppleant fru Gerda Modén.

Nästa punkt på programmet, *L. K. P. R. och pressen*, inleddes med en redogörelse för tidningen Röstätt för Kvinnor av fröken Hanna Arpi. Tidningen hade under år 1914 utkommit i 24 nummer och i en sammanlagd upplaga av 144,000 ex.

Innan redogörelse lämnades för L. K. P. R:s artikelserie ägnade ordföranden några varma minnesord åt fru Klara Lindh, artikelseriens första redaktör, som under året avlidit. Av den redogörelse för serien, vilken lämnades av fru Gerda Modén, som efter fru Lindhs död skött redaktörskapet, framgick att artiklar under året influerades i 24 tidningar med en sammanlagd upplaga av 250,500 ex. Artiklarnas antal hade varit 12. Till redaktör för artikelserien valdes fru Modén.

Till Sveriges korrespondent till Internationella kvinnorösträttsalliansens tidning Jus Suffragii återvaldes fru Boheman.

Såsom ett uttryck för sin uppskattning av det utomordentliga sätt varpå Internationella rösträttsalliansen skött sin uppgift att uppehålla gemenskapen mellan rösträttskvinnorna i de olika länderna, beslöt centralstyrelsen, på förslag av ordföranden, att tillställa Internationella rösträttsalliansen, dess arbetsutskott i London och redaktionen av tidningen Jus Suffragii följande resolution:

Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, samlad till årsmöte i Stockholm januari 1915, känner ett behov att i närvarande skräckfyllda tid sända alla våra systrar i såväl de krigförande som de neutrala länderna en från hjärtat gående hälsning och en varm önskan om en snar och varaktig fred. Aldrig ha vi haft en starkare känsla av de internationella bandens värde än i denna söndringens tid. Våra erfarenheter såsom förmedlare av förbindelserna mellan de krigförande länderna ha visat oss, att till och med i dessa länder ha rösträttsrörelsens kvinnor förmått

höja sig över nationalhatet och mötas med kvinnorna från motsidan i kvinnligt medlidande och kvinnlig hjälpsamhet.

Särskilt vilja vi uttala vår beundran och tacksamhet till Internationella kvinnorösträttsalliansens arbetsutskott i London och till redaktionen av Alliansens tidning, Jus Suffragii — vilkas medlemmar alla tillhöra ett krigförande land — för det i sanning storartade sätt, på vilket de fylla sin ömtåliga uppgift att i dessa för alla internationella sammanslutningar så prövande tider upprätthålla samarbetet de olika nationerna emellan. Aldrig har betydelsen av ett verkligt internationellt organ för vår rörelse framstått med sådan klarhet som nu. Vi känna oss övertygade, att om det efter detta ödesdigra krig skall lyckas oss kvinnor att återknyta de internationella banden, ha vi i hög grad att härför tacka den opartiskhet och den i bästa mening internationella anda, i vilken arbetsutskottet och Jus Suffragii redaktion under dessa månader skött sin uppgift att även under kriget upprätthålla åtminstone bland kvinnorna en god vilja.»

Stockholm den 8 januari 1915.

För centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

Signe Bergman,
ordförande.

Fru Boheman, som varit L. K. P. R:s representant vid det nordiska kvinnomötet i Köpenhamn sommaren 1914, lämnade en redogörelse för mötet. Därefter gjorde centralstyrelsemötet följande uttalande, som man beslöt att tillställa Dansk Kvindesamfund i Köpenhamn:

»Centralstyrelsen i den svenska Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, samlad till årsmöte, uttalar sin anslutning till tanken på ett samarbete mellan Nordens kvinnor i sådana frågor, där de ha gemensamma intressen att bevaka, men anser att bildandet av en organisation i detta syfte kan uppskjutas till dess lugnare tider inträtt.»

Ett under mötet framkommet förslag om centralstyrelsemötenas förläggande till sommaren blev efter en livlig diskussion avslaget.

Mötet uttalade sig däremot för önskvärdheten av att under kommande sommar anordna ett allmänt svenskt rösträttsmöte, om det politiska läget så medgav. Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga framförde å sin förenings vägnar en inbjudan till ett möte i Huskvarna, vilken inbjudan av mötet med tacksamhet antogs.

Det vilande förslaget till ändring av Landsföreningens stadgar antogs utan diskussion.

Andra dagens förhandlingar inleddes med diskussion över frågan: *Vad kan göras för kvinnornas rösträttsfråga under nuvarande politiska situation?* Inledaren, d:r Karolina Widerström, började med att klargöra den politiska situationen och sammansättningen av Andra kammaren, där partiernas inbördes styrkor visserligen äro betydligt förändrade, men där i alla fall de båda partier, som ha kvinnornas rösträtt på sitt program, tillsammans ha majoritet. Beträffande Första kammaren intar även den efter nyvalen ungefär samma ställning till kvinnornas rösträttsfråga som förut, d. v. s. ogynnsam. Spörsmålet är nu, om vi böra arbeta för att frågan redan under den stundande riksdagen tas upp till behandling. Inom regeringen ha vi det så pass bra ställt, att justitieministern är på vår sida och statsministern har förklarat sig vara viss om att »kvinnornas strävan efter medborgarrätt är förestavad av omtanke, icke blott om egna krav, utan även om landets väl». Och sedan försvarsfrågan är löst, måste regeringen även ägna sig åt andra frågor. Och kunde det inte tänkas, att då även det löfte konungen gav i trontalet i januari 1914 infriades med en kunglig proposition?

Sedan d:r Widerström klart visat, att utsiktorna till frågans lösning på denna väg dock icke voro stora, upptog hon tanken på en partimotion. Men då denna riksdag blir den första under treårsperioden, ansåg talarinnan det klokare att invänta ett gynnsammare tillfälle än det närvarande för frågans framförande i riksdagen.

Efter en livlig diskussion gjorde mötet följande uttalande:

»Mer än någonsin övertygad om det berättigade i kvinnornas rösträttskrav, anser dock centralstyrelsen att ett förnyat framförande av kvinnornas rösträttsfråga i riksdagen icke behöver ske vid innevarande riksdag — den första i perioden — helst som de nu rådande exceptionella förhållandena så starkt bringat andra frågor i förgrunden.

Skulle en förändring i situationen inträda, är centralstyrelsen beredd att upptaga frågan till förnyad prövning.»

Fröken Signe Fridholm upptog den synpunkten till diskussion, om det inte vore lämpligt att till att börja med arbeta för politisk rösträtt åt kommunalt röstberättigade kvinnor. Diskussionen visade, att den allmänna opinionen gick i

motsatt riktning, och centralstyrelsen uttalade sig för att frågan bör lösas i ett sammanhang.

Fru Anna Wicksell inledde diskussionen *om L. K. P. R. såsom sådan bör taga ställning till andra sociala frågor*. Enligt inledarinnans tanke sönderföll frågan i tre delar:

1. De rena kvinnofrågorna, till vilka talarinnan räknade sådana frågor som pensionslagstiftningen, äktenskapslagarna m. fl. Med avseende på dessa ansåg fru Wicksell att L. K. P. R. inte bara har rätt, utan även skyldighet att ta ställning till dem.

2. Partiskiljande frågor, vari inbegripes sådana rent politiska frågor, som bilda konsekvensen av ett partis grundåskådning. Med dem bör L. K. P. R. icke befatta sig annat än rent upplysningsvis och icke ta ställning till dem.

3. De sociala frågorna, vilka icke äro direkta kvinnofrågor, men dock intressera kvinnorna såsom kvinnor, t. ex. freds-, nykterhets- och reglementeringsfrågan. De föreningar, som upptagit dessa frågor på sitt program, behöva i det dagliga arbetet ingen hjälp av rösträttsföreningarna som sådana, men under kristider kan en hastig uppslutning fordras. Talarinnan pointerade med avseende på dessa senare frågor, att när det gäller undantagsförhållanden, bör man ha rätt att vara med om undantagsåtgärder.

Efter en stunds livlig diskussion enades mötet om följande uttalande:

»Centralstyrelsen anser, att de egentliga kvinnofrågorna så att säga äro innefattade i frågan om politisk rösträtt för kvinnor, och att följaktligen L. K. P. R. såväl som lokalföreningarna äga rätt och plikt att arbeta för dessa frågor på samma sätt och med stadgeenliga inskränkningar som för rösträttsfrågan.

Beträffande åter sådana sociala och humanitära strävanden, som utan att vara rena kvinnofrågor dock särskilt intressera kvinnorna, såsom exempelvis nykterhetsfrågan och fredsfrågan, anser centralstyrelsen att L. K. P. R. icke bör delta i den ordinarie propagan- dan för dessa frågor, men att i fall under kristider någon undantagsåtgärd behöver vidtagas, och vår organisation anmodas att understödja åtgärden, detta bör tillåtas, ifall kvalificerad majoritet inom centralstyrelsen uttalar sig härför.

Vad åter lokalföreningarna beträffar, må de själva avgöra lämpligheten av ett medverkande i dessa frågor även under normala förhållanden. Dock bör vid beslut härom alltid fordras $\frac{2}{3}$ majoritet.»

I anslutning till det av fru Wicksell inledda ämnet talade fröken Elisabeth Nilsson, över den av henne föreslagna frågan: *Böra rösträttsföreningarna utvidga sin verksamhet i mera social riktning?* Hon påpekade vikten av att F. K. P. R:s medlemmar upplysas i alla de sociala frågor, som oundgängligen måste komma under debatt, när kvinnorna en gång få inflytande på statens styrelse. Uttalandena gingo i den riktningen, att F. K. P. R. fortfarande såsom hittills böra arbeta i social riktning, med huvudvikt fäst vid upplysningsarbetet.

Över ämnet *L. K. P. R. och fredsarbetet* höll fröken Anna Whitlock ett föredrag, vari hon gav en skildring av krigets fasor och de olyckor, som drabbat så många länders befolkning. Fröken Whitlock ansåg, att kvinnorna ha en mycket stor mission att fylla i arbetet för freden, och att det måste bli de neutrala ländernas kvinnor, som gripa sig detta verk an. Utan Sveriges hållning 1905 hade trekungamötet i Malmö aldrig kommit till stånd, och det har dock varit den stjärna, som upplyst Nordens mörka vinterhimmel med sitt sken. Den diskussion, som följde, visade, att inledarinnans ord vunnit livlig anklang hos de närvarande.

Fröken Elin Wahlquist talade om *Vad kan göras för att underlätta samarbetet mellan kvinnorna i rösträttsföreningarna* och gjorde en resumé av sina erfarenheter på detta område. I allmänhet uttalades i den diskussion, som följde, vikten av att söka behålla de medlemmar, man hade inom föreningarna, och att genom möten, föredrag och personlig agitation uppehålla deras intresse för rösträtten. Man uttalade sig även för önskemålet att anskaffa resetalare, vilka skulle ha till sin uppgift att besöka de olika lokalföreningarna, bistå dem med råd och dåd och elda upp intresset, där det visat sig tynande.

Till sist antog centralstyrelsen på förslag av fru Augusta Widebeck, Strängnäs, och fru Ellen Hagen, Uppsala, enhälligt följande resolution:

»I vida kretsar ha de abnorma förhållanden, som det nu pågående världskriget skapat i vårt land, dyrtid, arbetslöshet och stor fattigdom, väckt allvarliga bekymmer. Upprörande är det dock, att under en ekonomisk kristid som den nuvarande, då stat och kommuner nödgas anslå ansevärliga belopp till understöd åt fattiga och nöd och armod råda i otaliga hem, det skall få ske att de knappa tillgångarna förödas på rusdrycker.

Det torde icke kunna bestridas, att under sådana undantagsförhållanden som de förhandenvarande ett tillfälligt rusdrycksförbud skulle kraftigt bidra till hindrande och avhjälpande av mycken nöd i landet. På grund härav, och med särskild tanke på mödrarna och barnen, vill centralstyrelsen i L. K. P. R., samlad till årsmöte, uttala sin anslutning till de framställningar om rusdrycksförbud, gällande intill dess normala förhållanden inträda, som i dessa dagar av nykterhetsorganisationerna med talrika instämmanden av andra vänner till folknykterhet frambäras till regering och riksdag.»

Vid första aftonens halvenskilda möte förekom till behandling, dels frågan om *F. K. P. R. och landstingsvalen* med föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge, dels *Kvinnorna och nödhjälpsarbetet* med anförande av fru Karin Fjällbäck-Holmgren, fröken Kerstin Hesselgren, fröken Hildur Öijer, fröken Elin Wahlquist och fröken Naëmi Uddenberg. Slutligen lämnade fru Elsa Perselli en skildring av det tillfälle, då 4,000 kvinnor i Örebro uppvaktade landshövding Bergström med begäran om rusdrycksförbud.

Centralstyrelsemötet avslutades den andra mötesdagen med ett festligt samkväm å Strand Hotell, till vilket utomstående ägde tillträde. Föredrag hölls av dr Gulli Petrini om *Kvinnorna och kriget* och av fru Emilia Broomé om *Kvinnorna och freden*.

Följande resolution antogs:

»Kvinnor från hela Sverige, samlade i huvudstaden med anledning av L. K. P. R:s centralstyrelsemöte, vilja i känslan av det pågående världskrigets oerhörda tryck uttala sin solidaritet med varje strävande att uppnå en snar, god och på varaktiga grunder byggd fred samt beklaga, att vi icke kunna stödja dessa strävanden jämväl med kraften av den fulla politiska medborgarrätten.»

Den 14 april överlämnades till riksdagens lagutskott en av V. U. undertecknad skrivelse angående det föreliggande förslaget till lag om äktenskaps ingående och upplösning, närmast i anslutning till några av de uttalanden, som gjorts vid möten anordnade av F. K. P. R. i Stockholm och Uppsala. Skrivelsen gick ut på en hemställan om att den humana och sedligt riktiga grundtanke, som fått sitt uttryck i nu gällande rättsregler om s. k. ofullkomnade äktenskap, i den nya lagstiftningen måtte bevaras och däri givas en sådan form, att de olägenheter, som vidlåda de nuvarande bestämmelserna, måtte i den nya lagen undvikas.

*Skrivelse
till riksdagen ang.
äktenskaps-
lagstiftningen.*

Vidare uttalades önskvärdheten av att det måtte åt domstolen överlämnas att efter prövning av alla förhandenvarande omständigheter bedöma såväl om skyldighet att utge underhåll som om vilken av makarna, då båda äro lika skickade därtill, bör tilldelas vårdnaden om barnen, detta såväl vid separation som äktenskapsskillnad. Till slut innehöll skrivelser ett instämmande i det föreslagna stadgandet beträffande skyldighet för kvinna såväl som för man att för erhållande av lysning avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete att såvitt veterligt icke lida av könssjukdom i smittosamt skede.

De danska kvinnornas rösträttsseger.

Den danska »grundlovsdagen» firades av de svenska rösträttskvinnorna med en av V. U. anordnad fest å Gillet. Bland de närvarande märktes även en del rösträttskvinnor från andra länder. Tal höllos av d:r Lydia Wahlström: *Varför dröjer Sverige?* och fru Karin Fjällbäck-Holmgren: *Vårt mål*.

Som L. K. P. R:s representant närvar fru Anna Wicksell vid högtidligheterna i Köpenhamn, dit hon medförde en textad adress med lyckönskningar från svenska rösträttskvinnor.

V. U. gick dessutom i författning om att trycka en affisch med följande text: »Nu ha Danmarks kvinnor fått rösträtt! I Finland och Norge ha kvinnorna redan förut rösträtt. När få Sveriges kvinnor rösträtt?» som genom rösträttsföreningarnas försorg spriddes och uppsattes över hela landet. Ett brevkort med samma text vann också stor spridning.

Sommarmötet i Huskvarna.

På inbjudan av Huskvarna F. K. P. R. ägde de svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte rum i Huskvarna lördagen den 19 och söndagen den 20 juni. Mötet, som var synnerligen väl ordnat av Huskvarna F. K. P. R., räknade 351 deltagare och fick sin särskilda prägel därigenom att det var i Huskvarna F. K. P. R:s eget hus man samlades till förhandlingarna. Den vackra samlingsalen var rikt dekorerad i rösträttens färger och i estradens fond lyste rösträttsstandaret i gult och vitt. Närvaron av de danska gästerna, fröknarna Henni Forehammer och Sarah Orth, vilka representerade ett land, där kvinnorna nyss erhållit sin medborgarrätt, spred också en viss glans över mötet.

Mötet öppnades av Landsföreningens ordförande fröken Signe Bergman, som i sitt hälsningstal betonade att förhållandena mera än någonsin vore ägnade att kalla kvinnorna under rösträttsfanorna. Det har yttrats, att tiden ej vore lämplig för kvinnorna att arbeta för rösträtten, men Sverige måste hålla jämna steg med sina grannar och jämte övriga

nordiska länder bilda motvikt mot den moderna maktlärans förkunnare ute i Europa.

Den första diskussionen rörde sig om ämnet: *Vad kan göras för att övervinna det sista, sega motståndet mot kvinnans politiska rösträtt i vårt land?* a) hos männen, b) hos kvinnorna, och inleddes av dr Gulli Petrini och fru Frigga Carlberg. Diskussionen utmynnade i följande resolution:

»De svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte, samlat i Huskvarna den 19—20 juni 1915, riktar en allvarlig maning till L. K. P. R:s medlemmar, som äro anslutna till politiska organisationer — manliga såväl som kvinnliga — att inom dessa arbeta för upplysning om kvinnans politiska rösträtt samt att därjämte verka för densammas upptagande på programmen, där så icke redan skett.»

Enhälligt beslöts även att till konungen och statsministern avsända telegram av följande lydelse:

Hans Majestät Konungen,

Stockholm.

De svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte, samlat i Huskvarna den 19—20 juni 1915, uttalar i underdånighet inför Eders Majestät sina förhoppningar om att samma fulla medborgarrätt som helt nyss givits åt Danmarks kvinnor, och som redan förut äges av Norges och Finlands, också måtte komma Sveriges kvinnor till del.

Å mötets vägnar:

Signe Bergman,
ordförande.

Hans Excellens Statsministern Hr Hammarskjöld,

Stockholm.

De svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte, samlat i Huskvarna den 19—20 juni 1915, riktar en vördsam vädjan till Sveriges regering att den måtte, i likhet med vad som redan skett i övriga nordiska länder och nu senast i vårt södra grannland Danmark, där kvinnorna i dessa dagar tillerkänts full politisk medborgarrätt, visa den tillit till landets kvinnor, som ett beaktande av deras krav på medbestämmanderätt i fosterlandets öden innebär.

A mötets vägnar:

Signe Bergman,
ordförande.

Till Männens förbund för kvinnas politiska rösträtt avsändes en hälsning så lydande:

»De svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte i Huskvarna den 19—20 juni sänder Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt sin hälsning och uttrycker den förhoppningen, att vi, genom ett gemensamt arbete snart måtte övervinna det sega motstånd, som från svenska mäns sida ännu reses mot kvinnornas krav på medborgarrätt.»

Nästa punkt på programmet: *Vad kan göras för att motarbeta kristidens inflytande på kvinnorösträttsrörelsen?* inleddes av fröken Sigrid Kruse, varpå fröken Mathilda Widegren gav en gripande skildring av sina *intryck från kvinnornas internationella fredskongress i Haag.*

En kollekt till förmån för L. K. P. R:s resetalarefond gav det vackra resultatet av kr. 176: 78.

Kl. 7 e. m. hölls offentligt möte i Stadsparken. Fröken Henni Forchhammer, ordförande för Danske Kvinders Nationalförbund, som var aftonens första talare, skildrade de danska kvinnornas rösträttsseger och deras känslor inför det vunna målet.

Fröken Sarah Orth, som representerade det danska Landsförbundet för Kvinders Valgret, redogjorde för det arbete, som föregått och berett väg för de danska kvinnornas medborgarskap.

Fru Jenny Velander talade därpå om *Kvinnorna och kriget* och fru Gerda Hellberg höll ett formfulländat föredrag över ämnet *Rösträtt och rashygien.*

Mötet avslutades med ett kåserande föredrag av fru Augusta Widebeck om *När kvinnorna vakna.*

Samtliga föredrag hälsades av den till omkring 1,200 personer uppgående publiken med tacksamma applåder.

Söndagen den 20 juni var en utfärd anordnad till Vingsö. Vid den åldriga slottsruinen samlades mötesdeltagarna och ett stort antal åhörare från den angränsande trakten. Mötet öppnades av Huskvarna F. K. P. R:s ordförande, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, som först överlämnade ordet till Ellen Key, som till ämne för sitt med spänd uppmärksamhet åhörda anförande valt *Kvinnovilja och kvinnomakt.*

Därpå höll fru Anna Wicksell föredrag om *Hur man skall trygga en varaktig fred* och slutade sitt utmärkta anförande med att uppläsa resolutionerna från kvinnornas internationella fredskongress i Haag, vilka av mötet enhälligt antogs. Likaså antogs och utdelades de resolutioner, som utsänts av undertecknarna av »Uppropet för varaktig fred».

På kvällen hölls ett till trängsel besökt offentligt möte

i Rådhusalen i Jönköping under ordförandeskap av Jönköpings F. K. P. R:s ordförande, fröken Emma Aulin. Fru Elisabeth Wærn-Bugge talade om *Världsfreden och kvinnorösträtten* och fru Ella Billing om *När fosterlandet kallar*. Båda talarna avtackades med varma applåder.

Mötet avslutades med ett animerat avskedssamkväm i Stadsparken.

I samband med rösträttsmötet anordnades måndagen den 21 juni ett offentligt religiöst möte i Huskvarna, varvid fru Ester Lutteman höll föredrag om *Jesu evangelium och den sociala frågan* och fröken Sigrid Netzel talade över ämnet: *Vårt ansvar som kristna inför samhällets nöd*.

Det fredsarbete, som kvinnorna inledde redan vid världskrigets början, har alltjämt fortgått och tagit allt större och mer imponerande former. I mitten av februari utgick från några holländska, tyska, belgiska och engelska kvinnor inbjudan till en internationell kvinnokongress för fred. Inbjudan hade hörsammats av ungefär 1,200 kvinnor, bland vilka märktes flera av de mest kända förkämparna för rösträttssaken i Europa och Amerika. Sverige deltog med en delegation av 12 personer, utsedd av en för tillfället särskilt tillsatt kommitté, i vilken även L. K. P. R. var representerad. Kongressen hölls i Haag 28—30 april. Alla förhandlingar stämpelades av kvinnornas känsla av samhörighet och allmänmännisklighet. De av kongressen fattade resolutionerna, vilka genom särskilda delegationer av kvinnor skulle överlämnas till Europas regeringar och Förenta staternas president, rörde sig om följande frågor: Vapentillverkning och vapenhandel, demokratisk folklig kontroll av utrikespolitiken, landavträdelser, medling, skiljedom och undersökningskommissioner och kvinnans politiska rösträtt.

Kongressen beslöt vidare att tillsätta en internationell kommitté, vilken skulle ha att förbereda massmöten för demonstration för fred i alla vid kongressen representerade länder, varvid också de vid kongressen fattade resolutionerna skulle stödjas.

De svenska kvinnornas fredsintresse tog sig bl. a. uttryck i ett sympatiuttalande för kongressens syfte, som på telegrafisk väg översändes till Haag. På den korta tiden av 3 dagar inkommo instämmanden från 24,151 kvinnor »förenade i en brinnande önskan om fredens återställande». Under de närmast följande dagarna ökades ytterligare antalet namn till 27,764. Men det mest imponerande uttrycket för

*Kvinnornas
fredsarbete.*

kvinnornas fredssträvanden blev dock »Kvinnornas fredssöndag», som den 27 juni firades över hela landet med stora möten uppgående till ett antal av 343, därav 39 i kyrkor och kapell, de flesta anordnade av rösträttskvinnor. Det sammanlagda antalet deltagare uppgick till 88,784, vartill kommo 2,472 instämmanden i resolutionen från kvinnor, som varit hindrade deltaga.

På samtliga möten upplästes samma föredrag och fattades samma resolution. Bland dem som uppläste föredraget var även dr Selma Lagerlöf.

Resolutionen, som sedermera genom en kvinnodeputation med fröken Anna Whitlock i spetsen överlämnades till utrikesminister Wallenberg, var av följande lydelse:

»Vi svenska kvinnor, representerande alla samhällslager och meningsriktningar, förena oss med de kvinnor från krigförande och neutrala länder, vilka på kongress i Haag den 28 april—1 maj enigt protesterat mot krigets oförnuft och fasor, mot dess hänsynslösa offerande av människoliv och mot dess skövling av kulturvärden, som generationers strävan gjort till mänsklighetens gemensamma egendom. Vi stå eniga med dem i medkänsla för alla, som på skilda håll kämpa och lida för sitt fosterland och på skilda sätt ha att bära de tunga bördor kriget pålägger.

Vi instämma med dem i fordran, att det göres slut på blodsutgjutelsen genom en fred, som bygges på rättfärdighetens grund, icke på erövringens, och som blir inledning till ett rättsförhållande mellan staterna, som möjliggör en fredlig lösning av alla mellanfolkliga tvister.

Tillsammans med dem uttala vi vår övertvgelse, att kvinnornas växande inflytande på samhällslivet innebär en ny förhoppning om bestående fred.

I anslutning till Haagkongressens uppmaning till neutrala länders regeringar att gemensamt erbjuda medling i den pågående striden rikta vi härmed till vår regering — tacksamt erkännande den neutralitetspolitik, som hittills åt vårt land bevarat en ställning utanför striden — en vördsam och enträgen anhållan, att den måtte överbäga, genom vilka mått och steg vårt land kan verksamt deltaga i arbetet för att ernå en rättfärdig och varaktig fred.»

*Skrivelse
till
Moderata
Kvinnoför-
bundet.*

Vid ett sammanträde mellan V. U. och länsombuden, som ägde rum i samband med sommarmötet i Huskvarna, framhölls från många håll de svårigheter, som ofta uppstå på de orter, där lokalavdelningar av Moderata Kvinnoförbundet bildas, och hemställde mötet, att V. U. ville av denna anledning avlåta en skrivelse till Moderata Kvinnoförbundets styrelse

med en anhållan, att denna för förbundets medlemmar ville klagöra förbundets ställning till frågan om kvinnans politiska rösträtt.

I skrivelsen, som avläts den 17 september, påpekades den på sina håll rådande missuppfattningen angående Moderata Kvinnoförbundets ställning till F. K. P. R., vilken haft till följd, att medlemmar av nämnda förbund, som förut tillhört F. K. P. R., icke ansett sig kunna tillhöra båda föreningarna utan lämnat den senare.

Skrivelsen slutade med en anhållan om att styrelsen för Moderata Kvinnoförbundet måtte inom förbundet klagöra dess ställning till L. K. P. R. med särskilt påpekande av att medlemskap av Moderata Kvinnoförbundet icke utesluter medlemskap av F. K. P. R.

I en svarsskrivelse av den 2 oktober meddelade styrelsen för Moderata Kvinnoförbundet, att det förhållande att Moderata Kvinnoförbundet intager en neutral ställning gent emot frågan om kvinnans politiska rösträtt, måste — såsom en fundamentalsats inom förbundet — vara så väl känt för varje medlem i detsamma, att något ytterligare påpekande därav icke vore av nöden, samt att förbundets styrelse ämnade obrottsligt upprätthålla denna neutralitet. Styrelsen anhöll dessutom att Moderata Kvinnoförbundet icke måtte bli förväxlat med andra kvinnosammanslutningar, som understundom antagit namnet »Moderata kvinnoföreningen» e. d., utgörande underavdelningar till manliga organisationer, och vilkas ställning till kvinnans politiska rösträtt vore styrelsen obekant.

Kurser, ledda av fröken Walborg Bergström, ha under året hållits i Södermanlands, Jämtlands, Västmanlands och Norrbottens län, tillsammans 162 föreläsningar på 79 platser med ett sammanlagt åhörarantal av 12,648 personer. I Östergötlands och Kristianstads län ha hållits månadskurser, ledda av fröken Emma Aulin, med 77 föreläsningar på 29 platser och ett åhörarantal av 7,665 personer. Fristående kurser ha hållits dels i Eslöv till ett antal av 6 inför 425 åhörare med fruarna Alkman, Hofvander-Sandberg och Wicksell samt frökarna Bergström och Nilsson som föreläsare, dels i Växjö av fröken Emma Aulin, som hållit 5 föreläsningar inför 1,035 åhörare. Sammanlagda antalet föreläsningar under året har varit 250 på 110 platser inför 21,893 åhörare.

Utom de Bergman-Österbergska kurserna ha föredrags- turnéer företagits inom olika delar av landet. Fru Elisabeth Wærn-Bugge har inom Örebro län besökt 16 olika platser och

*Bergman-
Österberg-
ska
sammälls-
kurserna.*

*Föredrags-
verksam-
heten.*

talat över ämnet *Kvinnornas ansvar inför freden och framtiden*. Fru Ella Billing har under kombinerade freds- och rösträtts-turnéer hållit föredrag över olika frågor på 27 ställen från Haparanda till Karlskrona. Och dessutom ha både turnéer och enstaka föredrag anordnats på många platser av länsförbund och lokalföreningar.

Resetalarefonden.

Vid centralstyrelsemötet 1915 diskuterades frågan om att genom en offerdag eller på annat sätt insamla medel till rösträttsagitationen, men frågan lämnades öppen tills vidare. Då emellertid behovet av en resetalarefond alltmer gjorde sig gällande, utsände V. U. under hösten genom cirkulär en uppmaning till föreningarna att om möjligt insamla medel för detta ändamål. Resultatet av denna insamling utgjorde vid årets slut kr. 767:29.

Tidningen Rösträtt för Kvinnor.

Rösträtt för Kvinnor har under år 1915 utkommit med 24 nummer, därav ett dubbelnummer. Sex nummer ha varit fyra-sidiga, sexton nummer sex-sidiga, ett nummer, 15 dec., utkom med åtta sidor. Sammanlagda upplagan har varit 141,300 ex. Tidningen har liksom föregående år utsänts gratis i sammanlagt 5 à 6,000 ex. Lösnummerförsäljning har ägt rum i Jönköping, Malmö och Krokstrand samt på en del andra platser, där dock endast enstaka exemplar sålts.

Vid sidan om rösträtten och andra speciella kvinnofrågor har tidningen innehållit värdefulla uppsatser i de frågor, som uppstått ur själva tidsläget såsom krig, fred och dyrtid, vilka alla i högsta grad beröra kvinnorna. Utom till sina ordinarie medarbetare, till vilka tidningen räknar de flesta av våra mera kända och verksamma rösträttskvinnor, står tidningen i tacksamhetsskuld för värdefulla bidrag till bl. a.: Edwin Björkman, Anna Lenah Elgström, Emilia Fogelklou, Marie Louise Gagner, Kerstin Hård av Segerstad, Ellen Key, Elisabeth Kuylenstierna-Wenster, Anna Lessel, Anna Maria Roos, Naima Sahlbom, Louise Stenbock, Marika Stjernstedt, Gustava Svanström, Alma Söderhjelm och Hjalmar Wallander.¹

Artikelserien.

År 1915 har för artikelserien varit ett ekonomiskt tillfredsställande år. Antalet abonnenter bland tidningarna ha varit 27, varav 25 liberala, 1 socialdemokratisk och 1 moderat, och

¹ Rösträtt för Kvinnor 1916. V årg. Utkommer den 1 och 15 i varje månad. Prenumeration genom posten. Kr. 1:35 för helt år. Lösnummer 5 öre.

Redaktion och expedition 6 Lästmakaregatan, Stockholm. Tel. Riks. 8600. Stockholmstel. 14729.

deras sammanlagda upplaga torde kunna uppskattas till cirka 250,000 ex. Antalet privata abonnenter har varit 85 mot 46 föregående år. Såsom artikelseriens redaktör har fru Gerda Modén, Gävle, tjänstgjort. De under året utsända artiklarna ha varit: *Ellen Hagen*: För rösträtt, rusdrycksförbud under kristiden, internationellt samarbete och fred. L. K. P. R:s årsmöte 1915, *Frigga Carlberg*: Fredrika Bremers stora fredstanke, *Ellen Wester*: Om idéers växt, *Gurli Hertzman-Ericson*: Kvinno-rösträtten går framåt trots kriget, *Elisabeth Wærn-Bugge*: Fredskongress. Den internationella kvinnokongressen i Haag, *Ezaline Boheman*: En fredlig seger i ofredstider. De danska kvinnorna erhålla politisk medborgarrätt, *Frigga Carlberg*: Kvinnorösträtten och fredstanken, *Ebba Palmstierna*: Martina Bergman-Österberg. En svensk märkeskvinna, *Lydia Wahlström*: Varför Sverige dröjer, *Elisabeth Wærn-Bugge*: Ungdomens värdesättning av kvinnan, *Anna Kleman*: Ett dokument om kvinnornas fredsaktion. Haagkongressens rapport, *Eva Andén*: Den nya äktenskapslagen.

Förlagsverksamheten har att uppvisa större siffror än föregående år. 44,040 ex. tryckalster ha utgivits för en kostnad av kr, 2,132:75, därav kr. 1,104:50 komma på årsberättelsen (4,000 ex.). Bland övriga publikationer märkas: »Kvinnorna och kriget» av Gulli Petrini (2,000 ex.); »Varför vi måste arbeta för rösträtten» av Karin Fjällbäck-Holmgren (2,000 ex.); »Riktlinjer för filialernas organisation» (1,000 ex.); »Minneslista», 8:de uppl. (1,550 ex.) samt de för Bergman-Österbergska kurserna utgivna skrifterna: »Folkpensioneringen»; »Äkten-skapslagstiftningen»; »Kommunernas organisation och förvaltning»; »Statens organisation och förvaltning», alla av Emma Aulin, samt »Skyddslagstiftningen» av Walborg Bergström (5,000 ex. av varje). Vidare ha under 1915 utgivits 6 cirku-lär och 1 protokollsutdrag samt en hel del annat tryck såsom program, formulär, meddelanden, resolutioner m. m.

Inom förlagsverksamheten har en ny sak utförts under året: Kvinnornas Kalender, som på Centralstyrelsens uppdrag utgivits av Göteborgs F. K. P. R. och redigerats av fröken Hildur Öijer. Kalendern innehåller många värdefulla artiklar och utmärker sig för en synnerligen fin och gedigen utstyrelse. Priset är 1 kr. och inkomsten är anslagen till Landsföreningens resetalarefond.

Till revisorer av L. K. P. R:s räkenskaper ha valts frö-
ken Alida Jacobson och fröken Agda Hedvall, den senare i
stället för fru Elisabeth Wærn-Bugge, som undanbett sig åter-

Förlags-
verksam-
heten.

L. K. P. R:s
revisorer.

val, och till revisorssuppleanter fru Emilia Broomé och fru Alma Faüstman.

*Verkstäl-
lande
utskottet.*

V. U. har under året haft 15 sammanträden och utsänt 6 cirkulär till centralstyrelsens medlemmar och till de förenings- och länsförbundsordförande, vilka icke tillhöra centralstyrelsen samt till filialernas representanter.

*Expedition-
en.*

L. K. P. R:s byrå, Lästmakaregatan 6¹, är öppen alla vardagar kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}5$. Rikstel. 8600, Stockholmstel. 14729. Expeditionen förestås av fru E. Arcini, som därjämte sköter L. K. P. R:s in- och utbetalningar, för vilka varje vecka redovisning lämnas till L. K. P. R:s skattmästare.

* * *

Djupa och smärtsamma ha de förluster varit, som den svenska rösträttsrörelsen under året lidit genom bortgången av två av dess varmaste vänner och främjare.

Martina Bergman-Österberg var Landsföreningens första och enda hedersledamot. Genom sin donation till L. K. P. R. å 50,000 kr. i och för upprättande av samhällskurser var hon också dess enda stora donator. För vad hon indirekt genom sitt liv och sin verksamhet gjort för kvinnorna, för vad hon direkt verkat för att främja deras sak, komma Sveriges kvinnor alltid att stå till henne i den djupaste tacksamhetsskuld.

I och med Karl Staaffs bortgång har den kvinnliga rösträttsrörelsen förlorat en av de män, vilkas namn stå outplånligt inristade i dess historia. Genom hans initiativ tillkom den första kungl. propositionen om svensk kvinnas politiska rösträtt och valbarhet, och tungt vägande ha de ord varit, varmed han i och utom riksdagen fört de rösträttskrävande kvinnornas talan. I tacksamt minne skall hans namn ständigt leva hos alla de svenska kvinnor, för vilka medborgarrätten är av djup och fundamental betydelse.

Stockholm i mars 1915.

Signe Bergman,
ordförande.

Karolina Widerström,
vice ordförande.

Ezaline Boheman,
sekreterare.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:

Behållning från 1914 ..... 2,457: 32

Inkomster 1915:

Landsföreningsavgifter	5,253: 97	
Insamling	1,313: 41	
Bidrag till Rösträttsbyrån	296: 46	
Försålt konstverk	65: —	
Abonnemangavgifter för artikelserien	625: 50	
Prenumerationsavgifter m. m. å tidningen Röst- rätt för kvinnor	4,255: 67	
Gåvor till d:o	43: 50	
Räntor	144: 84	11,998: 35
		<hr/>
	Summa kr.	14,455: 67

Utgifter 1915:

Spridande av broschyrer	100: —
Årsavgift till Int. Woman Suffrage Alliance.....	39: —
Centralstyrelsemötet	281: 97
Resekostnadsersättning till d:o	78: 95
Möte den 5 juni	176: 37
Sekreterarens arvode.....	1,000: —
Avlöningar till byråpersonal	2,535: 75
Årsberättelse	153: 03
Tryckning av cirkulär och protokoll	365: 80
Postavgifter	730: 39
Telefonavgifter.....	247: 10
Skrivmaterialier	222: 25
Allmänna omkostnader	549: 41
Tryckningskostnad för tidningen	4,018: 45
Annonser och provisioner	244: 65
Författarearvoden	63: 51
Prenumeration å tidningar	31: 40
Avgift till tidningsbyrån Argus.....	102: 50
Hyra för Rösträttsbyrån	700: —

Transport kr. 11,640: 53

	Transport kr.	11,640: 53	
Ved och belysning för Rösträttsbyrån		148: 75	
Omkostnader för artikelserien		488: 33	
Avskrivning å inventarier		50: —	12,327: 61

Behållning till 1916:

Kontant i kassan	207: 93
Rösträttsbyråns kassa	7: 32
Tidningens kassa	274: 89
Artikelseriens kassa	10: 70
Checkräkning med Stockholms Ensk. Bank	477: 68
Sparkasseräkning med d:o	1,988: 67
» med Stockholms Intecknings-	
Garantiaktiebolag	28: 49
Lager av broschyrer	144: 22
Inventarier	780: —
Bergman-Österbergska samhällskurserna	108: 41
Utestående fordringar	240: —
D:o för årsberättelsen	76: 15
	4,344: 46

Härifrån avgår:

Fonden »Klara Lindhs minne»	703: —	
Resetalare-fonden (Insamling... 712: 80		
utsända talare 388: 35	324: 45	
Skuld till I. Hæggströms Boktryckeri-		
aktiebolag	1,188: 95	2,216: 40
		2,128: 06
		Summa kr. 14,455: 67

Stockholm den 8 mars 1916.

Thorborg Widebeck,
skattmästare.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utsedda revisorer, hava behörigen genomgått och granskat kassaförvaltarens räkenskaper för år 1915.

Räkenskaperna äro noggrant förda och utgifterna behörigen verifierade, varför vi få tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för 1915 års förvaltning.

Stockholm den 8 mars 1916.

Alida Jakobson.

Agda Hedvall.

Lokalföreningarnas

för

kvinnans politiska rösträtt årsberättelser 1915.

1. Alby.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, vilka sistnämnda efterföljts av samkväm. Dessutom 1 offentligt möte med föredrag av fru Augusta Widebeck. Vidare ha de sedan förra året för Kvinnornas uppbåd påbörjade arbetsmötena fortsatts och fortgått varannan måndag intill påsk.

Föreningen har 2 ordinarie medlemmar i pensionsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, varjämte 1 medlem är fosterbarnsinspektris inom Alby samhälle.

2. Alfta.

3. Alingsås.

4. Alnö.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten samt 8 arbetsaftnar. På dessa ha småbarnsutstyrlar förfärdigats, vilka sedan genom en kommitté utdelats till behövande inom församlingen.

5. Alsen.

Föreningen bildades den 15 mars 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

6. Alvesta.

7. Aneby.

8. Arboga.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Fröken Walborg Bergström har hållit 4 föreläsningar (Bergman-Österbergiska samhällskurserna).

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 1 medlem av fosterbarnsnämnden.

9. Arvidsjaur.

Under året ha hållits 5 föreningsmöten, 1 samkväm samt 1 offentligt möte med föredrag och teaterföreställning.

Den 14 och 15 december höll fröken Walborg Bergström föredrag över Äktenskaps-, barnavårds- och fattigvårdslagstiftningen samt över Kvinnornas medborgarfråga.

En av föreningens medlemmar har samlat 40 prenumeranter på tidningen Röstätt för Kvinnor. 2 medlemmar sitta i pensionsnämnden.

10. Arvika.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, båda med samkväm.

I maj höll fru Gurli Hertzman-Ericson föredrag över »Fredstankens seger». I juli anordnades utfärd med motorbåtar till Segelsällskapets sjöhydda en halv mil från staden. Fru Lydia Matson-Sager berättade om Grundlagsdagen i Danmark och om sommarmötet i Huskvarna, efter vilket föredrag 18 nya medlemmar anmälde sig. På eftersommaren anordnades friluftsmöte med konsert samt föredrag av fru Gerda Hellberg, som talade om »Kvinnoröstätt och folkhälsa». Under hösten anordnades soaré å teatern två dagar å rad, under medverkan av ett 15-tal damer och herrar. Behållningen fördelades mellan Landsföreningen, lokalföreningen och en fond för fotbeklädning åt fattiga skolbarn. Den 29 november firades 10-årsfest under stor tillslutning. Länsförbundets ordförande och sekreterare voro inbjudna gäster. Vid detta tillfälle användes för första gången det standar, som föreningen med tillfredsställelse sett sig i stånd att kunna anskaffa.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant samt 1 lärarekårens representant i folkskolestyrelsen, 1 vice ordförande och 1

suppleant i barnavårdsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden för Arvika stad, 1 ledamot av landsförsamlingens nämnd, 4 ledamöter av direktionen för 5-öresföreningen (för bespisning av folkskolebarn), 3 ledamöter av styrelsen för Arvika förening mot tuberkulos, 2 ledamöter av styrelsen för föreningen Majblomman, 1 ledamot av styrelsen för Diakonissfonden, 1 ledamot av samma styrelses verkställande utskott, 4 ledamöter av styrelsen för Arvika barnkrubba, 1 ledamot av styrelsen för Socialdemokratiska kvinnoklubben, 2 ledamöter och 2 suppleanter i styrelsen för K. F. U. K., 1 ordf. och 1 sekr. i styrelsen för Vita bandet, 1 ordf. och 3 ledamöter av styrelsen för Röda korset, 1 ordf., 2 ledamöter och 1 suppleant i styrelsen för Fredrika Bremer-Förbundets Arvikakrets.

11. Askersund.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten samt 1 samkväm.

Av föreningens medlemmar är ordföranden ledamot i fattigvårdsstyrelsen och suppleant i pensionsnämnden samt sekreterare i lokalavdelningen av Röda korset och södra Närikes landstornsförening, vice ordföranden ledamot i pensionsnämnden samt suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

12. Avesta-Krylbo.

Under det gångna året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 4 samkväm samt 4 offentliga möten. Föredrag ha därvid hållits av fruarna Gurli Hertzman-Ericson, Erica Falkman och d:r Gulli Petrini.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter av pensionsnämnden, 1 av nykterhetsnämnden.

13. Boden.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 2 samkväm. Bergman-Österbergska kurserna höllos den 2—3 december.

14. Bollnäs.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 1 offentligt föredrag av fru Augusta Widebeck.

Föreningen har haft en arbetsafton för förfärdigande av kläder till späda barn och sänglinne till fattiga mödrar. Dessutom ha enahanda arbeten utförts i hemmen.

2 av medlemmarna äro ledamöter i pensionsnämnden. Av en på platsen bildad »moderat» kvinnoklubb har arbetet för rösträttsföreningens verksamhet betydligt försvärats.

15. Bomhus.

1 styrelsesammanträde och 3 föreningsmöten ha hållits under året och dessutom 1 samkväm. Vid det sistnämnda samt vid ett vanligt möte ha förekommit anföranden av ordföranden över »Fredsrörelsen» och »Några skäl varför kvinnor böra ha rösträtt».

16. Borlänge.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, de senare i förening med samkväm. I november hade föreningen nöjet se representanter för Dalarnes länsförbund samlade till årsmöte i Borlänge.

Under våren fortsattes arbetsaftnarna i det av F. K. P. R. på hösten 1914 bildade Kvinnornas uppåd.

Av föreningens medlemmar äro 2 ordinarie ledamöter och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 2 medlemmar i fattigvårdsstyrelsen, 2 i föreläsningsföreningen, 1 i barnhemsstyrelsen, 1 i diakonisstyrelsen och 1 föreståndarinna för kommunbiblioteket.

17. Borås.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Ordföranden är ledamot av styrelsen för Bergengrenska bespinningsfonden, av kommunala hjälpkommittén och en av stadens pensionsnämnder, 1 medlem är barnavårdsinspektris samt ledamot av fattigvårdsstyrelsen och pensionsnämnden.

18. Broby.

Föreningen bildades den 8 december 1915 efter föredrag av fröken Emma Aulin.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten.

19. Bräcke.

Föreningen har under året haft 3 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten.

Den 2 mars hölls föredrag av fröken Walborg Bergström. Dessutom anordnade föreningen i november månad ett trevligt samkväm.

20. Charlottenberg.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten, flera samkväm samt under hösten regelbundna arbetsaftnar. De förfärdigade och skänkta sakerna försålades på auktion, och inkomsten, 170 kronor, användes till beklädnad av fattiga barn inom samhället.

1 föredrag har under året hållits av fru Gurli Hertzman-Ericson. Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i socknens pensionsnämnd.

21. Degerfors.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden samt 4 föreningsmöten med samkväm. I februari anordnade föreningen en aftonunderhållning för allmänheten, varvid föredrag om »Kvinnan och samhället» förekom. Under sommaren hölls ett friluftsmöte med föredrag av fru Gerda Hellberg om »Ett utbildningsår för kvinnan».

22. Edane.

Edane F. K. P. R. har under året hållit 4 föreningsmöten.

23. Edsvalla.

Föreningen har haft 1 möte under det gångna året. 2 medlemmar äro ledamöter i fattigvårdsstyrelsen.

24. Eksjö.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 3 föreningsmöten samt 1 samkväm för medlemmar. I agitationssyfte ha flygskrifter utdelats och affischer om Danmarks grundlagsändring uppspikats; föreningen prenumererade på 20 ex. av Rösträtt för Kvinnor för sista kvartalet 1915 till gratisutdelning, var-

igenom prenumerantantalet betydligt ökats för 1916. Föreningen instämde i Upprop för varaktig fred. 30 ex. av »Kvinnornas kalender» har försålts. Fröken Signe Widell sjöng och berättade en afton i november för fullsatt salong och skänkte godhetsfullt föreningen 50 kr. av behållningen. Till förmån för Eksjö barnkrubba har försålts en del märken Hem och Härd.

1 medlem tillhör skolrådet och 2 fosterbarnsnämnden.

25. Enköping.

26. Eringsboda.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten. 1 medlem är ledamot i pensionsnämnden och 1 i skolköksnämnden.

27. Eskilstuna.

Under året ha hållits 5 föreningsmöten, 8 styrelsesammanträden och 2 offentliga möten. Samkväm i förening med arbetsaftnar ha i regel hållits varannan onsdag från september till april.

1 medlem är stadsfullmäktig och 1 ledamot av skolstyrelsen och barnavårdsnämnden.

28. Eslöv.

29. Falkenberg.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten. Efter föreningsmötena, som varit talrikt besökta, ha följt samkväm med musik och uppläsning.

30. Falköping.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. 1 medlem är ledamot i pensionsnämnden.

31. Falun.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten

Av föreningens medlemmar äro 1 ledamot av stadsfullmäktige, 1 suppleant i stadsfullmäktiges beredningsutskott,

1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot av folkskolestyrelsen, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 av Överstyrelsen förordnad inspektor vid läroverket för flickor, 1 ledamot av styrelsen för landstingets småskolläro-
seminarium, 1 medlem i landstingets skolköksnämnd, 1 ledamot av länets dispensärstyrelse, 1 medlem i styrelsen för stadens varmbadhus, 2 medlemmar i styrelsen för Falu allm. bibliotek, 2 medlemmar i direktionen för Arbetshemmet för flickor och 1 suppleant i fonden för Pauvres Honteux, 1 medlem i styrelsen för Falu frisinnade förening samt 1 medlem av arbetsutskottet i Kopparbergs läns östra frisinnade valkretsförbund. Dessutom är v. ordf. insatt i såväl länets som kommunens arbetslöshets- och nödhjälpskommittéer.

Liksom föregående år har styrelsen för F. K. P. R. anordnat arbetsaftnar, då det förfärdigats kläder åt barn till under dispensären hörande familjer. Härvid har även förekommit sång och musik samt uppläsning.

32. Filipstad.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 3 föreningssammanträden, 5 samkväm samt 1 offentligt möte, med föredrag av fru G. Hertzman-Ericson om »Fredstankens seger».

Söndagen den 27 juni anordnades, i anslutning till liknande möten landet runt, på initiativ av föreningens styrelse och med biträde av kvinnor ur olika läger, ett synnerligen stämmingsfullt Kvinnornas fredsmöte, som hölls i stadens kyrka och varvid »Kvinnornas fredsresolution» upplästes och antogs av de närmare 600 närvarande kvinnorna. Utom av dessa bevistades mötet av över 100 män.

Bland föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 9 inneha olika kommunala- och föreningsuppdrag och 1 är ombud för Svenska Fattigvårdsförbundet.

Arbetsaftnarna för landstormen fortgingo under vårterminen.

33. Finspång.

34. Flen.

Under det gångna året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten åtföljda av samkväm samt 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 ledamöter i barnavårdsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i föreläsningsföreningen.

35. Forshaga.

Under det gångna året ha hållits 2 föreningsmöten och 3 styrelsesammanträden, varjämte fru Hertzman-Ericson på inbjudan av föreningen hållit ett offentligt föredrag över ämnet »Fredstankens seger».

I början av januari hade föreningen julgransfest för de barn, som beklåtts till föregående jul.

Under hösten anordnades en större basar, och för de medel, som härvid inflöto, inköptes sedan kläder eller skodon till 49 fattiga skolbarn. Därjämte utdelades mindre penningssummor till 6 behövande gamla.

36. Färgelanda.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten och 16 samkväm.

I februari hade Älvsborgsförbundet sitt årsmöte i Färgelanda och var det ganska talrikt besökt. Ett offentligt möte anordnades, varvid fröken Ingrid Bergius höll föredrag.

Föredrag under året ha dessutom hållits av fröken Augusta Björkqvist och fru Elisabeth Wærn-Bugge.

Föreningen har insamlat 28:26 kr., som skänkts till Färgelanda Röda korsavdelning.

37. Färila.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm samt 1 offentligt möte med föredrag av jur. kand. Eva Andén över ämnet »Den nya äktenskapslagstiftningen».

För att öka medlemsantalet och väcka intresse för röst-rättssaken ha en del broschyrer och lösnummer av Rösträtt för Kvinnor spritts i Färila och omnejd.

38. Gislaved.

39. Gnesta.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 3 samkväm. En medlem är ledamot i skolrådet.

40. Gräbbestad.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 1 samkväm.

41. Grängesberg.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm. Intresset inom föreningen har, trots de tvåra tiderna, varit synnerligen livligt.

42. Gränna.

43. Gällivare.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 1 föreningsmöte.

44. Gävle.

Styrelsen har under det förflutna året haft 4 sammanträden och föreningen 3.

Vid årsmötet den 22 februari lämnade ordföranden, fru Gerda Modén, en kort resumé för centralstyrelsemötet i Stockholm den 8—9 januari.

Vid vårmötet i maj inbjöds Bomhusföreningen till ett enkelt samkväm. Samkväm ha alltid anordnats i samband med de ordinarie mötena, då sång och musik, högläsning och deklamation förekommit.

Vid ordinarie höstmötet höll fru de Maré-Svensson ett varmhjärtat minnestal över Karl Staaff, och fröken Lisa Pihlblad gav en intressant och tilltalande skildring av sommar-mötet i Huskvarna.

2 medlemmar av föreningen äro stadsfullmäktige, 1 medlem av fattigvårdsstyrelsen, 1 medlem av barnavårdsnämnden.

En permanent litteraturkommitté verkar för tidningen Rösträtt för Kvinnor.

45. Göteborg.

Föreningen har under året haft 4 möten, alla offentliga, och styrelsen har under samma tid sammanträtt 5 gånger.

Vid ordinarie mötet i mars höll fru Ellen Hagen föredrag om »Kvinnorna och världskriget» och den 26 april talade

fru Ragnhild Modin-Ringström om »De tyska kvinnorna i hem och samhälle».

Å mötet den 21 oktober redogjorde ordföranden i kort-
het för det i Huskvarna den 19—20 juni hållna rösträtts-
mötet samt meddelade där antagna resolutioner jämte rikt-
linjer för arbetets fortsatta bedrivande. Aftonens föredrag
»När fosterlandet kallar», hölls av fru Ella Billing. Med
anslutning till ämnet föredrog fru Billing de minimikrav för
betryggande av en varaktig fred, som vid överläggning av
representanter från såväl krigförande som neutrala länder an-
tagits i Haag den 7—10 april och på förslag av ordföranden
instämde föreningen i desamma.

Under högtidlig stämning följdes ordförandens anmodan
till de närvarande att ägna en minnets tysta tanke åt den
bortgångne kämpen för kvinnornas sak, Karl Staaff.

På årsmötet den 29 november förrättades val av styrelse
samt utsågos medlem och suppleant i Centralstyrelsen. Före-
drag hölls av fil. mag. fröken Greta Hedin om »Romantiken
och kvinnofrågan».

Å varje möte har livligt agiterats för tidningen Rösträtt
för Kvinnor.

Centralstyrelsens uppdrag till Göteborgs F. K. P. R. att
utgiva en Kvinnornas kalender har krävt ganska mycket
arbete. Det välvilliga mottagande som publikationen rönt,
har naturligtvis livligt uppskattats av föreningen, men det är
ännu för tidigt bedöma, huruvida omsättningen varit av det
omfång, att man däri kan skönja en önskan om arbetets fort-
sättning. Den uthållighet som, i stort sett, utmärker vårt
rösträttsarbete, kan måhända i alla fall få anses som garanti
för att ett ökat intresse för företaget skall bereda resetalare-
fonden ett tillskott, som kan bli en värdefull hjälp för
rörelsen.

Förtroendeuppdrag innehavas av föreningens medlemmar
såsom ledamöter i fattigvårds- och folkskolestyrelserna, bostads-
och barnavårdsinspektriser, av stadsfullmäktige valda fattig-
vårdare samt revisorer i vissa under kommunens förvaltning
stående inrättningar. En medlem är stadsfullmäktig och fyra
tillhöra Liberala valmansföreningens centralstyrelse.

Den 5 juni och dagarna efter såg man de gula affischerna
å stadens alla anslagstavlor, och på själva segerdagen till-
sändes de danska kvinnorna ett telegram av följande lydelse,
undertecknat av omkring 500 kvinnor.

»Till det nya Dannevirke, som i dag rests kring Edert lands frihet och rätt, slå vi i dag en bro av jublande lyckönskningar — byggd på fast förtröstan att Nordens nya medborgarskaror snart skola ökas med de enda efterblivna.»

46. Hallsberg.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 5 samkväm och 1 offentligt möte med föredrag av fru Elisabeth Wärn-Bugge.

47. Halmstad.

Föreningen har under det gångna året haft de sammanträden, som enligt stadgarna äro nödvändiga. Endast föreningsärenden ha förekommit. På höstmötet redogjorde centralstyrelsesuppleanten, fröken Elin de Maré, för Huskvarnamötet. Båda mötena åtföljdes av samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 3 medlemmar av fattigvårdsstyrelsen, 4 av pensionsnämnden och 1 är lärarekårens representant i folkskolestyrelsen.

48. Hanebo-Kilafors.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden och 7 föreningsmöten. Föreningsmötena hava tillika varit studieaftnar. »Kvinnorösträttens riksdagshistoria» av Gulli Petrini har refererats, och artiklar ur L. K. P. R:s artikelserie har upplästs.

Den 13 febr. hölls ett offentligt möte med föredrag av fru Augusta Widebeck. Den 17 mars anslöt sig Landa F. K. P. R. som filial till Hanebo-Kilafors.

1 medlem av föreningen är föreståndare för platsens föreläsningsförening och suppleant i pensionsnämnden. Föreningen representeras av 1 ombud i den lokala centralkommittén för nykterhetsarbetet. Den 17 febr. instämde föreningen i en framställan till regering och riksdag om lokalt veto. Den 23 sept. undertecknade föreningen Uppropet för varaktig fred. Föreningen hade garanterat 20 exemplar av Rösträtt för Kvinnor, av vilka några nummer utlagts på kaféer.

49. Haparanda.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, av vilka 1 varit anordnat som samkväm. Första

föreningsmötet hölls den 15 april, då årsredogörelsen och revisionsberättelsen för 1914 upplästes, varpå ansvarsfrihet lämnades styrelsen.

Vid det andra föreningsmötet, som hölls den 26 sept., undertecknade föreningen genom ordföranden Uppropet för varaktig fred.

Den 25 och 26 nov. anordnades föredrag om »Barnavårds- och äktenskapslagstiftningen» samt »Kvinnans ställning inom yrkena» — hållna av fröken Walborg Bergström och bekostade av den Bergman-Österbergska donationsfonden.

Av Haparanda F. K. P. R:s medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 medlem av folkskolestyrelsen, 1 medlem och 1 suppleant av Haparanda pensionsnämnd, 1 medlem av Matarengi skolråd, 5 styrelsemedlemmar i 25-öresföreningen, 1 ordförande och 1 styrelsemedlem i Vita Bandet, 1 ordförande och 1 styrelsemedlem i Röda Korset.

50. Hedemora.

Under året ha hållits 3 föreningsmöten, därav ett extra med anledning av en inbjudan från andra sammanslutningar på platsen för att utse gemensamt ombud till fredsmötet i Varberg sommaren 1915.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 1 medlem av styrelsen för Hedemora Frisinnade förening. 1 är lärarkårens representant i skolrådet och 1 ordförande i styrelsen för kommunbiblioteket.

Vid stadsfullmäktigvalen dec. 1915 deltog kvinnorna mycket livligt dels personligen och dels genom fullmakter, dock utan att någon kvinna denna gången var uppsatt som kandidat.

Under året har medlemsantalet något minskats på grund av avflyttningar från orten.

Ungefär hälften av medlemmarna ha prenumererat på tidningen Rösträtt för Kvinnor. Dessutom har 5 exemplar av tidningen för år 1915 utdelats gratis till bland andra Vita bandets lokalavdelning här.

Rösträttskalendern har rekvirerats och försålts i ett 15-tal exemplar.

Föreningen beslöt på ett av sina möten att instämma i Uppropet för varaktig fred.

51. Hjo.

Under året ha hållits 1 möte och 6 samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i pensionsnämnden och 1 ledamot av folkbibliotekets styrelse.

52. Horn.

53. Hudiksvall.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten förutom samkväm med uppläsning och diskussion.

54. Huskvarna.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

Den 19 och 20 juni hölls det 3:e allmänna rösträttsmötet i Huskvarna. I sammanhang med detta voro 3 offentliga möten anordnade: den 19 i Huskvarna stadspark, den 20 å Visingsö och den 21 i föreningens lokal. Vid det förstnämnda talade fröken Henni Forchhammer och fröken Sarah Orth om »De danska kvinnornas rösträttsseger», fru Jenny Velandér om »Kvinnorna och kriget», fru Gerda Hellberg om »Rösträtt och rashygien» och fru Augusta Widebeck över ämnet: »När kvinnorna vakna.» Vid mötet å Visingsö hölls föredrag av fröken Ellen Key om »Kvinnovilja och kvinnomakt» samt av fru Anna Wicksell över ämnet: »Hur kan man trygga en varaktig fred?» Vid det den följande dagen anordnade mötet talade fröken Sigríd Netzel om »Vårt ansvar såsom kristna inför samhällets nöd,» och fru Ester Lutteman om »Jesu evangelium och den sociala frågan.» Samtliga möten voro talrikt besökta.

Två basarer, en under våren och en under hösten hava anordnats. Varannan vecka ha hållits arbetsaftnar för föreningsmedlemmar, varvid förekommit diskussioner, uppläsning, musik m. m. Omväxlande med dessa aftnar ha anordnats samkväm för kvinnlig ungdom. Korta föredrag, uppläsning, musik, sång, tablåer, lek m. m. ha därvid utgjort underhållningen.

På anmodan av föreningen har fröken Signe Widell under hösten hållit 2 sång- och visaftnar, varvid en del av behållningen tillfallit föreningen.

Av föreningens medlemmar har 1 varit stadsfullmäktig, 2 medlemmar i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i hälsovårdsnämnden, 1 ledamot i fosterbarnsnämnden och 1 suppleant i pensionsnämnden.

2 föreningsmedlemmar äro ledamöter i styrelsen för den frisinnade föreningen på platsen.

Enskilda medlemmar ha under besök i hemmen agiterat för anslutning till föreningen.

För Rösträtt för Kvinnor har agiterats dels å mötena genom föredragande av artiklar ur tidningen och upptagande av prenumeration, dels genom lösnummerförsäljning och gratisutdelning av tidningen.

55. Hvetlanda.

Styrelsen har sammanträtt 4 gånger, föreningen 4; 1 offentligt möte och 5 samkväm ha hållits.

Bland föreningsmedlemmarna tillhöra 2 pensionsstyrelsen och 1 fattigvårdsstyrelsen.

Föreningen har garanterat minst 25 prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor.

Vid val av kommunalfullmäktige den 21 nov. 1915 fick F. K. P. R. en kandidat på »De frisinnades» lista och en på »Moderata klubbens»; ingen valdes.

56. Häggenås.

Föreningen bildades den 26 mars 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

57. Hälsingborg.

Föreningens styrelse har under året sammanträtt 4 gånger.

2 föreningsmöten med offentliga föredrag ha hållits, vid vilka talarna voro fru Ragnhild Modin-Ringström: »Den tyska kvinnan i hem och samhälle», och notarie G. Schlyter: »Eldbegängelsen och krematorieväsendets utveckling».

Dessutom har föreningen anordnat 3 andra möten under form av sällskapsaftnar, och ha programmen då utfyllts av kortare föredrag, redogörelser, uppläsningar, sång och musik m. m.

En diskussionsafton har också förekommit över ämnet: »Kvinnlig värnplikt».

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 2 tillhöra fattigvårdsstyrelsen, 1 skolstyrelsen, 2 styrelsen för den frisinnade föreningen och 1 styrelsen för arbetsförmedlingen.

58. Härnösand.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten varav 1 med samkväm.

Av föreningens medlemmar har 1 varit medlem i fattigvårdsstyrelsen, 1 av flickskolans styrelse, 3 medlemmar i arbetsstugans styrelse och 1 medlem i folkskolestyrelsen.

Föreningen har garanterat 12 prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor.

Åtskilliga av föreningens medlemmar hava deltagit i Röda korsets arbete.

59. Hässleholm.

Under året ha hållits 4 fyra föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar är 1 fattigvårdsledamot och 3 ledamöter i pensionsnämnden.

60. Hör.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten samt 3 samkväm, varav de 2 med utfärd.

Av föreningsmedlemmar äro 1 vice ordförande i barnavårdsnämnden, 2 ledamöter i pensionsnämnden, 1 ombud i dispensärbyrån, 1 medlem i skolköksstyrelsen och 1 lärarkårens representant i skolrådet.

61. Hörby.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten i samband med samkväm.

Den inom föreningen bildade landstormsföreningen har varit verksam och har koncentrerat sig på tillverkan det av strumpor.

På fredssöndagen hade anordnats en enkel och anslående hödtidlighet i kyrkan, som var fylld med folk.

Föreningens medlemmar ha samlat inemot 1,000 namn på fredslistora.

Av föreningens medlemmar äro 1 kommunalfullmäktige, 1 ordförande, 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen; 1 medlem och 1 suppleant i pensionsstyrelsen; 2 medlemmar i föreläsningsföreningens styrelse; 2 medlemmar av biblioteksstyrelsen och 1 bibliotekarie för sockenbiblioteket; 3 medlemmar och 1 suppleant i styrelsen för Hörby läsestuga.

62. Johannishus.

Under året har hållits 1 föreningsmöte med föredrag av fru Augusta Tonning och fröken Sigrid Kruse.

63. Järpen.

Under året ha hållits 5 föreningsmöten och 5 styrelsesammanträden samt 2 föreläsningar av fröken Walborg Bergström. Föreningen har tillsatt en kommitté för vinnande av prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor för 1916.

64. Jönköping.

Jönköpings F. K. P. R. har under 1915 fortsatt med arbetsaftnar varannan vecka till förmån för Landstormen, Röda korset och Kvinnornas uppbåd. På sommaren ägde det stora allmänna rösträttsmötet rum i Huskvarna, vilket fick sin avslutning i Jönköping med föredrag på rådhusalen av fru Wærn-Bugge och fru Billing samt tésupé i stadsparkstugan. Den 27 juni firades »fredssöndagen» med ett talrikt besökt friluftsmöte i stadsparken, där, utom det föreskrivna föredraget, bjöds på sång och deklamation och där fredslistor utdelades. I sept. var en större soaré med en mycket rolig dramatisk avdelning anordnad, med sång av operasångerskan fröken Whitefield samt dans. Behållningen delades lika mellan Kvinnornas uppbåd och rösträttsföreningen.

Av föreningens medlemmar äro 2 ordinarie och 2 suppleanter i pensionsnämnden och 1 medlem i fosterbarnsnämnden.

65. Kalmar.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten med 2 offentliga föredrag. Vid det ena av dessa föreläste d:r Gärda Lidforss af Geijerstam om »Hudens och härets vård», vid det andra fil. kand. fröken Gertrud Strand-

berg om »Fredrika Bremer». Efter varje möte var samkväm anordnat.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, medlem av skolstyrelse och barnavårdsnämnd samt suppleant i valberedningen, 1 medlem är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

Rösträtt för Kvinnor har utbjudits vid möten och andra lämpliga tillfällen, då även prenumeration upptagits.

66. Karlshamn.

2 föreningsmöten och 4 styrelsesammanträden ha hållits under året.

Föreningen har ordnat 3 offentliga föredrag, ett av fröken Sigrid Kruse om »Folkförsäkring», ett av fru Ella Billing om »Nödhjälpsarbetet» och ett av fröken Emilia Fogelklou om »Fredsarbetet». Dessutom deltog föreningen i arbetet och kostnaderna för Kvinnornas fredssöndag.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 i nödhjälpskommittén och 1 i styrelsen för stadsbiblioteket.

67. Karlskoga.

Under året har föreningen haft 9 möten och 2 styrelsesammanträden in corpore jämte 9 per telefon. Vid ett sammanträde hade styrelsen glädjen se länsförbundets ordf. närvara. Vid föreningsmötena har föredrag hållits av fil. kand. fröken Elin Cederblom om »Äktenskapslagstiftningen» samt av apotekare Åke Wikander om Else Kleens bok »Släktens kvinnor» — båda följda av diskussion, varjämte livlig diskussion även följt på referaten av Ellen Keys »Barnets århundrade» samt »Ungdomens förvildning» och »Kvinnornas ansvar». Alla mötena har varit ordnade som samkväm, stundom med musik av fröken Hulda Forsgren. Den 5 juni firades genom ett samkväm danskornas rösträttsseger, varvid lyckönskningstelegram avsändes till de danska rösträttskvinnorna, som senare sänt sitt tack genom fru Elna Munch. Segerbudskapet spreds genom affischer runt om i trakten samt brevkort, som bl. a. landstingsmännen uppvaktades med. — En liten välbehövlig förstärkning i kassan fick föreningen genom fröken Signe Widell vis- och sagoafton i november. — Föreningens Flickklubb, som levat i 3 år, har under stort intresse samlats för högläsning, samtal, handarbete, lek m. m. — Nya medlemmar har föreningen sökt skaffa genom den av länsförbundet be-

kostade prenumerationen å Rösträtt för Kvinnor, som utlagts i konditorier, badhus och i läkarnas väntrum, och genom att till ett möte inbjuda Vita Bandets medlemmar — det senare med gott resultat. Man har även genom »husagitation» i Laxå förberett jordmänen för rösträttsföredrag av friherrinnan Ebba Palmstierna, efter vars föredrag filial där bildades med 15 medlemmar. — Rösträttskalendern har vunnit god avsättning inom föreningen.

Vid möte den 29 april avsände medlemmarna (dock icke i föreningens namn) ett sympatitelegram till Haagkongressen, och på fredssöndagen den 27 juni samlades i Karlskoga kyrka 500 deltagare till ett högtidligt och stämmingsfullt fredsmöte.

I församlingens barnhemsstyrelse sitta 3 kvinnor, i barnavårdsnämnden 4, i fattigvårdsstyrelsen 3, i pensionsnämnden 4 och i skolrådet 2 kvinnor.

68. Karlskrona.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

På våren anordnade Karlskrona F. K. P. R. 3 sociala föredrag: 1) fröken Sigrid Kruse, om »Sociala försäkringar och den nya pensionslagen»; 2) fröken Karin Bäckström, om »Personlig hygien»; 3) fru Ella Billing, om »Nödhjulsarbetet under kristiden». Fru Billings föredrag hölls offentligt. Under hösten har även ett offentligt möte hållits, då fröken Emilia Fogelklou talade om fredsarbetet. Samkväm ha anordnats i samband med årsmöte och ordinarie höstmöte samt efter de offentliga mötena.

På sammanträde den 29 nov. beslöts att sätta i gång en penninginsamling för att på nyåret kunna börja en småbarnsbespisning.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, medlem av stadens nödhjälpskommitté samt medlem av styrelsen för Frisinnade landsföreningens lokalavdelning i Karlskrona; 1 är styrelsemedlem och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden samt 1 medlem av stadens folkskolestyrelse.

69. Karlstad.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 5 föreningssammanträden, därav 4 med efterföljande samkväm.

Kommunala uppdrag hava innehafts av 16 kvinnor, bland dem 10 tillhörande F. K. P. R., vilka beklätt 17 ordinarie och 14 suppleantplatser i 14 olika kommunala styrelser och delegationer. 3 äro stadsfullmäktige, 1 har varit medlem av barnavårdsnämnden och suppleant i folkskolestyrelsen, 2 suppleanter i fattigvårdsstyrelsen, 1 vice ordförande och 2 suppleanter i flickskolestyrelsen, 1 vice ordf. i stadsbiblioteksstyrelsen, 1 suppleant för ordf., 3 ordinarie och 3 suppleanter i pensionsnämnderna, 1 ordinarie och 1 suppleant i arbetslöshetskommittén m. m.

I Frisinnade valmansföreningens styrelse äro 3 av F. K. P. R:s styrelsemedlemmar invalda.

Ett sammanträde var ordnat som »Birgitta-afton» med föredrag av föreningens sekreterare, folkskollärarinnan fröken Anna Ljungkvist, uppläsning, sång och musik. Under hösten har ordf. talat om »Rösträtt och folkhälsa». Alla sammanträden hava varit talrikt besökta och livaktigheten stor. Planerade regelbundna studieaftnar kunde dock på grund av lokalbrist ej anordnas.

Föreningen har anslutit sig till »Uppropet för varaktig fred». Tidningen har haft 113 prenumeranter och 75 ex. av Rösträttskalendern ha försålts.

70. Katrineholm.

Under året har styrelsen haft 5 sammanträden och föreningen 3 möten och 1 samkväm. Dessutom ha hållits 5 föredrag, 1 av fru Ezaline Boheman om Nödhjälpsarbetet och 4 av fröken Walborg Bergström; de senare tillhörande de Bergman-Österbergska samhällskurserna.

Liksom föregående år har ett flertal medlemmar samlats en gång i veckan för att sy kläder åt fattiga barn.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av barnavårdsnämnden, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i folkbibliotekets styrelse, 1 ordinarie och 1 suppleant i föreläsningföreningens styrelse, 1 folkskolelärarkårens representant och 1 suppleant i skölrådet.

71. Kil.

Under senast förflutna året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 5 medlemsmöten.

Ett offentligt möte, väl besökt, har anordnats då föredrag hölls av fru Gurli Hertzman-Ericson. Vid samma tillfälle spelades en rösträttspjäs: »Samma don».

En »De gamlas dag» har även i år, trots de kritiska tiderna anordnats och detta med ganska gott resultat. Summan uppgick till kr. 153: 35 för vilken matvaror uppköptes, som sedan fördelades mellan 13 gamla behövande personer inom kommunen.

Då föreningens avhållna och nitiska ordförande under året firade sitt 50-årsjubileum uppvaktades hon av en deputation, som till henne överlämnade ett par gåvor i kristall jämte blommor, som ett ringa bevis på föreningens tack-sambet.

Fortfarande stå 4 av föreningens medlemmar kvar som barnavårdsnämndsledamöter.

72. Kiruna.

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 5 s. k. »stickaftnar» i samband med samkväm.

1 föredrag av fru Ella Billing över »Kvinnans uppgift i kristider», 1 föredrag av fru Gurli Hertzman-Ericson över »Fredstankens seger».

4 föreläsningar, bekostade av Bergman-Österbergiska fonden, ha hållits av fröken Walborg Bergström över »Åkten-slagslagstiftning», »Barnavårds-lagstiftning», »Kvinnornas ställning inom yrkena» och »Kvinnornas medborgarfråga».

Vid föreningens årsmöte uppfördes fru Frigga Carlbergs »Samma don».

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i skolrådet och 1 medlem av kyrkorådet.

73. Klippan.

Under året ha hållits 2 styrelsemöten och 2 föreningsmöten som avslutats med samkväm.

Å sista mötet beslöts att föreningsmedlemmarna skulle samlas till samkväm en gång i månaden, därvid arbeten skulle medföras, vilka vid årets slut skulle realiseras på ett eller annat sätt och medlen därför användas till föreningens nytta eller annat allmännyttigt ändamål.

Tvåne föredrag hölls i november månad av fröken Aulin om »Äktenskapslagstiftningen» samt »Fattigvårds- och Barnavårdslagstiftningen».

Av Rösträtt för Kvinnor har prenumererats för distribution till läkare, tandläkare, hotell, kafé samt personer, som man hoppas kunna påverka genom densamma.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden.

74. Knisslinge.

Föreningen bildades den 21 november 1915 efter föredrag av fröken Emma Aulin.

75. Kopparberg.

Föreningen har under året haft 4 och styrelsen 4 sammanträden, under första halvåret dessutom några arbetsaftnar för fortsättande av förra årets barnbeklädnadsarbete. Hjälparbetet till julen har bestått i försäljning av Barnens julflagga och julmärket, som resulterat i att 340 kronor kunnat utdelas till behövande familjer.

Fru Ester Lutteman höll i dec. föredrag om »Jesu evangelium och den sociala frågan».

Genom arbete på föreningens landsbygdsområde ha många nya medlemmar vunnits.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 medlem av pensionsnämnden, 1 suppleant i skolrådet, 1 medlem och 1 suppleant i föreläsningstyrelsen samt 1 suppleant i arbetarkommunens styrelse.

76. Kristianstad.

Föreningen har under höstterminen 1915 arbetat med anordnandet av en kurs i samhällslära för våren 1916.

Offentliga föredrag ha hållits av fru Ella Billing, »Nöd-hjälpsarbetet», av fru Anna Wicksell, »En varaktig fred».

I samband med föreningsmöten och samkväm ha föredrag hållits av notarien Ernst Nilsson, »Skattelagstiftningen», av kyrkoherde Aug. Bruhn, »Kvinnorna och fredsarbetet», av fröken Emilia Fogelklou, »Kvinnornas fredskongress i Haag» och av fröken E. Aulin, »Kommunernas förvaltning».

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 1 av folkskolestyrelsen, 2 av barnavårdsnämnden och 1 av pensionsnämnden.

77. Kristinehamn.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar är ordföranden stadsfullmäktig och suppleant i pensionsnämnden och 1 är ledamot av folkskolestyrelsen.

78. Krokstrand.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar äro 2 medlemmar i pensionsnämnden och 1 kommunalfullmäktig.

Föreningen har 1915 prenumererat på Jus Suffragii och artikelserien samt varit medlem i Sv. Fattigvårdsförbundet.

79. Kumla.

Föreningen har haft 4 styrelsemöten och 6 föreningsmöten.

En fest för att fira de danska kvinnornas rösträttsseger har hållits, varvid fru Ella Billing talade, och voro ortens alla kvinnor därtill inbjudna. Föredrag av fru Wærn-Bugge har även hållits samt en basar.

Föreningen har beviljats tillstånd till ett amerikanskt varulotteri.

Föreningen har hyrt sig eget hem och hoppas att framdeles kunna anordna socialt arbete.

80. Kälarna.

Föreningen bildades den 8 april 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

81. Köping.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, därav 2 med samkväm. 2 offentliga möten ha anordnats med föreläsningar av fröken Gertrud Bergström om »Dyrtiden och kosthållet» samt av fru Ester Lutteman över ämnet »Jesu evangelium och den sociala frågan». Under hösten voro de Bergman-Österbergska samhällskurserna förlagda till Köping med 4 föreläsningar av fröken Walborg Bergström.

Vid stadsfullmäktigevalet i dec. deltog de röstberättigade kvinnorna energiskt och lyckades återvälja sin kandidat.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 2 ledamöter i stadens nykterhetsnämnd, 1 ledamot av samskolestyrelsen, 1 ledamot av folkskolestyrelsen och barnavårdsnämnden samt 1 ledamot av stadens nödhjälpskommitté.

82. Landskrona.

Föreningen har under året hållit 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 s. k. samkväm med föredrag m. m. och 2 offentliga möten med föredrag av fru Anna Wicksell om »Äktenskapslagstiftningen» och »Grundvalarna för varaktig fred».

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter i pensionsnämnden.

83. Lidköping.

84. Lilla Edet.

85. Lillhärdal.

Föreningen bildades den 13 april 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

86. Limmared.

Sedan fru Elisabeth Wærn-Bugge i somras höll föredrag i Limmared har föreningen visat stor livaktighet.

87. Lindesberg.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 3 föreningsmöten och 1 samkväm.

Av föreningens kvinnliga medlemmar äro 1 ledamot och 1 suppleant av pensionsnämnden, 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen och 1 i samskolestyrelsen.

För spridandet av rösträttstidningen ha listor för prenumerantinsamling utdelats samt lösnummer för 4:de kvart. utskickats till konditorier, kaféer och andra offentliga lokaler.

88. Linköping.

Styrelsen har haft 3 sammanträden under året. Föreningen har hållit 2 möten, till vilkas föredrag även utomstående ägt tillträde. Vid februarimötet talade fru E. Hansén »Om obligatoriska kurser för den svenska kvinnans utbildning till husmor, maka och mor». Diskussion följde. Vid novembermötet höll ordföranden ett föredrag om »Kvinnorösträttsfrågans nuvarande läge». Vid de gemensamma samkvämen ha arbeten förfärdigats åt Röda korset och musik utförts. Under hösten insamlades genom frivilliga bidrag 34 kronor till Landsföreningens kassa.

Av föreningens medlemmar äro 2 medlemmar och 1 suppleant i pensionsnämnden, 6 kretsombud i fattigvården samt 2 medlemmar i Allmänna Valmansbundets styrelse.

89. Linsäll.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten, därav 2 med samkväm vartill utomstående inbjudits. 3 föredrag ha hållits av fröken Walborg Bergström för de Bergman-Österbergska samhällskurserna, vilka åhördes med stort intresse. Föreningen har även i år tillhandahållit tidningen Röstträtt för Kvinnor till utomstående och för övrigt sökt öka rösträttsintresset.

1 av föreningens medlemmar är suppleant i pensionsnämnden.

90. Lit.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 3 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

Fröken Walborg Bergström har hållit 4 föreläsningar för de Bergman-Österbergska samhällskurserna.

91. Ljungby.

Under året ha hållits 4 förenings- och 2 styrelsesammanträden. Dessutom har föreningen samlats under våren var fjortonde dag till arbetsaftnar, då arbeten förfärdigats till landstormen. Vid ordinarie höstsammanträdet var samkväm anordnat, varvid förekom, förutom föreningsangelägenheter, musik och deklamation.

Av föreningens medlemmar är 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden.

92. Ljungbyhed.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 samkväm.

93. Ljusdal.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 samkväm.

Föredrag ha hållits av fru Augusta Widebeck och jur. kand. fröken Eva Andén.

94. Ludvika.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i fattigvårdsstyrelsen och vice ordf. i Kvinnornas hjälpförening.

95. Luleå.

Föreningen har under året haft 8 sammanträden och styrelsen 6. Under höstens lopp hade föreningen samhällskurser, varvid 4 föreläsningar och 1 rösträttsföredrag höllas av fröken Walborg Bergström.

Å »Rösträtt för Kvinnor» har prenumererats för utdelning till icke ledamöter dels inom staden, dels på landsbygden.

Av föreningens medlemmar äro 3 stadsfullmäktige, 3 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i folkskolestyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden samt 1 styrelsemedlem i Frisinnade föreningen.

Även sommaren 1915 bereddes genom föreningens försorg tillfälle för 18 fattiga barn till sex veckors vistelse på landet. Erforderliga medel anskaffades av en för ändamålet tillsatt kommitté, som anordnade sällskapsspektakel, varvid uppfördes en rösträttspjäs, författad av en föreningsmedlem.

96. Lund.

Föreningen har under det år som gått endast hållit de två ordinarie sammanträden, vartill stadgarna förplikta den,

årsmötet på våren och valmötet på hösten. Årsmötet avslöts med ett föredrag av fru A. Wicksell om »Den kommande lagstiftningen om förmögenhetsförhållandena mellan äkta makar» och höstmötet med ett föredrag av densamma om »Fredsarbetet under kriget». Efter detta föredrag avslöt sig föreningen enhälligt till det minimiprogram för en varaktig fred, som antagits på sammanträde i Haag 7—10 april 1915.

Ur Lunds F. K. P. R:s styrelse avgick vid årets utgång fröken Gerty Liljedahl, som med osvikligt nit tillhört den sedan 1909. Orsaken var flyttning från orten. I fröken Liljedahls ställe valdes till medlem av styrelsen dövtumskolelärarinnan fröken Anna Lundborg. Föreningens ordförande är fortfarande fru Louise av Ekenstam, dess centralstyrelsemedlem och suppleant docenten Hilma Borelius och fru Anna Wicksell.

Av föreningens medlemmar äro 4 stadsfullmäktige, 2 stadsrevisorer, 2 ledamöter i pensionsnämnden och 1 i skolrådet. 1 är medlem av Borgerliga valmansföreningens styrelse och 1 av Frisinnade föreningens styrelse.

97. Lyckeby.

98. Lysekil.

Under året ha 5 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten hållits.

Té- och läsaftnar ha fortgått liksom föregående år ungefär 2 gånger i månaden, och har föreningen fortsatt med sitt förra året påbörjade arbete, sömnad av småbarnskläder, avsedda att utdelas till fattiga mödrar, huvudsakligen inom staden boende. Materialet har liksom föregående år skänkts av enskilda föreningsmedlemmar.

99. Malmö.

Styrelsen har sammanträtt 7 gånger och föreningen 6, därav en gång i samband med offentligt möte och samkväm. Dessutom ha ännu 2 offentliga föredrag hållits och en »Luciafest» anordnats, vars behållning till större delen tillfallit L. K. P. R.

Föreningen har för lösnummerförsäljning prenumererat på 25 ex. av Rösträtt för Kvinnor, och genom en kommitté

har systematisk prenumerantsamling bland medlemmarna företagits.

Föreningen har haft flera representanter i Kvinnornas uppbåd, som anordnat matlagnings- och sykurer.

Av medlemmarna äro 1 stadsfullmäktig, 1 suppleant i folkskolestyrelsen och medlem i barnavårdsnämnden, 1 medlem i pensionsnämnden, 2 i styrelsen för Malmö stads skyddshem, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen och 2 medlemmar i styrelsen för Hemmet för sinneslöa barn.

100. Malung.

Under det gångna året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

101. Mariestad.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, de senare förenade med kortare föredrag i rösträttsfrågan. 6 samkväm ha anordnats.

Av föreningens medlemmar är ordföranden ledamot av stadsfullmäktige, av folkskolestyrelsen samt av styrelsen för föreläsningsföreningen, 1 är ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 äro styrelsemedlemmar i Mariestads barnhem.

102. Markaryd.

103. Marstrand.

Föreningen har under året haft 2 föreningsmöten och 2 styrelsesammanträden.

Under hösten har fru Ella Billing hållit föredrag öfver ämnet »När fosterlandet kallar».

Av medlemmarna äro 2 ledamöter i fattigvårdsstyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i hälsovårdsnämnden, 1 i folkskolestyrelsen, 2 i pensionsnämnden, 1 i föreläsningsföreningens styrelse, 1 i biblioteksstyrelsen, 1 i barnavårdsnämnden, 2 i skolköksstyrelsen, och 1 i stadens livsmedelskommission.

104. Mellerud.

Föreningen har under året hållit 12 föreningsmöten, 3 styrelsesammanträden, 2 offentliga möten med fru Wærre Bugge och fröken Bergström som talarinnor, samt 1 samkväm.

till vilket några av de kvinnor personligen inbjudits, som ej kunna förmås att bevista ett offentligt möte.

Dessutom tog föreningen, på initiativ av ordf., hand om arrangemangen för Kvinnornas fredssöndag. I samband därmed samlades namnunderskrifter till »Uppropet för varaktig fred.»

Vid föreningsmöten, vilka hållits turvis hos medlemmarna, ha förekommit läsning av rösträttslitteratur och diskussioner. Vid ett möte hade föreningen nöjet, att som gäst mottaga fröken Björkquist, Trollhättan, som talade över ämnet: »Varför behöva vi rösträtt». Under senare delen av året påbörjades arbetsaftnar till förmån för fattiga barn inom samhället. Det sålunda anskaffade utdelades till julen.

Av föreningsmedlemmarna ha också rekvirerats broschyrer tillhörande de Bergman-Österbergska kurserna, att utlämnas till allmänheten.

Rösträttstidningen har även i agitationssyfte, dels utdelats i enstaka ex., dels rekvirerats för icke medlemmar.

105. Mjölby.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten samt 2 föredrag av fröken Emma Aulin: »Kommunernas organisation och förvaltning» samt »Äktenskapslagstiftningen».

106. Motala.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten och 5 samkväm. En offentlig diskussionsafton har anordnats över ämnet »Ungdomens nöjeskultur» och 2 diskussionsaftnar inom föreningen. Under april månad voro de Bergman-Österbergska samhällskurserna anordnade, fördelade på Motala, Motala verkstad och Skenninge i sex föredrag av fröken Emma Aulin.

Sommarmötet i Huskvarna var synnerligen talrikt besökt från Motalaföreningen.

Under året har ett av föreningen beställt vykort sålts och behållningen 170 kr. tillfallit »Kvinnornas uppåd».

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 2 ordinarie och 2 suppleanter i pensionsnämnderna, 1 i Frisinnade föreningens styrelse, 2 i styrelsen »1 maj-blomman». Ordf. i Vita bandet och Röda korset tillhöra föreningen.

107. Munkfors.

108. Neder-Kalix.

109. Nora.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 offentligt möte med föredrag av fröken Walborg Bergström över »Äktenskapslagstiftningen». Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige.

110. Norberg.

Under året har hållits 1 föreningsmöte. Av medel från den Bergman-Österbergska fonden anordnades härstädes 3 föredrag av fröken Walborg Bergström den 22, 23 och 24 september över: »Kvinnans ställning inom de olika yrkena», »Barnavårdslagstiftningen», »Äktenskapslagstiftningen».

111. Norrahammar.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Fredsöndagen den 27 juni högtidlighölls. Föreningen har även varit representerad vid länsförbundets möte i Jönköping samt på sommarmötet i Huskvarna.

112. Norrköping.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 allmänna sammanträden.

Då föreningsmedlemmarnas intresse och arbete under detta oroliga och prövande år mera varit riktade åt olika slag av hjälpverksamhet än åt egentligt föreningsarbete, har detta under det gångna arbetsåret till stor del legat nere.

Under våren anordnade föreningen s. k. arbetsaftnar för landstormen, varvid ylleplagg åt landstormsmännen förfärdigades och komma dessa, så snart de alla inkommit till styrelsen, att överlämnas till »Kvinnornas uppåd».

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktige, 1 suppleant i stadsfullmäktige, 1 ledamot i folkskolestyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i arbetsförmedlingens styrelse, 22 fattigvårdare, 2 ledamöter i pensionsnämnden. En ledamot är medlem av Allm. Valmansförbundets styrelse.

113. Norrtälje.

114. Nybro.

Styrelsen har under året haft 5 sammanträden, föreningen 6 enskilda och 1 offentligt möte.

Vid de enskilda mötena ha förekommit föredrag, diskussion och uppläsning. Mötena ha avslutats med samkväm.

Vid det offentliga mötet höll fröken Gertrud Strandberg föredrag över »Fredrika Bremer». Dessutom förekom sång och uppläsning.

Under hösten har föreningen tillsammans med Nybro K. F. U. K. anordnat arbetsaftnar, varvid kläder sytts åt de fattiga i orten.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av barnavårdsnämnden, 1 av fattigvårdsstyrelsen, biblioteksstyrelsen, nödhjälpskommittén samt suppleant i styrelsen för Nybro kommunala mellanskola.

115. Nyköping.

Föreningen har under året haft 3 sammanträden, styrelsen 2. Dessutom anordnades i nov. en offentlig aftonunderhållning med föredrag, deklamation, sång och musik. Under vårterminen anordnade föreningen en matlagningskurs, huvudsakligen för fabriksflickor, två fyra-dagars demonstrationskurser i matlagning för hustrur samt under två månader tre gånger i veckan utdelning av lagad mat till några fattiga familjer. Härtill hade föreningen erhållit av stadsfullmäktige 400 kr. och av Odd Fellow 250 kr. Matlagningskurserna inleddes med ett föredrag av fröken Gertrud Bergström. Både under våren och hösten syddes kläder åt fattiga barn. Ca 150 plagg utdelades. Föreningen har under året prenumererat på 10 ex. av Röstträtt för Kvinnor.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av barnavårdsnämnden och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen och pensionsnämnden.

116. Nässjö.

Föreningen har under året hållit 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten samt 1 samkväm.

117. Ockelbo.

118. Osby.

119. Oskarshamn.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 5 studieaftnar.

2 av föreningens medlemmar äro ledamöter av fattigvårdsstyrelsen och 1 av pensionsnämnden.

120. Oviken.

121. Persberg.

Föreningen har under året haft 8 styrelsesammanträden, 13 föreningsmöten, varav 7 på hösten, anordnade som arbetsaftnar, samt 2 samkväm.

Till julen utdelades kläder till 5 gossar och 5 flickor. Medel härtill har delvis anskaffats genom 1 föredrag och 1 fest.

122. Persön.

Föreningen bildades den 20 november 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström på initiativ av fru Victoria Nordin.

Under året har hållits 1 styrelsesammanträde.

123. Piteå.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm. De Bergman-Österbergska samhällskurserna ha pågått 2 dagar med föreläsningar i Äktenskapslagstiftning, Barnavårdslagstiftning och Fattigvårdslagstiftning.

124. Ronneby.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 6 samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 ledamöter av fattigvårdsstyrelsen, 2 av barnavårdsnämnden, 1 medlem av kommunalskolestyrelsen, 5 i F. V. O., 1 i folkskolans styrelse, 1 i föreläsningsföreningen, 3 i barnkrubbans styrelse samt 4 i pensionsnämnderna; 1 är medlem av Frisinnade landsföreningens lokalavdelnings styrelse samt ombud för denna.

Medlemmar av F. K. P. R:s styrelse bildade med anledning av Kvinnornas fredssöndag 4 kommittéer, vilka å 5 olika platser inom socknen anordnade möten. Därav hölls 1 möte i kyrkan, 2 i kapell, 2 voro friluftsmöten.

125. Råneå.

Föreningen bildades i november 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

126. Rönninge—Tumba.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 offentliga möten.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem och 1 suppleant i municipalnämnden och 1 medlem i pensionsnämnden.

127. Sala.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 7 föreningsmöten.

Föredrag hölls den 20 april av jur. kand. fröken Eva Andén över »Förslag till ny äktenskapslagstiftning», varvid en resolution antogs.

Föreläsningar, bekostade av Bergman-Österbergska fonden, höllos i september av fröken Walborg Bergström över »Skydds- och Barnavårdslagstiftning» samt »Kvinnornas ställning inom de olika yrkena».

1 av medlemmarna är ledamot i fattigvårdsstyrelsen, 1 av pensionsnämnden, 1 är ordinarie ledamot och 1 suppleant i folkskolestyrelsen.

128. Sandviken.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten. Vid föreningsmötena ha följande föredrag hållits: »Kvinnan förr och nu» av fröken Mia Ljungqvist; »Selma Lagerlöf» av fröken Lilly Nilsson; »Den heliga Birgitta» av fröken Selma Ström; »Kvinnorna i Ibsens diktning» av läraren Rudolf Norberg. Vid mötena ha dessutom förekommit pianomusik av doktorinnan Rut Gibson och sång av fru Eva Danielsson samt uppläsning av olika föreningsmedlemmar.

129. Segmon.

130. Sigtuna.

Under året har hållits 1 offentligt, talrikt besökt möte med föredrag av fru Ella Billing.

131. Simrishamn.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt föredrag av fru Anna Wicksell. Under våren hölls arbetsaftnar.

3 föreningsmedlemmar tillhöra olika styrelser.

132. Skara.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten och 4 samkväm. Vid årsmötet den 11 febr. förrättades styrelseval och vid föreningsmötet den 10 nov. val av centralstyrelsemedlem och suppleant. Den 25 febr. hölls i teatersalongen ett offentligt möte, varvid doktor Gerda af Geijerstam talade om »Hemmets hygien». I mars hölls även ett offentligt möte å Blåbandslokalen med föredrag av fröken Klara Wallmark om »Kvinnans rösträttsfråga i det nuvarande tidsläget», och fru Jenny Velander om »Jonas Ludv. Almqvists ställning till några av de sociala frågorna». Den 27 juni hölls fredsmöte med musik, deklamation och uppläsning av den för alla dessa möten likartade resolutionen. Föreningsmötena och samkvämen ha anordnats såsom läs- och arbetsaftnar. Under hösten tillverkades till förmån för Barntädgårdens barn diverse klädesplagg, som utdelades till julklapp. De under föregående år tillverkade landstormspersedlarna avsändes till fröken Tyra Kullgren, föreståndarinnan för Kvinnornas uppbåd i Göteborg. Med anledning av den kvinnliga rösträttens genomförande i Danmark avsändes till Skaraborgs läns riksdagsmän brevkort med frågan: »När få Sveriges kvinnor rösträtt?» och i staden uppsattes affischer med samma fråga. Uppropet för varaktig fred, under tecknades av föreningens medlemmar.

Av föreningsmedlemmarna äro 1 medlem i Frisinnade landsföreningens styrelse, 1 i Högre Flickskolans styrelse, 2 i folkbibliotekets-, 2 i föreläsningföreningens- och 5 i Barntädgårdens styrelse.

133. Skellefteå.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden.

134. Skutskär.

Föreningen har under det gångna året haft 2 styrelsesammanträden och i regel 1 föreningsmöte i månaden. I okt. anordnades möte med föredrag över ämnet »Kvinnokrafter», och den 2 nov. höll fru E. Wærn-Bugge ett med livligt intresse mottaget offentligt föredrag över »Kvinnorna och kriget».

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen och 1 suppleant i skolrådet.

135. Sköldinge.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 2 offentliga möten samt 2 föredrag av fröken Walborg Bergström, vardera besökt av omkring 150 personer.

136. Skövde.

137. Sollefteå.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten med samkväm. 1 av föreningens medlemmar är kommunalfullmäktig.

138. Stenstorp.

139. Stockholm.

Föreningen har under året sammanträtt 3 gånger och styrelsen 7 gånger. Styrelsen har anordnat 2 offentliga möten och en soaré. Allt sedan mars månad ha dessutom förekommit regelbundna månadssamkväm för föreningsmedlemmar, varvid efter en kortare inledning livliga diskussioner i aktuella ämnen hört till ordningen. De 1914 påbörjade »stiek-aftnarna» för landstornen fortsattes på liknande sätt under våren 1915.

Vid sammanträdet den 23 februari förekom bl. a. föredrag av seminarieadjunkten fröken Anna Sörensen om »Lärarelönerna nämndens löneprinciper», vilket väckte en livlig diskussion. Mötet antog Centralstyrelsens förslag till ändring av §§ 3, 4 och 5 av Landsföreningens stadgar.

Vid årsmötet den 30 mars antogs slutgiltigt den ändrade lydelsen av föreningens stadgar §§ 3, 4 och 9, samt förrät-

tades styrelseval i enlighet därmed. Därvid utsågs d:r Gulli Petrini till föreningens ordförande. Fröken Anna Lindhagen gav därpå en intressant redogörelse för »De nya barnlagarna i Norge».

Vid sammanträdet den 11 november förekom bl. a. val av föreningens centralstyrelsemedlem och dennas suppleant och utsågos här till fröken Anna Lindhagen och fru Karin Fjällbäck-Holmgren. Vidare beslöt föreningen att instämman i »Uppropet för varaktig fred». Slutligen höll fru Gertrud Törnell föredrag om »Kvinnors anställning i statstjänst», vari lämnades en framställning av svenska kvinnors svåra ekonomiska kamp på detta område sedan mer än femtio år tillbaka. På det intresseväckande föredraget följde en långvarig diskussion!

Den 23 mars hölls ett offentligt möte i K. F. U. K:s stora sal, varvid borgmästare Jakob Petterson, jur. kand. Anna Wicksell samt jur. kand. Eva Andén från olika sidor belyste Kungl. Maj:ts förslag till ny lag om äktenskaps ingående och upplösning. På de sakrika föredragen, som åhördes av en fulltalig publik, följde en intresserad diskussion.

Den 21 april hade styrelsen inbjudit fru Rosika Schwimmer från Ungern, att hålla ett offentligt föredrag på tyska om »Kvinnorna och kriget». Ämnet i förening med föredrags-hållarens popularitet sedan föregående vistelse i vårt land lockade en publik, som till sista plats fyllde Grand Hôtels stora sal; det blev också en högtidsafton av oförglömlig och sällsynt gripande natur.

Vid den soaré, som till förmån för Landsföreningens agitationsarbete ägde rum å Strand Hôtel den 14 december, medverkade bl. a. författaren Ernst Norlindh med uppläsning av några av sina egna dikter samt skådespelaren Lars Hansson med deklamation.

Före Stockholms stadsfullmäktiges val av ledamöter till Första kammaren avsändes å föreningens vägnar till samtliga kandidater följande förfrågan: »Är Ni i princip anhängare av kvinnans politiska rösträtt och valbarhet? Är Ni beredd att vid ett eventuellt förslag härom i riksdagen avge Eder röst till förmån för detsamma?» Samtliga kandidater från de båda vänsterpartierna svarade jakande, högers kandidater underlät att svara eller svarade undvikande.

Föreningens medlemsantal, som hastigt ökades under namnsamlingen, nedgick redan under år 1914 på grund av kristiden, men enligt särskilt beslut fingo de medlemmar, som

ej betalat avgift detta år fortfarande kvarstå, då man hoppades på att bättre tider snart skulle inträda. Då detta ej inträffat, visar föreningens medlemssiffra detta år en stark minskning, som får tillskrivas de svåra tidsförhållandena.

Flera av föreningens medlemmar deltog under våren 1915 i det av Stockholms stad igångsatta hjälparbetet till arbetslöshetens lindrande; 3 av föreningens medlemmar äro stadsfullmäktige, och av de omkr. 60 kvinnor som äro ledamöter av stadens skolråd, fattigvårdsstyrelser, pensionsnämnder m. m. tillhöra större delen F. K. P. R. En medlem är ledamot av lagberedningen och fem äro ledamöter av Kungl. kommittéer. Även i männens politiska föreningar i Stockholm nedläggas föreningens medlemmar ett intresserat arbete, sålunda äro omkring femton ledamöter i Frisinnade Valmansföreningens kretsstyrelser, och även i Allmänna Valmansförbundets förbundsstyrelser sitta medlemmar av F. K. P. R.

Å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6¹, som är öppen dagligen kl. 12,30—4,30 e. m. tillhandahållas flygblad och broschyrer samt lämnas alla önskade uppgifter om föreningen och dess verksamhet.

140. Storvik.

141. Striberg.

Föreningen bildades i november 1915 efter föredrag av fru Elisabeth Wärn-Bugge.

142. Strängnäs.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 studiecirklar samt 1 offentligt föredrag (Bergman-Österbergska samhällskurserna), varjämte möten anordnades på kvinnornas fredssöndag i Strängnäs och i närliggande socknar.

Föreningsmöten och sammankomster hållas i regel å Drätselkammarens lokal.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 medlem i pensionsnämnden, 1 i livsmedelskommittén, 1 i fattigvårdsstyrelsen, 1 revisor av stadens räkenskaper och 1 medlem i Moderata valmansföreningens styrelse.

143. Strömstad.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 5 föreningsmöten, 2 offentliga möten samt 3 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 folkskollärarekårens representant i skolrådet, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 fattigvårdare, 1 medlem av kommittén för utdelning av understöd till behövande mobiliserades familjer och 1 medlem i styrelsen för föreläsningsföreningen.

144. Sundsvall.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten jämte 4 arbetsaftnar.

Följande kommunala förtroendeuppdrag innehas av kvinnor: 1 är stadsfullmäktig, 1 medlem av fattigvårdsstyrelsen, 14 vårdare i fattigvården, 4 i fosterbarnsnämnden, 4 i folkskolestyrelsen, 1 i flickskolestyrelsen, 2 i kyrkorådet, 4 i pensionsnämnden, 4 i kommunala arbetslöshets- och hjälpkommittén, 1 i lasarettsdirektionen, 1 i livsmedelsnämnden. Dessutom äro 2 medlemmar av Frisinnade föreningens styrelse, och 1 medlem i Moderata valmansföreningens styrelse.

145. Surte.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 4 samkväm.

1 av föreningens medlemmar tillhör styrelsen i Surte arbetarinstitut och 1 är lärarkårens representant i skolrådet.

146. Svartvik.

147. Sveg.

148. Säffle.

149. Sävsjö.

Föreningen har under året haft 2 föreningsmöten med samkväm och 1 offentligt möte.

150. Söderhamn.

Styrelsen har under året haft 3 sammanträden och 2 föreningsmöten, det sista förenat med samkväm och tésupé. Utom föreningsärenden ha vid mötena förekommit redogörelse från årets centralstyrelsemöte samt uppläsning av någon lämplig

artikel ur Artikelserien. Vid novembermötet beslöt föreningen att ansluta sig till »Uppropet för varaktig fred». Genom prenumerantsamling å utlämnade listor ha medlemmarna sökt verka för rösträttstidningens spridande.

De förhållanden, under vilka föreningen detta år arbetat, ha icke varit de gynnsammaste. Det enda föreningen under nu rådande stämning ansett sig kunna göra har varit att i stillhet avvakta gynnsammare tider för en livaktigare verksamhet.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 är medlem i skolrådet, 2 i fattigvården, 1 i barnavårdsnämnden, 2 i folkpensioneringsnämnden, och 2 äro styrelsemedlemmar i Söderhamns Borgerliga valmansförening.

151. Söderköping.

Under året ha 8 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten och 7 samkväm hållits. Därjämte ha samhällskurser anordnats, varvid fröken Emma Aulin hållit föredrag om »Folkpensioneringen», »Äktenskapslagarna», samt »Fattigvårds- och barnavårdslagstiftningen». Samhällskurserna omfattades med stort intresse.

Dessutom har författarinnan, fru Marika Stjernstedt, på föreningens inbjudan hållit föredrag till förmån för de nödlidande i Belgien. Genom föreningens åtgörande har fröken Matilda Widegren i ett föredrag redogjort för kvinnokongressen i Haag.

Föreningsmöten och samkväm ha varit talrikt besökta. Vid dessa möten ha dels förekommit föredrag eller uppläsning, dels musik och sång av en inom föreningen bildad sångkör.

Läs- och arbetsaftnar ha i allmänhet anordnats en gång i månaden.

152. Södertälje.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, varav 2 med samkväm. Vid ett offentligt möte höll pastor J. Uddin föredrag över ämnet: »Hur nå fram till en varaktig fred».

20 årsberättelser, 30 kalendrar och minst 25 ex. av rösträttstidningen ha rekvirerats. Genom personlig agitation ha styrelsemedlemmarna sökt vinna nya medlemmar.

Av föreningens medlemmar äro 2 styrelseledamöter i männens frisinnade förening, 1 styrelsemedlem i barnkrubban,

1 i styrelsen för arbetsstugan, 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 styrelsemedlem i folkskolans bibliotek, 1 i allm. nykterhetskommitténs arbetsutskott. Föreningens ordförande är ordf. i Kvinnornas uppbåd.

I Järna hölls den 27 juni fredsmöte, varvid Centralkommitténs föredrag och resolution upplästes inför en fulltalig åhörarskara i Blåbandshuset. Musik, körsång och deklamation utfyllde programmet.

Kvinnornas uppbåd har både i Södertälje och Järna haft livlig anslutning. I Södertälje har man fortfarande inriktat sig på nödhjälp i form av kläder, värme och födoämnen åt hjälpbehövande. I Järna har sjukvårdsartiklar och sängutrustningar varit huvudintresset.

153. Sölvesborg

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkväm samt 2 offentliga möten. Vid det ena talade fru Ella Billing över »Kvinnorna och nödhjälpsarbetet» och vid det andra gav föreningens sekr., fröken Anna Jönsson, en skildring av arbetet för kvinnorösträtten i vårt land samt av sommarens rösträttsmöte i Huskvarna.

Föreningen har även under 1915 verksamt understött »Kvinnornas uppbåd» på platsen, deltagit i arbetet samt skänkt ekonomiskt stöd. Mycket arbete har nedlagts på att hålla föreningens medlemssiffra uppe vid den vanliga.

Ordf. är stadsfullmäktig och innehar även flera andra kommunala uppdrag. En av styrelsemedlemmarna är medlem av fattigvårdsstyrelsen.

154. Tidaholm.

155. Tingsryd.

156. Tomelilla.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 offentligt möte, varvid jur. kand. fru Anna Wicksell höll föredrag om »Grundvalarna för en varaktig fred». Dessutom hade föreningen den 13 dec. anordnat en talrikt besökt Luciafest. Första veckan i dec. voro de Bergman-Österbergska samhällskurserna förlagda till Tomelilla, Hamnehög och Glemningebro, varvid innalles 9 föreläsningar höllas av fröken Emma Aulin. En genom föreningens försorg

bildad syförening har under året arbetat för att skaffa medel till anställande av en sjuksköterska i samhället och anordnade i dec. en givande försäljning av förfärdigade arbeten.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden.

157. Torrskog.

158. Torshälla.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten med samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter i pensionsnämnden och 1 medlem av fattigvårdsstyrelsen.

159. Tranås.

Föreningen har under året avhållit 3 styrelse- och 5 föreningsmöten.

Föreningen har varit representerad vid Centralstyrelsemötet i Stockholm 8—9 januari samt vid Länsförbundets årsmöte i Jönköping den 21 februari.

Föreningen har under året garanterat 20 prenumeranter å Rösträtt för Kvinnor.

Tranås F. K. P. R. deltog i ett värdigt firande av danska kvinnornas rösträttsseger, samt högtidlighöll den av hela landets kvinnor anordnade »fredssöndagen».

Föreningen anslöt sig till det under året utsända »Uppropet för varaktig fred.»

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i nödhjälps- och arbetslöshetskommittén samt suppleant i pensionsnämnden.

160. Trollhättan.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden 7 föreningsmöten, 2 samkväm samt 5 studiecirkelmöten, då olika sociala frågor diskuterats.

En teaterafton var anordnad varvid uppfördes »Ett tjuvpojkestreck», och »Samma don». Publiken var intresserad och tacksam. Behållningen 180 kr. delades lika mellan föreningen och »Trollhättans barnavänner».

En soaré av fröken Signe Widell röntes också god tillslutning, behållningen delades mellan fröken W., församlingens diakonissa, och L. K. P. R:s kassa.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter i pensionsnämnden, 2 i fattigvårdsstyrelsen, 8 kretsbesökare, 1 styrelsemedlem i Frisinnade valmansföreningen och 2 av livsmedelskommissionen.

161. Trälleborg.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 4 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktige och 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen.

162. Uddevalla.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Ett samkväm har anordnats med föredrag av Fru Ella Billing över ämnet: »När fosterlandet kallar», varvid även sång och musik utfördes.

Styrelsen har sökt sprida tidningen Rösträtt för Kvinnor, ävenså brevkort och kalendrar, och man må hoppas att de ha fallit i god jordmån.

Under år 1915 avgick ordföranden fröken Mimmi Jacobson, vilken post hon innehaft i 3 år, och sekreteraren fru Thyra Bergman, och till båda frambars föreningens tack för deras nitiska arbete i föreningen. Fru Bergman, som varit sekreterare alltsedan föreningen bildades, och nedlagt mycket arbete och intresse för dess ändamål, är föreningen skyldig stor tacksamhet.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen och pensionsnämnden.

163. Ulricehamn.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen och 1 av pensionsnämnden.

164. Umeå.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten samtliga i förening med samkväm och 1 offentligt möte. Vid föreningsmötena ha förekommit föredrag av fröken Anna Hörnell »Det andra nordiska kvinnomötet i Köpenhamn»

och av fru La Hallström »Minnen och intryck från en resa till Petersburg» samt referat av fröken Aina Björklund från Jus Suffragii »Militarism och kvinnorörelse», varjämte fröken Anna Grönfeldt redogjort för centralstyrelsemötet i Stockholm och sommarmötet i Huskvarna. Fröken Astrid Glas har deklamerat Teresia Euréns dikteykel Birgitta och fruarna Læstadius och Grahn-Möller förhöjt stämningen med sång. Det offentliga mötet, som var mycket talrikt besökt, hade anordnats av F. K. P. R., K. F. U. K. och Vita bandet. Korta anföranden höllos av representanter från de tre föreningarna. Huvudtalare var fröken Sigrid Netzel från Stockholm, som höll ett utmärkt föredrag över ämnet »Vårt ansvar såsom kristna inför samhällets nöd».

Föreningen har arbetat för landstormens utrustning såväl genom att medlemmarna själva ha förfärdigat diverse persedlar som ock genom penninginsamling, vilken använts till inköp av militärpälisar.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot i folkskolestyrelsen, 1 i styrelsen för elementarläroverket för flickor, 2 i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 sekr. i taxeringsnämnden, 1 styrelsemedlem i frisinnade valkretsförbundet, 1 ledamot i dess arbetsutskott, 1 styrelsemedlem i frisinnade föreningen, 1 revisor i moderata föreningen.

165. Uppsala.

Arbetsåret började med ett offentligt, mycket talrikt besökt möte, ägnat det nya äktenskapslagförslaget. För dess olika avdelningar redogjorde med. kand. Elin Odenrants, jur. kand. Eva Andén, jur. stud. Math. Staël v. Holstein och jur. kand. fru Anna Wiksell. Mötet antog enhälligt en resolution för bibehållandet i någon form av de s. k. ofullbordade äktenskapen, som helt slopats i det nya förslaget.

Vid årsmötet på vårsidan spelades av föreningsmedlemmar på ett synnerligen roande sätt »Hur kvinnorna fingo rösträtt», en engelsk enaktare, översatt av Frigga Carlberg. Kända förmågor medverkade med sång och musik och aftonen förföt under ett animerat samkväm, talrikt besökt.

Under hösten fortsattes arbetsaftnarna och ordnades en offentlig upplysningskurs i särskilt utvalda aktuella ämnen och med gärna hörda föreläsare. Att föredragen ändock blevo mindre besökta än väntat var, får man väl tillskriva krigets

allt absorberande inflytande. Ämnen och föreläsare voro: »Föräldraskap, ett nytt rättsinstitut», jur. kand. Eva Andén; »Pensionsförsäkringslagen (med senaste tillägg)», fröken Anna Åbergsson; »Den nya fattigvårdslagstiftningen», fröken Gertrud af Klintberg; »Kvinnorösträtten i skandinavisk politik», fru Ezaline Boheman. Vid det sista offentliga mötet i december gav statsrådet Johan Castberg från Norge i ett varmt och storlaget föredrag en utförlig redogörelse för de uppseendeväckande nya norska barnlagarna, »de Castbergiska», som de benämnas inom hela den av rättvisa och humanitära framsteg intresserade världen.

Av föreningens medlemmar äro 1 stadsfullmäktig och bostadsinspektris, 1 ordförande och 2 ledamöter av pensionsnämnden samt 1 medlem i stadsfullmäktiges nödhjälpskommitté.

166. Vadstena.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten med samkväm.

I april hade Vadstena förmånen att få mottaga besök av fröken Emma Aulin, som föreläste på uppdrag av styrelsen för Bergman-Österbergska samhällskurserna. Därefter beslöto infresserade att ombilda filialen i Vadstena till självständig förening.

167. Valdemarsvik.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

En av de Bergman-Österbergska samhällskurserna hölls av fröken Emma Aulin i början av maj. I samband med kursens avslutande hölls ett samkväm, varvid fröken Aulin talade om »Fredrika Bremers liv och verksamhet».

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen och 1 suppleant i föreläsningsföreningens styrelse.

168. Varberg.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 2 ledamöter och 2 suppleanter i pensionsnämnden.

169. Vaxholm.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte med föredrag av fru E. Wærn-Bugge, 3 samkväm samt den sedvanliga fästen för de gamla i början av året och föreningens 10-års-fäst den 26 nov.

Kommunala uppdrag ha innehafts av 10 kvinnor, därav 7 föreningsmedlemmar, nämligen: 1 föreläsningsföreningens föreståndare, 1 i fattigvårdsstyrelsen, 1 fosterbarnsinspektris, 2 i nödhjälpskommittén, 1 ordinarie och 1 suppleant som lärarekårens representant i skolrådet.

170. Vestkinde.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 ordinarie möten, som avslutats med samkväm. Dessutom har föreningen under året anordnat försvarsarbetsaftnar, som varit talrikt besökta.

Föreningens ordförande är medlem i skolrådet, kommunalnämnden och kyrkobyggnadskommittén.

171. Vimmerby.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten.

Föreningens ordförande är medlem av fattigvårdsstyrelsen.

172. Visby.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 3 samkväm. Två av dessa ägde rum i samband med föreningsmötena, vid vilka även förekom diskussion. Det tredje, som hölls i Burmeisterska trädgården den 19 juni och var mycket talrikt besökt, var anordnat till firande av kvinnorösträttens införande i Danmark.

En stor förlust gjorde föreningen i början av året genom fru Clara Bolins död. Fru Bolin, som tagit initiativet till föreningens bildande, hade tillhört dess styrelse alltifrån början, och man kan väl säga, att ingen av dess medlemmar med så varm hänförelse och så brinnande intresse arbetat för dess syfte som hon.

Föreningens syftnar hava under vintern och hösten fortgått en gång i veckan i lokal, som välvilligt upplåtits i tekniska skolan. Först arbetades för sjukvården i fält, och sedan för beklädnad av späda barn till fattiga mödrar.

Av föreningsmedlemmarna äro 2 ledamöter av stadsfullmäktige, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 medlemmar i länets nödhjälpskommitté och 1 inspektor för stadens högre flickskola.

173. Vivsta varv.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten med samkväm efter det sista i november. På våren fortsattes arbetsaftnar för landstormen däri rösträttskvinnorna deltog flitigt — under hösten har arbetet vilat och antagligen blir det ej mera i år, då vi ha ett rätt stort förråd samlat.

174. Vänersborg.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, dessa senare avslutade med samkväm. Dessutom ha hållits 3 samkväm, varav ett till firande av de danska kvinnornas rösträttsseger.

Offentligt friluftsmöte har hållits med föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge över ämnet »Kvinnornas ansvar inför freden och framtiden». Till förmån för föreningen har fröken Signe Widell givit en vis- och sagoafton.

1 av föreningens medlemmar är medlem i pensionsnämnden, 1 i fattigvårdsstyrelsen och 1 i folkskolestyrelsen.

175. Västerås.

Under det gångna året ha hållits 8 styrelsesammanträden, samt 7 föreningsmöten. Föreningen har även under vårterminen anordnat en kostnadsfri sömnadskurs för kvinnor ur mindre bemedlade hem. Denna kurs pågick under 12 veckor med 3 arbetsaftnar i veckan samt var besökt av 60 elever, fördelade på 3 grupper. Undervisning lämnades i såväl linnesom klädsömnad samt lagningar och förfärdigande av barnkläder. Antalet förfärdigade plagg var 225. Medel till kursen skänktes av för saken intresserade föreningsmedlemmar. Lokal med lyse och värme uppläts av skolstyrelsen i en av stadens folkskolor.

De föredrag, som hållits vid föreningsmötena ha varit följande: »Redogörelse för Landsföreningens 12:te Centralstyrelsemöte i Stockholm 8—9 januari 1915», av fru Nina Andersson; »En resa i Palestina», av fröken Anna Whitlock;

»D:r Barnardos barnhem i England», av fröken M. Nordenson; »Redogörelse för den internationella freds- och kvinnokongressen i Haag», av fru Nina Andersson; »Barnens uppfostran till fredskärlek», av fru Ruth Randall-Edström; »En resa i Frankrike», av fröken Ester Blume; »Redogörelse för Landsföreningens sommarmöte i Huskvarna», av fru Nina Andersson. Under hösten har Västmanlands län haft de Bergman-Österbergska samhällskurserna. I Västerås hölls 3 föredrag den 6, 7 och 8 oktober om skydds-, barnavårds- och fattigvårdslagstiftningen av fröken Walborg Bergström.

Måndagen den 13 december hade föreningen en synnerligen stämmingsfull och vacker Luciafest i fru Ruth Randall-Edströms gästfritt upplåtna hem. Efter ett varmhjärtat välkomsttal av värdinnan bjödo fyra unga »Lucior» kaffe med dopp, och under aftonen omväxlades med uppläsning, sång och musik.

Av föreningens medlemmar äro: 1 stadsfullmäktig, 2 medlemmar av fattigvårdsstyrelse samt 7 vårdare, 1 suppleant i pensionsnämnden, 5 medlemmar i fosterbarnsnämnden (därav 1 är ordf.), 1 medlem av arbetareinstitutets styrelse samt 1 medlem i styrelsen för Frisinnade landsföreningens lokalavdelning i Västerås.

176. Växjö.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte, 1 offentlig föreläsning om Fredrika Bremer av fröken E. Aulin och 1 offentlig kurs i samhällskunskap av fröken Aulin, omfattande 5 föreläsningar och besökt av över 1,460 åhörare. De föredrag, som hållits vid föreningsmötena ha varit följande: »Nordiska kvinnokongressen i Köpenhamn 1914» av fröken S. Åkerstein; »Internationella kvinnokongressen i Haag» av friherrinnan Ellen Palmstierna; »Frances Willard, Vita bandets stiftarinna», av fröken Beda Andersson. Ett sällskapsspektakel arrangerades av föreningen i början av året, och behållningen lades som grundplåt till ambulansvagn, vilken avsikt även genom senare tillkommande donatorer förverkligats. På hösten anordnades i avsikt att förstärka föreningens kassa en sång- och visafton av fröken Signe Widell. Studieaftnar ha planerats för 1916. 300 exemplar av rösträttstidningen har utsänts inom länet. Av föreningsmedlemmarna är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem i barnavårdsnämnden, 1 i folkskolestyrelsen, 2 i styrelsen

för barnkrubba och arbetsstuga, 1 i kvinnokommittén för kvinnlig slöjd.

177. Ystad.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten, varav 3 anordnats som samkväm och 1 som offentligt möte.

Den under föregående år planerade samhällskursen hölls under februari och mars och omfattade 10 föreläsningar i olika samhälleliga frågor. Kursen vann stor tillslutning och var synnerligen givande även ur ekonomisk synpunkt. Föreningen deltog i anordnandet av en fredssöndag i Ystads Maria-kyrka, som var besökt av 800 personer. En del arbetsaftnar ha under vintern anordnats till förmån för landstormen. Under hösten talade fru Anna Wicksell vid ett offentligt möte över ämnet: »Grundvalarne för en varaktig fred», och fröken Ester Möllerstedt från Landskrona vid ett samkväm över: »Inga lill, en folkvisa».

Ett 40-tal exemplar av Kvinnornas kalender försålades under hösten och vid alla möten har bedrivits en energisk agitation för att få prenumeranter till tidningen Rösträtt för Kvinnor.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av livsmedelskommissionen, 1 av fosterbarnsnämnden och 1 av pensionsnämnden.

178. Ytterberg.

Föreningen bildades den 11 april 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

179. Ätvidaberg.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt ett extra möte med samkväm, varvid föredrag hölls av fröken Ester Röhl över »Erik G. Geijer».

Under sommaren har hållits föreläsning i de Bergman-Österbergiska samhällskurserna, som bevistades av omkring 200 personer.

1 av föreningens medlemmar är suppleant i pensionsnämnden.

180. Älmhult.

181. Ängelholm.

Under året ha förekommit 7 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, varav 2 i samband med offentliga samkväm. Vid ett av dessa möten hölls föredrag av författarinnan, fröken Ester Nennes om »Dalarnes lustgård». Föredraget gav en intressant och målande bild av Floda socken i Dalarne, dess natur och folk.

På bekostnad av den Bergman-Österbergska fonden har av fröken Emma Aulin i Jönköping hållits föreläsningar om »Äktenskapslagstiftningen» samt »Fattigvårds- och barnavårdslagstiftningen». Omkring 100-tal personer bevistade varje föreläsning. Dylika föreläsningar ha därjämte av föreningen anordnats i Munka, Ljungby och Båstad. I kvinnornas stora fredsagitation sistlidne sommar ha föreningens medlemmar tagit en verksam del.

Av föreningens medlemmar är 1 kronouppbördskassör och sekreterare i fattigvården, 3 ledamöter av fattigvårdsstyrelsen, 2 av folkskolestyrelsen, 1 av pensionsnämnden, 2 av föreläsningsföreningen och 4 av barnkrubbans styrelse, därav 1 ordförande.

182. Örebro.

Under året ha hållits 8 styrelsemöten, 8 föreningsmöten och 1 offentligt möte. Vid det senare talade fru Elisabeth Wærn-Bugge över »Kvinnornas ansvar inför freden och framtiden». Föreningsmötena ha i allmänhet varit ordnade som samkväm, och vid ett av dessa spelades fru Frigga Carlbergs pjäs, »När begreppen klarna». Densamma uppfördes också på Örebro teater till förmån för skollovskolonierna. Under året har Örebroföreningen ökats med 50 medlemmar, och till densamma ha anslutit sig 2 filialer, Fjugesta och Gällersta. Beslut ha fattats om anskaffande av standar samt att i agitationssyfte, särskilt för landsbygdens del, prenumerera på 20 ex. av Rösträtt för Kvinnor.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot av folkskolestyrelsen, 1 av pensionsnämnden, 2 i kommunala hjälpkommittén, 1 av landstinget invald i styrelsen för Örebro läns slöjdförening, 1 är ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot av livsmedelsnämnden, 1 medlem i Frisinnade föreningens styrelse och 1 i dess valkommitté.

183. Örnsköldsvik.

184. Östersund.

Styrelsen har under året haft 8 sammanträden och föreningen 5 samt 2 samkväm. Vid mötena och samkvämen ha förekommit högläsning med åtföljande diskussion samt musik och sång.

Genom välvilligt tillmötesgående ha 3 föreläsningar hållits av fröken Walborg Bergström: »Samhällets barnavård», »Äktenskapslagstiftningen» och »Skyddslagstiftningen» (de Bergman-Österbergiska samhällskurserna).

För spridande av Rösträtt för Kvinnor har föreningen garanterat 50 prenumeranter. Ett tiotal exemplar ha utlagts hos läkare, hårfrisörskor och på kaféer. Föreningen har i Kvinnornas uppbåd åtagit sig att vid behov biträda vid Jämtlands läns platsförmedling samt med anordnande av en s. k. lapplåda. Under våren ha föreningens medlemmar samlats till syaftnar för landstormens utrustning, varvid högläsning i aktuella ämnen förekommit.

Föreningen har sökt få till stånd samarbete inom olika kvinnoorganisationer inom samhället. Fredsöndagen högtidlighölls i stadens kyrka, varvid det bestämda föredraget upplästes av fru Karolina Werner, medlem av K. F. U. K.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 i folkskolestyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden samt 1 medlem i styrelsen för länets folkhögskola.

185. Östhammar.

Under året har styrelsen sammanträtt 2 gånger och föreningen 2 gånger. Vid föreningens sammanträden ha förekommit högläsning.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av pensionsnämnden och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

186. Över-Kalix.

Föreningen bildades i december 1915 efter föredrag av fröken Walborg Bergström.

187. Överturingen.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 1 föreningsmöte.

Föreningen bildades den 25 maj 1915 av fru Julia Andersson.

188. Öxnered.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm.

Filialer:

Bräkne-Hoby,	filial till Ronneby.
Fjugesta,	» » Örebro.
Gällersta,	» » Örebro.
Järna,	» » Södertälje.
Kungsör,	» » Köping.
Landa,	» » Hanebo-Kilafors.
Laxå,	» » Hallsberg.
Leksand,	» » Falun.
Ljungsbro,	» » Linköping.
Mariefred,	» » Strängnäs.
Moskussel,	» » Arvidsjaur.
Mörnum,	» » Ronneby.
Nättraby,	» » Ronneby.
Skärblacka,	» » Norrköping.
Strömsnäs bruk,	» » Markaryd.
Trosa,	» » Strängnäs.
Uddeholm,	» » Karlstad.
Vara,	» » Skara.
Vindeln,	» » Umeå.
Västra Strö,	» » Eslöv.

Länsförbundens årsberättelser.

Blekinge länsförbund.

Förbundet höll sitt ordinarie årsmöte den 10 oktober i Ronneby, då länets alla föreningar voro representerade. Även från filialerna hade en del intresserade infunnit sig. Mötet blev eget i sitt slag, i det att förbundets ordf., fru Augusta Tonning, förde alla deltagarna i båt ut till sitt rösträtts-hem, Solvik, där de hälsades välkomna och gästfritt mottogos.

Efter återkomsten till Ronneby vidtogo förhandlingarna, då man bland annat planerade för en agitationsturné genom länet. Vid mötet talade fru Tonning om de danska kvinnornas rösträttsseger, och fröken Sigrid Kruse gav en skildring av Huskvarnamötet.

Genom förbundets försorg ha flera föredrag hållits inom länet.

Förbundets styrelse utgöres av fru Tonning, ordf., fröken Ebba Hultqvist, sekr. och kassör, samt fröken Sigrid Kruse. Styrelsesuppleanter äro fru Lisa Velander, Karlshamn och fru Jenny Johansson, Eringsboda.

Förbundet för Göteborg och Bohus län.

Årsmöte hölls i Strömstad den 26 maj varvid till ord-förande valdes fru Frigga Carlberg och till sekreterare och kassaförvaltare fröken Hildur Öijer.

Mötet beslöt att på hösten anordna en föreläsningsturné med fru Ella Billing som talare, och detta beslut blev verk-

lighet i oktober, då fru Billing besökte länets samtliga föreningar. Ett möte hölls dessutom i Mölndal, där Göteborgsföreningen har en del av sina medlemmar.

Till de å länsmötet icke representerade föreningarna sändes en uppmaning att ägna särskild uppmärksamhet åt punkt 2 i V. U:s cirkulär n:r 108 angående spridning av däri omnämnda affischer och brevkort.

Å ett av Strömstads F. K. P. R. samma dag anordnat möte talade fru Anna Holm, om sina intryck från fredskongressen i Haag.

Jämtlands länsförbund.

Årsmötet hölls den 30 maj, varvid av länets 12 föreningar 5 voro representerade. Till arbetsutskott valdes fru Willanowa Bergner, ordf., fru Anna Sellström, v. ordf. och fru Birgit Hedström.

Bergman-Österbergska samhällskurserna ha hållits inom länet på 20 olika platser under mars—april. Till följd av kursledarinnans, fröken Walborg Bergströms, sakliga och intresseväckande föredrag, sammanslöto sig kvinnorna på 5 av dessa orter och bildade föreningar.

Dessutom hava fru Birgit Hedström, Östersund, och fru Stina Wågland, Bräcke, besökt Kälarna och därstädes hållit föredrag, varefter föreningens medlemsantal fördubblades.

Agitationen på landsbygden har bedrivits med brev och broschyrer.

Jönköpings länsförbund

innesluter nu 11 föreningar: Aneby, Eksjö, Gislaved, Huskvarna, Vetlanda, Jönköping, Gränna, Norrahammar, Nässjö, Sävsjö och Tranås.

Den 19—20 juni ägde de svenska kvinnornas tredje allmänna rösträttsmöte rum i Huskvarna med utflykt till Visingsö och avslutning i Jönköping.

Länsförbundets ordförande har besökt Nässjö, Sävsjö, Tranås och Gränna.

Årsmötet hölls i Jönköping den 28 februari, då förmiddagen upptogs av föreningsangelägenheter och aftonen av samkväm och föredrag av fröken G. Planting-Gyllenbåga om »Äktenskapslagstiftningen».

Skåneförbundet.

Förbundet omfattar 20 föreningar. Under 1915 har bildats 2 nya sådana, nämligen i Knisslinge och Broby, varemot föreningen i Skurup har upphört.

Förbundets årsmöte ägde rum i Landskrona den 21 mars. Till styrelse omvaldes fru Anna Wicksell ordf., och fru Louise av Ekenstam kassaförv., Lund, samt fröken Anna Nilsson, sekr., Malmö.

Under hösten 1915 gjorde förbundets ordförande en turné, varunder hon föreläste om »Grundvalarna för en varaktig fred». Denna turné omfattade följande orter: Skurup, Ystad, Simrishamn, Tomelilla, Kristianstad, Ousby, Eslöv, Malmö och Lund.

Stockholms länsförbund.

Inom länsförbundet, liksom inom de särskilda föreningarna, har arbetsåret oaktat ivriga ansträngningar, stämplats av föga livaktighet. Tankar, reflexioner och arbete samla sig om den stora världsgärningen, kriget, som nu upprör snart sagt hela världen och rösträttskravet har måst iakttaga en avvaktande hållning. Efter förra årsmötet, som hölls den 19 sept. 1914 å rösträttsbyrån, har nämnden sammanträtt 3 gånger och då grundligt dryftat frågan om försök att väcka till liv den domnande verksamheten i en del föreningar tillhörande länsförbundet.

Rösträttstidningen har gratis utdelats i flera ex. inom föreningarna, varjämte en enträgen uppmaning riktats till de

respektive föreningarnas styrelser att verka för tidningens spridning.

Fru Ella Billing har på uppdrag av arbetsnämnden gjort en resa till Sigtuna och en till Norrtälje i syfte att stärka rösträttsintresset.

Södermanlands länsförbund.

Intet årsmöte har hållits under året.

Arbetsutskott: fru A. Widebeck, Strängnäs, ordf., fru S. Andersson, Flen, sekr., fröken Anna Molin, Nyköping, skattmästare.

Under sex veckor vid årets början har Bergman-Österbergska föreläsningkursen hållits i länet av fröken Walborg Bergström. I övrigt hänvisas till de respektive lokalföreningarnas årsberättelser.

Upplands länsförbund.

Föredrag har anordnats inom de olika föreningarna genom länsförbundets försorg.

Värmlands länsförbund.

Årsmötet hölls i maj i samband med Filipstads F. K. P. R:s 10-årsfest. Till arbetsutskott omvaldes fru G. Hellberg, ordf., fröken O. Marin, sekr., och fru A. Melén, kassaförvaltare.

Förbundet har anordnat föredragsturné av fru Gurli Hertzman-Ericson, som under våren i 7 Värmlandsföreningar talade om »Fredstankens seger».

För övrigt har agitation och arbete för tidningen m. m. bedrivits som vanligt, muntligt och genom brevväxling.

Älvborgsförbundet.

Arbetsutskottet har utgjorts av fröken Ingrid Bergius, ordf., fröken Mathilda Johnsson, v. ordf., fröken Augusta Björkqvist, sekr., fröken Gerda Bäck, v. sekr., fröken Hilma Jacobsson, kassaförvaltare, fru Elin Andersson och fröken Lina Larsson.

Föredrag ha hållits av fru Elisabeth Wærn-Bugge i Vänersborg, Bengtsfors, Torrskog, Mellerud, Ånimskog, Lilla Edet, Limmared och Färgelanda. Dessa ha till största delen bekostats av L. K. P. R:s resetalarefond.

Fröken Augusta Björkqvist har hållit föredrag i Färgelanda och Mellerud.

Fröken Signe Widell har givit vis- och sagoaftnar i Alingsås, Borås, Trollhättan och Vänersborg till förmån för respektive F. K. P. R.

Örebro länsförbund.

Årsmöte hölls i Örebro den 11 april och var besökt av 17 ombud för 8 av länets då 9 föreningar. Till arbetsutskott omvaldes fröken M. Forsslund, Kopparberg, ordf., fru E. Perselli, Örebro, v. ordf., fil. kand. C. Lundh, Karlskoga, sekr., fröken Hilda Karlsson, Örebro, v. sekr., fru Gerda Aström, Kumla, kassör, och fru S. Liljekvist, Hallsberg.

Friherrinnan Ebba Palmstierna höll i april ett föredrag i Laxå, efter vilket filial där bildades. I november hade förbundet glädjen, att med bidrag ur resetalarefonden få en föredragsturné av fru E. Wærn-Bugge, som talade över ämnet »Kvinnornas ansvar inför freden och framtiden», på följande platser i Närke: Örebro, Ämmeberg, Pålshoda, Hallsberg, Kumla, Gällersta och Fjugesta, samt i Bergslagen: Nora, Striberg, Guldsmedshyttan, Stråssa, Vasselhyttan, Ställdalen, Hörk, Hällefors och Grythytted.

Fru Wærn-Bugges föredrag mottogs överallt med verklig hänförelse och förbundet står till henne i stor tacksamhetskuld för det intensiva agitationsarbete hon överallt utfört för vår sak.

Efter föredragen ha filialer bildats i Fjugesta och Gällersta och interimstyrelse till förening tillsatts i Striberg. I Ämme-

berg och möjligen Pålsboda finnes utsikt till filialer. På övriga ställen lyckades det i regel fru Wærn-Bugge att finna någon intresserad kvinna, som åtog sig att vara länsförbundets platsombud och lämna oss hjälp, då agitation är påkallad. Det är vår avsikt att i varje bygd söka uppspara ett sådant ombud.

Vi ha därjämte sökt vinna en mera genomförd organisation av länsförbundet genom att börja uppdelat länet i distrikt, på så sätt att varje lokalförening åtager sig ett visst område, att med de nämnda ombudens tillhjälp söka plöja upp marken uti. En blygsam början på ett obrutet och nästan obegränsat arbetsfält!

Länsförbundets kassa har nästan helt använts till gratisprenumeration på Rösträtt för Kvinnor för helår till sanatorier och pensionat i länet, för sommarmånaderna till brunnsorter, och för 4:de kvartalet har å varje förening anslagits en summa att användas till prenumeration i första rummet för landsbygdsområdena. Omkring 400 lösnummer har dessutom spritts.

Länets totala medlemssiffra, som genom 1914 års politiska villervalla led en avsevärd minskning, har i år genom ökning i flera föreningar åter gått upp till i det närmaste 1913 års siffra.

Östergötlands länsförbund.

Representanter från Linköping, Norrköping, Söderköping, Åtvidaberg och Ljungsbro samlades i Norrköping den 7 mars, varvid uppgjordes en plan för de Bergman-Österbergiska samhällskurserna i Östergötland. Denna plan utarbetades sedan av ordföranden, fröken J. Wallerstedt, och i april—maj hölls kursen av fröken Emma Aulin från Jönköping. Alla orter, som uttryckt sin önskan att få föredrag erhöilo sådana, och belåtenheten var allmän.

Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1915.

Hedersledamot:

1915

Fru Martina Bergman-Österberg, adr. Kingsfield, Dartford Heath, Kent,
England.

Ständiga medlemmar:

Fru Ann Margret Holmgren, adr.: Norr Mälarstrand 22, Stockholm.
Fröken Anna Whitlock, adr.: Glittne, Djursholm.

Alby:

Fru Maria Widegren, ordf. och c. m.*
Fotografen fröken Hildegard Hellström, c. s.**

Alfta:

Folkskollärarinnan fröken Linnéa Andersson, ordf. och c. s.
Fröken Hulda Delander, c. m., adr.: Edsbyn.

Alingsås:

Postexpeditören fru Anna Kling, ordf.
Samskollärarinnan fil. kand. fröken Elisabet Peterson, c. m.
Fru Maggie Täcklind, c. s.

Alnö:

Folkskollärarinnan fröken Thérèse Almqvist, ordf. och c. m.
Fru Elizabeth Johnsson, c. s.

Aisen:

Fru Karin Palmer, ordf. och c. m.
Fröken Märta Edman, c. s., adr.: Hov, Aisen.

* c. m. = centralstyrelsemedlem.

** c. s. = centralstyrelsesuppleant.

1915

Alvesta:

Fröken Carolina Bondesson, ordf. och c. m.
Fröken Edith Andersson, c. s.

Aneby:

Fru Amelie Pettersson, ordf. och c. m.
Fröken A. Hedberg, c. s.

Arboga:

Lärarinnan fröken Helga Sundborg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Maria Blidberg, c. s.

Arvidsjaur:

Fru Nanny Julin, ordf. och c. m.
Barnmorskan fröken Hanna Stenberg, c. s.

Arvika:

Fru Annie Robsahm, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Askersund:

Samskollärarinnan fröken Nicoline Blidberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Vilma Eriksson, c. s.

Avesta—Krylbo:

Fru Erica Falkman, ordf. och c. m., adr.: Krylbo.
Handlanden fröken Hanna Forsell, c. s., adr.: Krylbo.

Björknäs—Frånö:

Fru Märta Liljedal, ordf. och c. m.
Fru Lina Forslund, c. s.

Boden:

Folkskollärarinnan fru Hildur Westring, ordf. och c. m.
Fru Anna Geijer, c. s.

Bollnäs:

Fru Wilhelmina Hallenberg, ordf. och c. m.
Fru Brita Eriksson, c. s.

Bomhus:

Folkskollärarinnan fröken Karin Boman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Emilia Bengtzon, c. s.

Borlänge—St. Tuna:

Folkskollärarinnan fru Maria Vidigson, ordf.
Lärarinnan fröken Signe Fridholm, c. m.
Fröken Thyra Liljekvist, c. s.

Borås:

Fru Leonore Odencrants, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Signe Dahlin, c. s.

Bräcke:

Fru Leonilda Åhlund, ordf. och c. s.
Fru Elin Wallskog, c. m.

Charlottenberg:

Verkst. dir. för A.-B. Värmlands Eda, fru Gerda Grill, ordf. och c. m.
Lärarynna fröken Beda Thorenius, c. s.

Degerfors:

Fru Agda Ekström, ordf.
Lärarynna fröken Maria Henriksson, c. m.
Fru Elin Stålborg, c. s.

Edane:

Handlanden fröken Anna Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarynna fröken Anna Olsson, c. s.

Edsvalla:

Fröken Elise Ahlfbvengren, ordf. och c. m., adr.: Lillnor, Edsvalla.
Fru Gunhild Edgren, c. s.

Eksjö:

Fru Hanna Scharp, ordf. och c. s.
Lärarynna fröken Maria Löfroth, c. m.

Elmhult:

Fru Maria Möllerberg, ordf.
Fru Bengta Månsson, c. m.
Fru Ida Johansson, c. s.

Enköping:

Fru Elin Pettersson, ordf. och c. m., adr.: Alexis Anderssons affär.
Fru Matilda Östlund, c. s., adr.: Enköpings Tidning.

Eringsboda:

Fru Jenny Johansson, ordf. och c. m., adr. Villa Ekeliden.
Fru Ida Pettersson, c. s.

Eskilstuna:

Folkskollärarynna fröken Ingrid Hallman, ordf.
Fru Nanny Grenander, c. m.
Fröken Hilma Nordlund, c. s.

1915

Eslöv:

Jur. stud. fru Ester Hofvander-Sandberg, ordf.
 Fru Elsa Alkman, c. m.
 Fröken Walborg Bergström, c. s.

Falkenberg:

Fru Jisca Jacobson, ordf.
 Lärarinnan fröken Anna Trägårdh, c. m.
 Fru Eliza Björk, c. s.

Falköping:

Samskolläraryninnan fil. mag. fröken Emmy Helander, ordf. och c. m.
 Fru Ingeborg Alexandersson, c. s.

Falun:

Seminarieadjunkten fröken Valborg Olander, ordf. och c. s.
 Skolföreståndaryninnan fröken Gerda Martin, c. m.

Filipstad:

F. d. telegrafisten fröken Otilia Marin, ordf. och c. m.
 Samskolläraryninnan fröken Alma Rundberg, c. s.

Finspång:¹

Folkskolläraryninnan fröken Anna Bohman, ordf. och c. s.
 Fru Frieda Dilthey-Beckman, c. s.

Flen:

Lärarinnan fröken Lovisa Thorén, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fru Sigrid Andersson, c. s.

Forshaga:

Fru Agnes Thorelius, ordf. och c. m.
 Fru Marta Rudqvist, c. s.

Färgelanda:

Fru Elin Andersson, ordf. och c. m.
 Fru Sophie Engqvist, c. s.

Färila:

Barnmorskan fröken Emma Kring, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Anna Assarsson, c. s.

Gislaved:

Folkskolläraryninnan fröken Sofie Johnsson, ordf. och c. m.

Gnesta:

Folkskolläraryninnan fröken Olga Strandberg, ordf. och c. m.
 Småskolläraryninnan fröken Anna Skoglund, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

Gräbbestad:

Telegrafkommissarien fröken Annie Busck, ordf. och c. m.
Skolkökslärarinnan fröken Märta Carlsson, c. s.

Grängesberg:

Lärarinnan fru Agda Thorell-Adolfsson, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Margareta Pettersson, c. m.

Gränna:

Fru Jeanie Lundegård, ordf. och c. m.
Fru Berta Bergin, c. s.

Gällivare—Malmberget:

Folkskollärarinnan fröken Gundhild Forssell, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Bergqvist, c. s.

Gävle:

Fru Gerda Modén, ordf. och c. m.
Fru Anna De Maré-Svensson, c. s.

Göteborg:

Skriftställarinnan fru Frigga Carlberg, ordf. och c. m.
Förste postexpeditören fröken Hildur Öijer, c. s.

Hallsberg:

Fru Selma Liljekvist, ordf. och c. m.
Fru Emma Ekstrand, c. s.

Halmstad:

Folkskollärarinnan fröken Anna Ljungberg, ordf. och c. m.
Fröken Elin De Maré, c. s.

Hamrånge:¹

Fru Kristina Härdner, ordf. och c. m.
Fröken Gerda Lustig, c. s.

Hanebo—Kilafors:

F. d. lärarinnan fru Anna Thybell, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Anna Skogsberg, c. s.

Haparanda:

Första lärarinnan fröken Mia Grape, ordf.
Fotografen fru Mia Green, c. m.

Hedemora:

Fru Fredrika Collin, ordf. och c. m.
Fru Hilda Trotzig, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

1915

Hjo:

Fru Gerda Bodén, ordf.
 Telefonisten fröken Aurora Andersson, c. m.
 Lärarinnan fröken Lisa Gustafsson, c. s.

Horn:

Fru Thilda Gustafsson, ordf. och c. m.
 Postföreståndarinnan fröken Sofi Abrahamsson, c. s.

Hudiksvall:

Folkskollärarinnan fröken Alma Persson, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Carolina Tiblin, c. s.

Huskvarna:

Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, ordf. och c. m.
 Folkskollärarinnan fröken Alfhild Bejbom, c. s.

Hvetlanda:

Fru Anna Nylén, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Agnes Petersson, c. s.

Häggenås:

Fröken Alva Jonsson, ordf. i interimstyrelsen.

Hälsingborg:

Fru Kristina Borg, ordf.
 D:r Hanna Christer-Nilsson, c. m.
 Lärarinnan fröken Emily Bölling, c. s.

Härnösand:

Fru Hildegard Kallstenius, ordf.
 Skolföreståndarinnan fru Linnéa Bucht, c. m.
 Fröken Anna Mankell, c. s.

Hässleholm:

Lärarinnan fröken Anna Jönsson, ordf. och c. m.
 Handlanden fru Ida Bengtson, c. m.

Hör:

Lärarinnan fru Anna Lindström, ordf. och c. m., adr.: Solliden, Hör.
 Fru Augusta Hovander, c. s.

Hörby:

Folkskollärarinnan fröken Ulrika Svensson, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Minna Thornberg, c. s.

Järpen:

Handelsidkerskan fru Märta Möller, ordf. och c. m.
Fru Anna Andersson, c. s.

Jönköping:

Tecknaren fröken Emma Aulin, ordf. och c. m.
Fru Hulda Lundberg, c. s.

Kalmar:

Fru Hilma Runbäck, ordf. och c. m.
Fru Anna Kreuger, c. s.

Karlshamn:

Fru Lisa Fjällbäck-Velander, ordf. och c. m.
Fru Bertha Forsberg, c. s.

Karlskoga:

Lärarynnan fröken Hulda Forsgren, ordf. och c. m.
Lärarynnan, fil. kand. fröken Clara Lundh, c. s.

Karlskrona:

Lärarynnan fröken Sigrid Kruse, ordf. och c. m.
Fröken Gertrud Neuendorff, c. s.

Karlstad:

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, ordf. och c. m.
Fru Greta Gullström, c. s.

Katrineholm:

Lärarynnan fröken Helga Jeppson, ordf.
Lärarynnan fröken Anna Frick, c. m.
Modisten fröken Matilda Sjöström, c. s.

Kil:

Fru Adèle Melén, ordf. och c. m.
Fru Sofie Sallander, c. s.

Kiruna:

Folkskollärarynnan fröken Ester Holm, ordf. och c. s.
Folkskollärarynnan fröken Laura Lindström, c. m.

Klippan:

Telegrafkommisarien fröken Hilma Ramberg, ordf. och c. m.
Bankkassören fröken Augusta Charlier, c. s.

Kopparberg:

Fröken Maja Forsslund, ordf. och c. m.
Kemisten fröken Maria Lejdström, c. s.

1915

Kristianstad:

Fröken Anna Möller, ordf.
 Jur. kand. fröken Elisabeth Nilsson, c. m.
 Lärarinnan fröken Anna Hasselgren, c. s.

Kristinehamn:

Prokuristen fröken Sophie Broström, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Hanna Unger, c. s.

Krokstrand:

Lärarinnan fröken Serafia Svensson, ordf. och c. m., adr.: Krokstrand,
 Björneröd.
 Fröken Annie Björneröd, c. s., adr.: Krokstrand, Björneröd.

Kumla:

Fröken Vienna Mesterton, ordf. och c. m.
 Fru Gerda Åström, c. s.

Kårböle:¹

Fröken Barbro Wiklund, ordf. och c. m.

Kälarna:

Fröken Jenny Sündin, ordf. i interimstyrelsen, adr.: Västane, Kälarna.

Köping:

Fru Emilie Johansson, ordf. och c. m.
 Första lärarinnan fröken Gerda Stenberg, c. s.

Landskrona:

Fru Agnes Sjöberg, ordf.
 Skriftställarinnan fru Berta Francke-Åkesson, c. m.
 Fru Frida Svensson, c. s.

Lidköping:

Handlanden fröken Emilia Lundkvist, ordf.
 Fru Hildegard Bäck, c. m.
 Fru Amanda Ström, c. s.

Lilla Edet:¹

Fru Erica Andrén, ordf. och c. m., adr.: Kooperativa Handelsföreningen.

Lillhärredal:

Barnmorskan fru Frisk, ordf. i interimstyrelsen.

Limmared:¹

Fru Charlotta Stålberg, ordf. och c. m.
 Fröken Eugenia Svensson, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

Lindesberg:

Folkskollärarinnan fröken Beda Gustafson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Elin Lennkvist, c. s.

Linköping:

Lärarinnan fröken Jenny Wallerstedt, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Eva Hanzén, c. s.

Linsell:

Fru Ida Mesch, ordf. och c. m.
Sömmerskan fröken Anna Bäckström, c. s.

Lit:

Fröken *Linnéa Pährson*, ordf.
Fru Anna Thorén, c. m.
Fröken Olga Månsson, c. s.

Ljungby:

Fru *Frida Trankvist*, ordf.
Skolföreståndarinnan fröken Sigrid Hjelmkvist, c. m.
Fröken Thekla Hammar, c. s.

Ljungbyhed:

Pensionatsinnehavaren fru Elin Nyström, ordf. och c. m.
Fru Alice Rosén, c. s.

Ljusdal:

Lärarinnan, fil. mag. fröken Karin M. Peterson, ordf. och c. m.
Fru Anna Thunborg, c. s.

Ludvika:¹

Fröken Gerda Carlsten, ordf. och c. m.
Fröken Sofia Carlsson, c. s.

Luleå:

Lärarinnan fröken Märta Bucht, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Lund:

Fru *Louise af Ekenstam*, ordf.
Docenten fröken Hilma Borelius, c. m.
Jur. kand. fru Anna Wicksell, c. s.

Lyckeby:

Fröken Hulda Olsson, ordf. och c. m.

Lysekil:

Lärarinnan fröken Amanda Mattsson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Alma Halldin, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

1915

Malmö:

Folkskolläraryninnan fröken Naëmi Uddenberg, ordf. och c. m.
Fru Annie Gunnarsson, c. s.

Malung:

Fru Karin Holst, ordf.
Fröken Karin Lisell, c. m.
Fotografen fröken Anna Bülund, c. s.

Mariestad:

Skolföreståndaryninnan fru Andriette Florén, ordf. och c. m.
Fru Jenny Lindberger, c. s.

Markaryd:

Folkskolläraryninnan fröken Hildegard Herthelius, ordf. och c. m., adr.:
Postfack 52.
Fru Rina Frick, c. s.

Marstrand:

Organisten fru Annie Olän, ordf. och c. m.
Telegrafkommissarien fru Marie-Louise Olde, c. s.

Mellerud:

Folkskolläraryninnan fröken Mathilda Johnsson, ordf. och c. m.
Fru Hulda Packendorff, c. s.

Mjölby:

Läraryninnan fröken Ingeborg Barr, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Lisa Olsson, c. s.

Motala:

Fru Margit Holmgren-Ekman, ordf. och c. m.
Fröken Elli Wijkmark, c. s.

Munkfors:

Skolköksläraryninnan fröken Ruth Thegerström, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Jenny Ekeberg, c. s.

Nederkalix:¹

Fru Dindi Svanberg, ordf.
Fröken Ester Taube, c. m., adr.: Vassen.

Nora:

F. d. telegrafkommissarien fröken Alfild Cnattingius, ord. och c. m.
Samskolläraryninnan fröken Ester Fröström, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

Norberg:¹

Fru Hanna Andersson, ordf. och c. s., adr. Kallnora, Kärrgruvan.
Fru Héléne Kekonius, c. m.

Norrahammar:

Fru Alma Andersson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Klara Hultkvist, c. s.

Norrköping:

Praktiserande läkaren fru Anna-Clara Romanus-Alfvén, ordf.
Kamreraren fröken Sigrid Thyselius, c. m.
Direktören fröken Emelie Andersson, c. s.

Norrsundet:¹

Ordf. och c. m. vakant.
Fru Helga Svensson, c. s.

Norrälje:¹

Samskollärarinnan fröken Elsa Stenmark, ordf. och cm.
Fru Maria Wennersten, c. s.

Nybro:

Fil. kand. fröken Gertrud Strandberg, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Inez Flinta, c. s.

Nyköping:

Folkskollärarinnan fröken Ingrid Örström, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Anna Molin, c. s.

Nässjö:

Fru Ida Thidell, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Sofia Jonsson, c. s.

Ockelbo:¹

Fru Sigrid Hedgren, ordf. och c. m.
Barnmorskan fru Elsa Stenvall, c. s.

Osby:

Läraryninnan fil. mag. fröken Hilda Widén, ordf. och c. s.
Läraryninnan fil. mag. fröken Lilly Callander, c. m.

Oskarshamn:

Läraryninnan fröken Malvina Vretman, ordf. och c. m.
Skolköksläraryninnan fröken Sigrid Granér, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

1915

Persberg:

Folkskollärarinnan fröken Hilda Fagerqvist, ordf. och c. m.
Fru Dagmar Dalgren, c. s.

Piteå:¹

Fru Lotten Lundgren, ordf. och c. m.
Fru Anna Lundblad, c. s.

Ronneby:

Fru Augusta Tønning, ordf. och c. m.
Handlanden fröken Maja Hellström, c. s.

Rönninge—Tumba:

Småbrukaren fru Maria Bolin, ordf. och c. m., adr. Rönninge.
Fru Anna Wahlström, c. s., adr. Rönninge.

Sala:

Folkskollärarinnan fröken Hanna Mogren, ordf. och c. m.
Första lärarinnan fröken Ingrid Nilsson, c. s.

Sandviken:

Folkskollärarinnan fru Ellen Norberg, ordf. och c. m.
Fru Ninni Svensson, c. s.

Segmon:

Poststationsföreståndaren fru Gertrude Essén, ordf.
Lärarinnan fru G. Ek, c. m.
Lärarinnan fru Clara Heintz, c. s.

Sigtuna:¹

Fröken Kerstin Larsson, ordf. och c. m.

Simrishamn:

Biträdande skolföreståndarinnan fil. mag. fröken Agnes Björkman, ordf.
och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Thyra Schultz, c. s.

Skara:

F. d. skolföreståndarinnan fröken Clara Wallmark, ordf.
Seminarieadjunkten fru Jenny Velander, c. m.
Folkskollärarinnan fröken Maria Cavallin, c. s.

Skellefteå:

Postexpeditören fröken Nanna Lundell, ordf. och c. m.
Bankbokhållaren fröken Amelie Nordström, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

Skurup:

Handlanden fröken Anna Sandbergh, ordf. och c. m.
Fru Ella Billing, c. s., adr. 18 Bergsgatan, Stockholm.

Skutskär:

Folkskollärarinnan fröken Adolfina Eriksson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Augusta Hammarström, c. s.

Sköldinge:

Handlanden fru Maria Skoog, ordf. och c. m.

Skövde:¹

Fru Anna Starck, ordf.
Gymnastikdirektören fröken Ebba Lagerberg, c. m.

Sollefteå:

Fru Agnes Westin, ordf.
Fru Ida Fahlén, c. m.

Stenstorp:

Ordf. och c. m. vakant.
Fru Julia Rydström, c. s., adr. 33 Hornsgatan, Stockholm.

Stockholm:

Fil, d:r Gull Petrini, ordf., adr. 106 Drottninggatan.
Bankkassören fröken Signe Bergman, c. m., adr. 15 Grevmagnigatan.
Redaktören fru Ezaline Boheman, c. m., adr. 46 Karlavägen.
Praktiserande läkaren fröken Karolina Widerström, c. m., adr. 19 G:a
Kungsholmsbrogatan.
Friherrinnan Ebba Palmstierna, c. s., adr. 19 Villagatan.
Fil. kand. fru Ester Brisman, c. s., adr. Råsunda.

Storvik:¹

Fröken Stina Norbäck, ordf.
Fru Eva Forsmark, c. m.
Fru Karin Zetterlund, c. s.

Strängnäs:

Fru Augusta Widebeck, ordf. och c. m.
Elementarlärarinnan fröken Ninni Huldt, c. s.

Strömstad:

Fru Anna Hellborn, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Gurli Jacobsson, c. s.

Sund—Skön:¹

Fru Rut Erikson, ordf., adr. Sund, Sundsvall.
Fröken Sofie Nordlander, c. m., adr. Sund, Skönvik.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

1915

Sundsvall:

Lärarinnan fröken Elin Wahlquist, ordf. och c. m.
Fru Maja Gerdin, c. s.

Surte:

Lärarinnan fröken Anna Wenner, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hildur Selander, c. s.

Svartvik:

Fru Ida Tunberg, ordf.
Fru Marianne Barth, c. m.
Postexpeditören fröken Emmy Rotvik, c. s.

Sveg:¹

Fru Maria Almström, ordf. och c. m.
Fröken Sigrid Walström, c. s.

Säffle:

Telegrafisten fröken Alma Hallby, ordf.
Telegrafisten fröken Tyra Olsson, c. m.
Fru Maria Söderqvist, c. s.

Sävsjö:

Fröken Jenny Mattsson, ordf. och c. m.
Fru Ebba Sandström, c. s.

Söderhamn:

Fru Elin Pohlman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Augusta Wallin, c. s.

Söderköping:

Fru Malla Grönlund, ordf. och c. m.
Fröken Virginia Qviberg, c. s.

Södertälje:

Redaktören Fru Maria Dehn, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Sofie Lemoine, c. s., adr. Järna.

Sölvesborg:

Folkskollärarinnan fröken Ebba Hultqvist, ordf. och c. m.
Handlanden fröken Kristina Skarp, c. s.

Tidaholm:¹

Fru Emelie Nyman, ordf. och c. m.
Telegrafkommissarien fröken Ester Ahlbom, c. s.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

Tingsryd:¹

Fru Ellen Macintosh, ordf.
Fröken Anna Donnér, c. m.
Fröken H. Engström, c. s.

Tomelilla:

Lärarynnan fil. kand. fröken Hulda Lundh, ordf. och c. m.
Bokbindaren fröken Davida Håkansson, c. s.

Torshälla:

Folkskollärarynnan fru Frida Grönberg, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Maria Carell, c. s.

Torsåker:¹

Folkskollärarynnan fröken Anna Salström, ordf. och c. m., adr. Høhytta,
Torsåker.
Fru Margareta Norlin, c. s.

Tranås:

Lärarynnan fil. mag. fröken Ebba Wickman, ordf. och c. m.
Fru Josefina Lundblad, c. s.

Trälleborg:

Lärarynnan fröken Anna Montelius, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Lina Eriksson, c. s.

Trollhättan:

Fröken Augusta Björkqvist, ordf. och c. m.
Fru Dagmar Rommel, c. s.

Uddevalla:

Fru Vally Torburn, ordf.
Fru Thyra Berghman, c. m.
Fru Hilma Kullgren, c. s.

Ulricehamn:

Telegrafkommissarien fröken Hedvig Siedberg, ordf.
Fru Anna Stenman, c. m.
Lärarynnan fröken Ellen Envall, c. s.

Umeå:

Telegrafisten fröken Ingeborg Öquist, ordf. och c. m.
Seminarieadjunkten fil. kand. fröken Anna Grönfeldt, c. s.

Uppsala:

Fru Ellen Hagen, ordf. och c. m.
Fru Maria Hagelin, c. s.

Vadstena:

Lärarynnan fröken Lybeck, ordf.

¹ Gäller för 1914; uppgift för 1915 saknas.

1915

Valdemarsvik:

Sömmerskan fru Anna Kinnander, ordf.
Lärarinnan fröken Helfrid Beckman, c. m.
Fröken Hilda Pettersson, c. s.

Varberg:

Fru Elin Linder, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Olivia Andersson, c. s.

Vaxholm:

Fru Alma Lénström, ordf. och c. m., adr. 70 A Grevturegatan, Stockholm.
Folkskollärarinnan fröken Edith Karlsson, c. s.

Vimmerby:

Folkskollärarinnan fröken Gertrud Fröberg, ordf.
Samskollärarinnan fil. kand. fröken Julia Helander, c. m.

Visby:

Folkskollärarinnan fru Sigrid Herlitz, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Vilma Christiansson, c. m.

Vivsta varv:

Fru Anna Lundblad, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Alice Johansson, c. s.

Vänernborg:

Lärarinnan fröken Ingrid Bergius, ordf. och c. m.
Fröken Josefina Högvall, c. s.

Västerås:

Fru Nina Andersson, ordf. och c. m.
Fru Ruth Randall-Edström, c. s.

Västkinde:

Konstnären fru Caroline Benedicks-Bruce, ordf. och c. m.
Handlanden fru Elin Pettersson, c. s.

Växjö:

Gymnastikdirektören fröken Anna Hjelmkvist, ordf.
Stadsbarnmorskan fröken Stina Åkerstein, c. m.
Dövstumlärarinnan fröken Maria von Friesen, c. s.

Ystad:

Fru Maja Strandberg, ordf. och c. m.
Fru Judith Winther, c. s.

Ytterberg:

Fru Elin Svensson, ordf. i interimstyrelsen.

1915

Åtvidaberg:

Lärarinnan fröken Maria Johansson, ordf. och c. m.
Fru Selma Skogh, c. s.

Ängelholm:

Bankkassören fröken Agnes Rossander, ordf.
Författarinnan fröken Ellen Wester, c. m., adr. 3 Gyllenkroksgatan,
Lund.
Fru Hilma de Flon, c. s.

Örebro:

Folkskolläraryninnan fru Elsa Perselli, ordf. och c. m.
Fabrikören fru Hanna Béen, c. s.

Östersund:

Fru Anna Palmgren, ordf. och c. s.
F. d. teckningslärarinnan fröken Anna Hultqvist, c. m.

Östhammar:

Gymnastikdirektören och bankkassören fröken Signe Jacobson, ordf.
och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Sjöqvist, c. s.

Överturingen:

Fru Julia Andersson, ordf. i interimstyrelsen.

Öxnered:

Folkskolläraryninnan fröken Hilma Jacobsson, ordf. och c. m., adr.
Brinkebergskulle, Vänersborg.
Sömmerskan fröken Ida Larsson, c. s.

Representanter för filialerna 1915:**Bräkne-Hoby:**

Representant: fru Annie Olsson.

Hybo:

Representant: fru Malin Liljestränd.

Järna:

Representant: fru Sofie Le Moine.

Kungsör:

Representant: folkskolläraryninnan fru Maria Larsson.

1915

Laxå:

Representant: fru Ebba Andersson, adr. Valsverket, Laxå.

Leksand:

Representant: folkskollärarinnan fröken Anna Linder, adr. Hagen, Insjön.

Ljungsbro:

Representant: fröken Anna Broman.

Mariefred:

Representant: fröken Karin Norberg.

Muskossel:

Representant: fru Anna Lidström.

Mörnum:

Representant: fru Thilda Berggren.

Nättraby:

Representant: fru Lilly Isacsson.

Segersta-Landa:

Representant: folkskollärarinnan fröken Stina Wilhelmsson.

Strömsnäs bruk:

Representant: fröken Tekla Bengtsson.

Trosa:

Representant: fru Amanda Carlsson.

Uddeholm:

Representant: fru Selma Ljunggren, adr. Hagfors.

Valbo:

Representant: fröken Hedvig Brovall, adr. Överhärde, Mackmyra.

Vara:

Representant: fru Billing.

Vindeln:

Representant: fru Ingeborg Holmström-Vifell, adr. Folkhögskolan.

Vång:

Representant: fru Ebba Holgersson, adr. Johannishus.

Västra Strö:

Representant: fröken Anna Viktor, adr. Trollenäs slott, Trollenäs.

Ordförande i länsförbunden 1915:

1915

Blekinge länsförbund: fru Augusta Tonning, adr. Ronneby.

Dalarnas länsförbund: fru Karin Gelhaar, adr. Högbo, Avesta.

Gävleborgsförbundet: vakant.

Förbundet för Göteborgs- och Bohuslän: fru Frigga Carlberg,
adr. Göteborg.

Jämtlands länsförbund: fru Willanowa Bergner, adr. Östersund.

Jönköpings länsförbund: fröken Emma Aulin, adr. Jönköping.

Skaraborgs länsförbund: fru Andriette Florén, adr. Mariestad.

Skåneförbundet: fru Anna Wicksell, adr. Lund.

Stockholms länsförbund: fru Alma Lénström, adr. 70 A Grevture-
gatan, Stockholm.

Södermanlands länsförbund: fru Augusta Widebeck, adr. Strängnäs.

Upplands länsförbund: fru Ellen Hagen, adr. Uppsala.

Värmlands länsförbund: fru Gerda Hellberg, adr. Karlstad.

Älvsborgsförbundet: fröken Ingrid Bergius, adr. Vänersborg.

Örebro länsförbund: fröken Maja Forsslund, adr. Kopparberg.

Östergötlands länsförbund: fröken Jenny Wallerstedt, adr. Linköping.

Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1916.

1916

Ständiga medlemmar:

Fru Ann Margret Holmgren, adr.: Norr Mälarstrand 22, Stockholm.
Fröken Anna Whitlock, adr.: Glittne, Djursholm.

Alby:

Fru Maria Widegren, ordf. och c. m.*
Fotografen fröken Hildegard Hellström, c. s.**

Alfta:

Folkskollärarinnan fröken Linnéa Andersson, ordf. och c. s.
Fröken Hulda Delander, c. m., adr.: Edsbyn.

Alingsås:

Postexpeditören fru Anna Kling, ordf.
Samskollärarinnan fil. kand. fröken Elisabet Peterson, c. m.
Fru Maggie Täcklind, c. s.

Alnö:

Folkskollärarinnan fröken Thérèse Almqvist, ordf. och c. m.
Fru Elizabeth Johnsson, c. s.

Alsen:

Fru Karin Palmer, ordf. och c. m.
Fröken Märta Edman, c. s., adr.: Hov, Alsen.

Alvesta:

Fröken Carolina Bondesson, ordf. och c. m.
Fröken Edith Andersson, c. s.

* c. m. = centralstyrelsemedlem.

** c. s. = centralstyrelsesuppleant.

Aneby:

Fru Amelie Pettersson, ordf. och c. m.
Fröken A. Hedberg, c. s.

Arboga:

Lärarinnan fröken Helga Sundborg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Maria Blidberg, c. s.

Arvidsjaur:

Fru Nanny Julin, ordf. och c. m.
Barnmorskan fröken Hanna Stenberg, c. s.

Arvika:

Fru Annie Robsahm, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Brita Crona, c. s.

Askersund:

Samskollärarynnan fröken Noline Blidberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Vilma Eriksson, c. s.

Avesta—Krylbo:

Fru Erica Falkman, ordf. och c. m., adr.: Krylbo.
Handlanden fröken Hanna Forssell, c. s., adr.: Krylbo.

Boden:

Folkskollärarynnan fru Hildur Westring, ordf. och c. m.
Fru Anna Geijer, c. s.

Bollnäs:

Lärarinnan fröken Hilma Blomstrand, ordf. och c. s.
Fru Brita Eriksson, c. m.

Bomhus:

Folkskollärarynnan fröken Karin Boman, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Emilia Bengtzon, c. s.

Borlänge—St. Tuna:

Lärarinnan fröken Signe Fridholm, ordf. och c. m.
Fröken Thyra Liljeqvist, c. s.

Borås:

Fru Leonore Odencrants, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Signe Dahlin, c. s.

Broby:

Fröken Ida Lindahl, ordf.
Fru Maria Lindwall, c. m.
Fru Anna Johnsson, c. s.

1916

Bräcke:

Fru Judith Fahler, ordf. och c. s.
Fru Stina Wägland, c. m.

Charlottenberg:

Verkst. dir. för A.-B. Värmlands Eda, fru Gerda Grill, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Beda Thorenus, c. s.

Degerfors:

Fru Agda Ekström, ordf.
Lärarynnan fröken Maria Henriksson, c. m.
Fru Elin Stålborg, c. s.

Edane:

Handlanden fröken Anna Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Anna Olsson, c. s.

Edsvalla:

Fröken Elise Ahlfvengren, ordf. och c. m., adr. Lillnor, Edsvalla.
Fru Gunhild Edgren, c. s.

Eksjö:

Fru Hanna Scharp, ordf. och c. s.
Lärarynnan fröken Maria Löfroth, c. m.

Elmhult:

Fru Maria Möllerberg, ordf.
Fru Bengta Månsson, c. m.
Fru Ida Johansson, c. s.

Enköping:

Fru Elin Pettersson, ordf. och c. m., adr.: Alexis Anderssons affär.
Fru Matilda Östlund, c. s., adr.: Enköpings Tidning.

Eringsboda:

Fru Jenny Johansson, ordf. och c. m., adr.: villa Ekeliden.
Fru Ida Pettersson, c. s.

Eskilstuna:

Folkskollärarynnan fröken Ingrid Hallman, ordf. och c. m.
Fröken Hilma Nordlund, c. s.

Eslöv:

Jur. stud. fru Ester Hofvander-Sandberg, ordf.
Fru Elsa Alkman, c. m.
Fröken Walborg Bergström, c. s.

Falkenberg:

Fru Jisca Jacobson, ordf.
Lärarinnan fröken Anna Trägårdh, c. m.
Fru Eliza Björk, c. s.

Falköping:

Handlanden fröken Mirjam Roos, ordf. och c. m.
Fru Ingeborg Alexandersson, c. s.

Falun:

Seminarieadjunkten fröken Valborg Olander, ordf.
Skolföreståndarinnan fröken Gerda Martin, c. m.
Folkskollärarinnan fröken Elin Lundervall, c. s.

Filipstad:

F. d. telegrafisten fröken Otilia Marin, ordf. och c. m.
Samskollärarinnan fröken Alma Rundberg, c. s.

Finspång:

Folkskollärarinnan fröken Anna Bohman, ordf.

Flen:

Lärarinnan fröken Lovisa Thorén, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Sigrid Andersson, c. s.

Forshaga:

Fru Agnes Thorelius, ordf. och c. m.
Fru Marta Rudqvist, c. s.

Färgelanda:

Fru Elin Andersson, ordf. och c. m.
Fru Sophie Engqvist, c. s.

Färila:

Barnmorskan fru Emma Kring, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Anna Assarsson, c. s.

Gislaved:

Folkskollärarinnan fru Sofie Johnsson, ordf. och c. m.

Gnesta:

Folkskollärarinnan fröken Olga Strandberg, ordf. och c. m.
Småskollärarinnan fröken Anna Skoglund, c. s.

Gråbbestad:

Telegrafkommissarien fröken Annie Busck, ordf. och c. m.
Skolkökslärarinnan fröken Märta Carlsson, c. s.

1916

Grängesberg:

Lärarinnan fru Agda Thorell-Adolfsson, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Margareta Pettersson, c. m.

Gränna:

Fru Jeanie Lundegård, ordf. och c. m.
Fru Berta Bergin, c. s.

Gällivare:

Folkskollärarinnan fröken Gunhild Forsell, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Bergqvist, c. s.

Gävle:

Fru Anna de Maré-Svensson, ordf. och c. m.
Fru Sigrid Hofrén, c. s.

Göteborg:

Skriftställarinnan fru Frigga Carlberg, ordf. och c. m., adr.: Björbo-
holm.
Förste postexpeditören fröken Hildur Öijer, c. s.

Hallsberg:

Fru Josefina Molander, ordf. och c. m.
Fru Maria Björkstrand, c. s.

Halmstad:

Folkskollärarinnan fröken Anna Ljungberg, ordf. och c. m.
Fröken Elin de Maré, c. s.

Hanebo—Kilafors:

F. d. lärarinnan fru Anna Tybell, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Anna Skogsberg, c. s.

Haparanda:

Samskollärarinnan fröken Mia Grape, ordf.
Fotografen fru Mia Green, c. m.

Hedemora:

Fru Fredrika Collin, ordf. och c. m.
Fru Hilda Trotzig, c. s.

Hjo:

Fru Gerda Bodén, ordf.
Telefonisten fröken Aurora Andersson, c. m.
Lärarinnan fröken Lisa Gustafsson, c. s.

Horn:

Fru Thilda Gustafsson, ordf. och c. m.
Postföreståndarinnan fröken Sofi Abrahamsson, c. s.

Hudiksvall:

Folkskolläraryninnan fröken Alma Persson, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Carolina Tiblin, c. s.

Huskvarna:

Fru Hilma Andersson, ordf. och c. m., adr.: Tormenås, Huskvarna.
Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, c. s.

Hvetlanda:

Fru Anna Nylén, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Agnes Petersson, c. s.

Häggenås:

Fru Alva Jonsson, ordf. i interimstyrelsen.

Hälsingborg:

Fru Kristina Borg, ordf.
D:r Hanna Christer-Nilsson, c. m.
Läraryninnan fröken Emily Bölling, c. s.

Härnösand:

Fru Hildegard Kallstenius, ordf. och c. m.
Fröken Anna Mankell, c. s.

Hässleholm:

Manufakturhandl. fru Alma Schänberg, ordf.
Handlanden fru Gurli Bengtsén, c. m.
Fru Johanna Sommarin, c. s.

Hör:

Läraryninnan fröken Johanna Andersson, ordf.
Läraryninnan fru Anna Lindström, c. m.
Fru Augusta Hovander, c. s.

Hörby:

Folkskolläraryninnan fröken Ulrika Svensson, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Minna Thornberg, c. s.

Johannishus:

Läraryninnan fröken Ebba Holgersson, ordf. och c. m.
Läraryninnan fröken Edit Paul, c. s.

1916

Järpen:

Handelsidkerskan fru Märta Möller, ordf. och c. m.
Fru Anna Andersson, c. s., adr.: Strand, Järpen.

Jönköping:

Tecknaren fröken Emma Aulin, ordf. och c. m.
Fröken Emma Wigh, c. s.

Kalmar:

Fru Hilma Runbäck, ordf. och c. m.
Fru Anna Kreuger, c. s.

Karlshamn:

Fru Lisa Fjällbäck-Velander, ordf. och c. m.
Fru Bertha Forsberg, c. s.

Karlskoga:

Lärarynnan fröken Hulda Forsgren, ordf. och c. m.
Lärarynnan, fil. kand. fröken Clara Lundh, c. s.

Karlskrona:

Lärarynnan fröken Sigrid Kruse, ordf. och c. m.
Fröken Gertrud Neuendorff, c. s.

Karlstad:

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, ordf. och c. m.
Fru Greta Gullström, c. s.

Katrineholm:

Lärarynnan fröken *Helga Jeppson*, ordf.
Lärarynnan fröken Anna Frick, c. m.
Folkskollärarynnan fröken Selma Lundin, c. s.

Kil:

Fru Adèle Melén, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Edit Boström, c. s.

Kiruna:

Folkskollärarynnan fröken Ester Holm, ordf. och c. s.
Småskollärarynnan fröken Laura Lindström, c. m.

Klippan:

F. d. telegrafkommissarien fröken Hilma Ramberg, ordf. och c. s.
Telegrafkommissarien fröken Helfrid Bergström, c. m.

1916

Knisslinge:

Kantorn fröken Linnéa Harberg, ordf. och c. m., adr.: Järsås, Vanås.
Fröken Ester Eklund, c. s., adr.: Knisslinge, Vanås.

Kopparberg:

Fröken Maja Forslund, ordf. och c. m.
Fru Celin Andersson, c. s.

Kristianstad:

Fröken Anna Möller, ordf.
Jur. kand. fröken Elisabeth Nilsson, c. m.
Lärarynna fröken Anna Hasselgren, c. s.

Kristinehamn:

Prokuristen fröken Sophie Broström, ordf. och c. m.
Lärarynna fröken Hanna Unger, c. s.

Krokstrand:

Lärarynna fröken Serafia Svensson, ordf. och c. m., adr: Krokstrand,
Björneröd.
Fröken Annie Björneröd, c. s., adr.: Krokstrand, Björneröd.

Kumla:

Fröken Vienna Mesterton, ordf. och c. m.
Fru Gerda Åström, c. s.

Kälarna:

Fröken Jenny Sundin, ordf., adr.: Västane, Kälarna.
Fröken Linda Lindeman, c. m.
Fru Emma Åkergren, c. s.

Köping:

Fru Emilie Johansson, ordf. och c. m.
Fröken Amelie Salén, c. s.

Landskrona:

Fru Agnes Sjöberg, ordf.
Skriftställarynna fru Berta Francke-Åkesson, c. m.
Fru Hilda Frisk, c. s.

Lidköping:

Handlanden fröken Emilia Sundqvist, ordf.
Fru Hildegard Bäck, c. m.
Fru Amanda Ström, c. s.

1916

Lilla Edet:¹

Fru Erica Andrén, ordf. och c. m., adr.: Kooperativa Handelsföreningen.

Lillhärda:

Barnmorskan fru Frisk, ordf. i interimstyrelsen.

Limmared:

Fotografen fru Thérèse Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Marta Ankar, c. s.

Lindesberg:

Folkskollärarinnan fröken Beda Gustafson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Elin Lennkvist, c. s.

Linköping:

Lärarinnan fröken Jenny Wallerstedt, ordförande och c. m.
Lärarinnan fru Eva Hanzén, c. s.

Linsäll:

Fru Ida Mesch, ordf. och c. m.
Sömmerskan fröken Anna Bäckström, c. s.

Lit:

Fröken Linnéa Pährson, ordf.
Fru Anna Thorén, c. m.
Fröken Olga Månsson, c. s.

Ljungby:

Fru Frida Trankvist, ordf.
Skolföreståndarinnan fröken Sigrid Hjelmqvist, c. m.
Fröken Thekla Hammar, c. s.

Ljungbyhed:

Pensionatsinnehavaren fru Elin Nyström, ordf. och c. m.
Fru Alice Rosén, c. s.

Ljusdal:

Fru Emelie Ivarsson, ordf. och c. s.
Fru Karin Andersson, c. m.

Ludvika:

Fröken Gerda Carlsten, ordf.
Fru Elsa Söderbaum, c. m.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Luleå:

Lärarinnan fröken Märta Bucht, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Lund:

Fru Louise af Ekenstam, ordf.
Docenten fröken Hilma Borelius, c. m.
Jur. kand. fru Anna Wicksell, c. s.

Lyckeby:

Fröken Hulda Olsson, ordf. och c. m.

Lysekil:

Lärarinnan fröken Amanda Mattson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Alma Halldin, c. s.

Malmö:

Folkskollärarinnan fröken Naëmi Uddenberg, ordf. och c. m.
Fru Annie Gunnarsson, c. s.

Malung:

Fru Karin Holst, ordf.
Fröken Karin Lisell, c. m.
Fotografen fröken Anna Bülund, c. s.

Mariestad:

Skolföreståndarinnan fru Andriette Florén, ordf. och c. m.
Fru Jenny Lindberger, c. s.

Markaryd:

Folkskollärarinnan fröken Hildegard Hertelius, ordf. och c. m., adr.:
Postfack 52.
Fru Rina Frick, c. s.

Marstrand:

Organisten fru Annie Olán, ordf. och c. m.
Fröken Signe Widell, c. s.

Mellerud:

Folkskollärarinnan fröken Mathilda Jonsson, ordf.
Sjuksköterskan fröken Anna Svensson, c. m.
Fru Hulda Packendorff, c. s.

Mjölby:

Fru Helga Norrby, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ingeborg Barr, c. s.

1916

Motalå:

Fru Margit Holmgren-Ekman, ordf. och c. m.
Fröken Elli Wijkmark c. s.

Munkfors:

Skolkökslärarinnan fröken Ruth Thegerström, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Jenny Ekeberg, c. s.

Neder-Kalix:¹

Fru Dindi Svanberg, ordf.
Fröken Ester Taube, c. m., adr. Vassen.

Nora:

Telegrafkommissarien fröken Anna Arnander, ordf. och c. s.
Samskollärarinnan fröken Ester Fröström, c. m.

Norberg:

Fru Mary Arosenius, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Olivia Nilsson, c. s.

Norrahammar:

Fru Alma Andersson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Klara Hultkvist, c. s.

Norrköping:

Praktiserande läkaren fru Anna-Clara Romanus-Alfvén ordf. och c. m.
Kamreraren fröken Sigrid Thyselius, c. s.

Norrtälje:¹

Samskollärarinnan fröken Elsa Stenmark, ordf. och c. m.
Fru Maria Wennersten, c. s.

Nybro:

Fil. kand. fröken Gertrud Strandberg, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Inez Flinta, c. s.

Nyköping:

Folkskollärarinnan fröken Ingrid Örström, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Anna Molin, c. s.

Nässjö:

Fru Ida Thidell, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Sofia Jonsson, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Ockelbo:¹

Fru Sigröd Hedgren, ordf. och c. m.
Barnmorskan fru Elsa Stenvall, c. s.

Osby:

Lärlarinnan fil. mag. fröken Hilda Widén, ordf. och c. s.
Lärlarinnan fil. mag. fröken Lilly Callander, c. m.

Oskarshamn:

Lärlarinnan fröken Malvina Vretman, ordf. och c. m.
Fröken Maria Ekholm, c. s.

Persberg:

Folkskollärlarinnan fröken Hilda Fagerqvist, ordf. och c. m.
Fru Lydia Nääs, c. s.

Persön:

Fru Wictoria Nordin, ordf.

Piteå:

Fru Lotten Lindgren, ordf. och c. m.
Dispensärsköterskan fröken Klara Käck, c. s.

Ronneby:

Fru Augusta Töuning, ordf. och c. m.
Lärlarinnan fröken Hilda Pettersson, c. s.

Råneå:

Fru Hildur Tjerngren, ordf. och c. m.
Fröken Anna Wallstén, c. s.

Rönninge-Tumba:

Småbrukaren fru Maria Bolin, ordf. och c. m., adr. Rönninge.
Folkskollärlarinnan fröken Anna Lundgren, c. s.

Sala:

Folkskollärlarinnan fröken Hanna Mogren, ordf. och c. m.
Första lärlarinnan fröken Ingrid Nilsson, c. s.

Sandviken:

Fröken Lilly Nilsson, ordf. och c. m.
Fru Ninni Svensson, c. s.

Segmon:

Poststationsföreståndaren fru Gertrude Essén, ordf.
Lärlarinnan fru G. Ek, c. m.
Lärlarinnan fru Clara Heintz, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

1916**Sigtuna:**

Fröken Kerstin Larsson, ordf. och c. m.

Simrishamn:

Biträdande skolföreståndarinnan fil. mag. fröken Agnes Björkman, ordf. och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Thyra Schultz, c. s.

Skara:*F. d. skolföreståndarinnan fröken Clara Wallmark, ordf.*

Seminarieadjunkten fru Jenny Velander, c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Maria Cavallin, c. s.

Skellefteå:

Fru Karin Ocklind, ordf. och c. m.

Bankbokhållaren fröken Arache Nordström, c. s.

Skutskär:

Folkskolläraryninnan fröken Adolfina Eriksson, ordf. och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Augusta Hammarström, c. s.

Sköldinge:

Handlanden fru Maria Skoog, ordf. och c. m.

Skövde:¹*Fru Anna Starck, ordf.*

Gymnastikdirektören fröken Ebba Lagerberg, c. m.

Sollefteå:

Fru Agnes Westin, ordf. och c. s.

Fru Freja Fredrikson, c. m.

Stenstorp:*Fru Hilda Ahlenius, ordf.*

Fru Eugénie Dimberg, c. m.

Stockholm:*Fil. d:r fru Gulli Petrini, ordf.,* adr. 106, Drottninggatan.

Barnavårdsinspektrisen fröken Anna Lindhagen, c. m. adr., 15 Floragatan.

Fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. s., adr. 16 Dalagatan.

Storvik:*Fru Karin Zetterlund, ordf.***Striberg:***Fru Maja Johansson, ordf. i interimstyrelsen.*¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Strängnäs:

Fru Augusta Widebeck, ordf. och c. m.
Elementarlärarinnan fröken Ninni Huldt, c. s.

Strömstad:

Fru Anna Hellborn, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Gurli Jacobsson, c. s.

Sund-Skön:¹

Fru Rut Erikson, ordf., adr. Sund, Sundsvall.
Fröken Sofie Nordlander, c. m., adr. Sund, Skönvik.

Sundsvall:

Lärarinnan fröken Elin Wahlquist, ordf. och c. m.
Fru Maja Gerdin, c. s.

Surte:

Lärarinnan fröken Anna Wenner, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hildur Selander, c. s.

Svartvik:

Fru Ida Tunberg, ordf.
Fru Marianne Barth, c. m.
Postexpeditören fröken Emmy Rotvik, c. s.

Sveg:¹

Fru Maria Almström, ordf. och c. m.
Fröken Sigrid, Walström, c. s.

Säffle:

Telegrafisten fröken Alma Hallby, ordf.
Telegrafisten fröken Tyra Olsson, c. m.
Fru Maria Söderqvist, c. s.

Sävsjö:

Fröken Jenny Mattsson, ordf. och c. s.
Fröken Ester Rydberg, c. m.

Söderhamn:

Fru Elin Pohlman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Augusta Wallin, c. s.

Söderköping:

Fru Malla Grönlund, ordf.
Folkskollärarinnan fröken Virginia Qyiberg, c. m.
Telegrafkommissarien fröken Bea Valgren, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

1916

Södertälje:

Redaktören fru Maria Dehn, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Maria Hallström, c. s.

Sölvesborg:

Folkskollärarinnan fröken Ebba Hultqvist, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Jönsson, c. s.

Tidaholm:¹

Fru Emelie Nyman, ordf. och c. m.
Telegrafkommissarien fröken Ester Ahlbom, c. s.

Tingsryd:

Fru Ellen Macintosh, ordf.
Fru Olsson, c. m.

Tomelilla:

Lärarinnan fil. kand. fröken Hulda Lundh, ordf. och c. m.
Bokbindaren fröken Davida Håkansson, c. s.

Torrskog:

Pastorskan Hallén, ordf.

Torshälla:

Folkskollärarinnan fru Frida Grönberg, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Maria Carell, c. s.

Tranås:

Skrivbiträdet fru Lilly Kalén, ordf. och c. m.
Fru Amelie Högfelt, c. s.

Trollhättan:

Fröken Augusta Björkqvist, ordf.
Fröken Dagmar Björkqvist, c. m.
Fru Dagmar Rommel, c. s.

Trälleborg:

Lärarinnan fröken Anna Montelius, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Linéa Eriksson, c. s.

Uddevalle:

Fru Vally Torburn, ordf.
Fru Thyra Berghman, c. m.
Fru Hilma Kullgren, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Ulricehamn:

Telegrafkommissarien fröken Hedvig Siedberg, ordf.
 Fru Anna Stenman, c. m.
 Grevinnan Signe Sparre, c. s.

Umeå:

Telegrafisten fröken Ingeborg Öquist, ordf. och c. m.
 Seminarieadjunkten fil. kand. fröken Anna Grönfeldt, c. s.

Uppsala:

Fru Ellen Hagen, ordf. och c. m.
 Fru Maria Hagelin, c. s.

Vadstena:

Lärarinnan fröken Marie Lybeck, ordf. och c. m.

Valdemarsvik:

Telegrafkommissarien fröken Maria Fogelqvist, ordf.
 Fröken Astrid Eriksson, c. m.
 Fru Hanna Lindstrand, c. s.

Varberg:

Fru Elin Linder, ordf. och c. m.
 Folkskollärarynnan fröken Olivia Andersson, c. s.

Vaxholm:

Fru Alma Lénström, ordf. och c. m., adr. 70 A Grevturegatan, Stockholm.
 Folkskollärarynnan fröken Maria Andersson, c. s.

Vestkide:

Konstnären fru Caroline Benedicks-Bruce, ordf. och c. m.
 Handlanden fru Elin Pettersson, c. s.

Vimmerby:

Folkskollärarynnan fröken Gertrud Fröberg, ordf.
 Samskollärarynnan fil. kand. fröken Julia Helander, c. m.
 Fröken Johansson, c. s.

Visby:

Folkskollärarynnan fru Sigrd Herlitz, ordf. och c. s.
 Lärarinnan fröken Vilna Christianson, c. m.

Vivsta varv:

Fru Anna Sundblad, ordf. och c. s.
 Folkskollärarynnan fröken Alice Johansson, c. m.

1916

Vänersborg:

Lärarinnan fröken Ingrid Bergius, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ada Rosengren, c. s.

Västerås:

Fru Nina Andersson, ordf. och c. m.
Fröken Emilie Bergström, c. s.

Växjö:

Tandläkaren fröken Anna Svanbeck, ordf.
Stadsbarnmorskan fröken Stina Åkerstein, c. m.
Dövstumlärarinnan fröken Maria von Friesen, c. s.

Ystad:

Fru Maja Strandberg, ordf. och c. m.
Gymnastikdirektören fröken Elin Strandberg, c. s.

Ytterberg:

Fru Elin Svensson, ordf. i interimstyrelsen.

Åtvidaberg:

Lärarinnan fröken Maria Johansson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ester Röhl, c. s.

Ängelholm:

Bankkassören fröken Agnes Rosander, ordf.
Författarinnan fröken Ellen Wester c. m., adr. 3 Gyllenkroksgatan,
Lund.
Fru Hilma de Flon, c. s.

Örebro:

Folkskollärarinnan fru Elsa Perselli, ordf. och c. m.
Fru Ebba Sjölin, c. s.

Östersund:

Fru Doris Lekander, ordf.
Folkskollärarinnan fröken Elin Holm, c. m.
Fru Birgit Hedström, c. s.

Östhammar:

Gymnastikdirektören och bankkassören fröken Signe Jacobsson, ordf.
och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Sjöqvist, c. s.

Över-Kalix:

Fröken Allida Bergman, ordf. i interimstyrelsen.

1916

Överturingen:

Fru Julia Andersson, ordf. och c. m.
Fru Kristina Halvarsson, c. s.

Öxnered:

Folkskollärarinnan fröken Hilma Jacobsson, ordf. och c. m., adr. Brinke-
bergskulle, Vänerborg.
Sömmerskan fröken Ida Larsson, c. s.

Representanter för filialerna 1916:**Bräkne-Hoby:**

Representant: fru Maja Bremberg.

Fjugesta:

Representant: fru Olga Johansson.

Gällersta:

Representant: fröken Kerstin Magnusson, adr. Almbro mejeri.

Järna:

Representant: fru Sophie Le Moine.

Kungsör:

Representant: folkskollärarinnan fru Maria Larsson.

Landa:

Representant: folkskollärarinnan fröken Stina Wilhelmsson.

Laxå:

Representant: fru Ebba Andersson, adr. Valsverket, Laxå.

Leksand:

Representant: folkskollärarinnan fröken Anna Linder, adr. Häradsbygden.

Ljungsbro:

Representant: fröken Anna Broman.

Mariefred:

Representant: fröken Karin Norberg.

Muskössel:

Representant: fru Anna Lidström.

1916**Mörnum:**

Representant: fru Thilda Berggren.

Nättraby:

Representant: fru Lilly Isacsson.

Skärblacka:

Representant: fröken Elsa Helin.

Strömsnäs bruk:

Representant: fröken Tekla Bengtsson.

Trosa:

Representant: fru Amanda Carlsson.

Uddeholm:

Representant: fru Selma Ljunggren, adr. Hagfors.

Vara:

Representant: fru Beda Johansson.

Vindeln:

Representant: fru Ingeborg Holmström-Vifell, adr. Folkhögskolan.

Västra Strö:

Representant: fröken Anna Viktor, adr. Trollenäs slott, Trollenäs.

Ordförande i länsförbunden 1916:

1916

- Blekinge länsförbund*: fru Augusta Tønning, adr. Ronneby.
- Dalarnas länsförbund*: fröken Anna Sörensen, adr. Falun.
- Gävleborgsförbundet*: fru Gerda Modén, adr. Gävle.
- Förbundet för Göteborgs- och Bohuslän*: fru Frigga Carlberg,
adr. Björboholm.
- Jämtlands länsförbund*: fru Willanowa Bergner, adr. Östersund.
- Jönköpings länsförbund*: fröken Emma Aulin, adr. Jönköping.
- Skaraborgs länsförbund*: fru Andriette Florén, adr. Mariestad.
- Skåneförbundet*: fru Anna Wicksell, adr. Lund.
- Stockholms länsförbund*: fru Alma Lénström, adr. 70 A Grevture-
gatan, Stockholm.
- Södermanlands länsförbund*: fru Augusta Widebeck, adr. Strängnäs.
- Upplands länsförbund*: fru Ellen Hagen, adr. Uppsala.
- Värmlands länsförbund*: fru Gerda Hellberg, adr. Karlstad.
- Västmanlands länsförbund*: fru Nina Andersson, adr. Västerås.
- Älvsborgsförbundet*: fröken Ingrid Bergius, adr. Vänersborg.
- Örebro länsförbund*: fröken Maja Forsslund, adr. Kopparberg.
- Östergötlands länsförbund*: fru Margit Holmgren-Ekman, adr. Motala.

Översikt

över Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantalet 31 december 1915.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Alby	Västernorrlands	1913	Mars	2	109	—
Alfta	Gävleborgs	1912	Mars	29	18	—
Alingsås	Älvsborgs	1913	April	13	46	—
Alnö	Västernorrlands	1912	December	1	40	—
Alsen	Jämtlands	1915	Mars	15	19	—
Alvesta	Kronobergs	1907	Augusti	31	18	—
Aneby	Jönköpings	1914	Oktober	22	18	—
Arboga	Västmanlands	1904	November	16	47	—
Arvidsjaur	Norrbottnens	1907	»	2	55	5
Arvika	Värmlands	1905	»	29	112	—
Askersund	Örebro	1911	April	28	37	—
Avesta-Krylbo	Kopparbergs	1909	Februari	9	101	—
Boden	Norrbottnens	1913	April	3	31	—
Bollnäs	Gävleborgs	1909	Mars	24	146	—
Bomhus	»	1909	Februari	17	42	—
Borlänge-St. Tuna	Kopparbergs	1911	November	11	71	—
Borås	Älvsborgs	1908	Maj	7	93	—
Broby	Kristianstads	1915	December	8	34	4
Bräcke	Jämtlands	1908	Maj	10	30	—
Charlottenberg	Värmlands	1910	Mars	12	28	—
Degerfors	Örebro	1909	Oktober	23	30	—
Edane	Värmlands	1913	September	14	9	—
Edsväla	»	1906	November	18	23	—

Eksjö	Jönköpings	1904	2	56	December
Enköping	Uppsala	1908	10	29	Februari
Eringsboda	Blekinge	1910	23	18	Oktober
Eskestuna	Södermanlands	1908	3	88	Februari
Eslöv	Malmöhus	1903	4	50	December
Falkenberg	Hallands	»	5	68	Maj
Falköping	Skaraborgs	1908	17	25	Mars
Falun	Kopparbergs	1905	11	200	December
Filipstad	Värmlands	»	26	100	Mars
Finspång	Östergötlands	1913	18	35	Maj
Flen	Södermanlands	1909	6	45	Mars
Forshaga	Värmlands	1910	9	69	April
Färgelanda	Älvsborgs	1909	25	23	»
Färila	Gävleborgs	»	25	23	Mars
Gislaved	Jönköpings	1908	30	15	Januari
Gnesta	Södermanlands	1907	9	26	Oktober
Gräbbestad	Göteborgs	»	7	21	Augusti
Grängesberg	Kopparbergs	1905	28	53	December
Gränna	Jönköpings	1907	13	10	September
Gällivare	Norrbottnens	1904	10	47	Januari
Gävle	Gävleborgs	1902	4	210	April
Göteborg	Göteborgs	1902	7	930	Oktober
Hallsberg	Örebro	1909	30	18	»
Halmstad	Hallands	1903	24	75	April
Hanebo-Kilafors	Gävleborgs	1912	27	40	Mars
Haparanda	Norrbottnens	1907	19	65	November
Hedemora	Kopparbergs	1906	10	40	Maj
Hjo	Skaraborgs	1908	26	27	Mars
Horn	Östergötlands	1913	1	9	December
Hudiksvall	Gävleborgs	1903	3	50	»
Huskvarna	Jönköpings	1908	28	174	November
Hvetlanda	Jönköpings	1905	7	28	December
Häggenås	Jämtlands	1915	3	31	Mars
Hälsingsborg	Malmöhus	1903	10	185	Februari
Härnösand	Västernorrlands	1904	2	75	Mars
Hässelholm	Kristianstads	1907	22	23	September
	Transport		4,138		76

Föreningens namn	L ä n	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Hör.....	Malmöhus	1913	December	6	4,138	76
Hörby.....	»	1906	»	6	28	—
Johanneshus	Blekinge	1915	»	5	56	—
Järpen.....	Jämtlands	1911	Februari	1	16	—
Jönköping	Jönköpings	1906	Mars	8	24	—
Kalmar.....	Kalmar	1907	April	6	225	5
Karlshamn	Blekinge	1905	Maj	15	89	4
Karlskoga	Örebro	1907	»	15	66	5
Karlskrona	Blekinge	1904	April	9	103	—
Karlstad	Värmlands	1903	Mars	16	255	—
Katrineholm	Södermanlands	1913	Oktober	16	42	—
Kil.....	Värmlands	1906	December	15	30	—
Kiruna.....	Norrbottnens	1913	Februari	9	100	—
Klippan.....	Kristianstads	1908	December	2	48	—
Knisslinge	»	1915	November	21	25	—
Kopparberg	Örebro	1906	Januari	31	60	—
Kristianstad	Kristianstads	1906	November	6	134	4
Kristinehamn	Värmlands	1910	April	8	46	—
Krokstrand	Göteborgs	1910	Juni	26	81	1
Kumla.....	Örebro	1906	April	28	50	—
Kälarna	Jämtlands	1915	»	8	10	—
Köping.....	Västmanlands	1908	»	21	69	—
Landskrona	Malmöhus	1903	»	6	80	—
Lidköping	Skaraborgs	1913	November	13	34	—
Lilla Edet	Älvsborgs	1908	Maj	2	11*	—
Lillhärdal	Jämtlands	1915	April	13	30	—
Limnared	Älvsborgs	1913	Maj	3	6	1
Lindesberg	Örebro	1905	December	12	33	4
Linköping	Ostergötlands	1903	Maj	2	161	—
Linsäll.....	Jämtlands	1913	Februari	25	26	—

Lit	Jämtlands	1913	September	21	5	48	—
Ljungby	Kronobergs	1907	Augusti	5	15	—	—
Ljungbyhed	»	1914	Januari	12	67	—	—
Ljusdal	Gävleborgs	1907	Augusti	16	15	—	—
Ludvika	Kopparbergs	1905	December	10	162	—	—
Luleå	Norrbottnens	1907	Juli	11	162	—	—
Lund	Malmöhus	1903	Januari	24	3	—	—
Lyckeby	Blekinge	1906	Mars	10	41	—	—
Lysekil	Göteborgs	1907	November	6	314	—	—
Malmö	Malmöhus	1903	April	21	32	—	1
Malung	Kopparbergs	1913	December	14	73	—	—
Mariefstad	Skaraborgs	1904	November	21	36	—	—
Markaryd	Kronobergs	1908	Januari	31	6	—	—
Marstrand	Göteborgs	1908	Juli	6	12	—	—
Mellerud	Älvsborgs	1911	November	26	25	—	—
Mjölby	Ostergötlands	1913	Oktober	27	144	—	—
Motala	»	1909	November	17	33	—	—
Munkfors	Värmlands	1910	April	4	22*	—	—
Neder-Kalix	Norrbottnens	1907	Augusti	10	25	—	—
Nora	Orebro	1905	December	17	45	—	2
Norberg	Västmanlands	1909	November	5	26	—	—
Norrahammar	Jönköpings	1907	Januari	3	147	—	—
Norrköping	Ostergötlands	1903	November	9	55*	—	—
Norrälje	Stockholms	1905	»	6	26	—	—
Nybro	Kalmar	1914	Februari	5	79	—	—
Nyköping	Södermanlands	1903	»	9	28	—	—
Nässjö	Jönköpings	1909	December	13	34*	—	—
Ockelbo	Gävleborgs	1909	Mars	21	21	—	—
Osby	Kristianstads	1911	September	14	63	—	1
Oskarshamn	Kalmar	1907	November	22	10	—	—
Oviken	Jämtlands	1908	April	7	20	—	—
Persberg	Värmlands	1913	November	23	14	—	—
Persön	Norrbottnens	1915	Mars	20	18	—	—
Piteå	»	1907	Juli	10	129	—	—
Ronneby	Blekinge	1903	April	24	15	—	—
Råneå	Norrbottnens	1915	November	24	8,200	—	105

* Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Föreningens namn	L ä n	Å r	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Rönninge-Tumba	Stockholms	1912	Juni	21	8,200	105
Sala	Västmanlands	1912	Februari	16	53	1
Sandviken	Gävleborgs	1907	Juni	2	40	—
Segmon	Värmlands	1913	Maj	24	32	3
Sigtuna	Stockholms	1907	Augusti	20	25	—
Simrishamn	Kristianstads	1907	December	8	15*	—
Skara	Skaraborgs	1903	Oktober	13	28	5
Skellefteå	Västerbottens	1907	Juli	8	57	—
Skutskär	Uppsala	1906	April	4	28	—
Sköldinge	Södermanlands	1914	Mars	22	50	—
Skövde	Skaraborgs	1909	September	4	48	—
Sollefteå	Västernorrlands	1906	Oktober	4	25*	—
Stenstorp	Skaraborgs	1909	Augusti	22	46	—
Stockholm	Skaraborgs	1902	Juni	1	27*	—
Storvik	Gävleborgs	1907	December	4	2,412	—
Strieberg	Örebro	1915	November	15	7	—
Strängnäs	Södermanlands	1906	Februari	14	15	—
Strömstad	Göteborgs	1906	»	16	63	1
Sund-Skön	Västernorrlands	1910	»	23	61	5
Sundsvall	»	1903	December	4	41*	—
Surte	Älvsborgs	1910	Maj	7	105	—
Svartvik	Västernorrlands	1910	Februari	26	49	—
Sveg	Jämtlands	1913*	»	24	50	1
Säffle	Värmlands	1907	Januari	7	26	3
Sävsjö	Jönköpings	1904	November	23	30	—
Söderhamn	Gävleborgs	1903	December	9	17	—
Söderköping	Ostergötlands	1907	November	30	83	6
Södertälje	Stockholms	1906	Februari	9	117	—
Sölvesborg	Blekinge	1911	Maj	4	69	11
Tidaholm	Skaraborgs	1906	»	15	104*	24

Tingsryd	Kronobergs	1907	Oktober	22	22*
Tomelilla	Kristianstads	1913	Januari	2	49
Torskog	Älvsborgs	1912	Juli	14	24*
Torshälla	Södermanlands	1909	Mars	19	21
Tranås	Jönköpings	1910	November	22	23
Trollhättan	Älvsborgs	1907	September	12	152
Trälleborg	Malmöhus	1906	Maj	5	32
Uddevalle	Göteborgs	1905	Februari	10	88
Utricehamn	Älvsborgs	1908	Oktober	1	30
Umeå	Västerbottens	1903	November	24	131
Uppsala	Uppsala	1903	Mars	21	250
Vadstena	Östergötlands	1915	April	15	18
Valdemarsvik	»	1913	»	6	31
Varberg	Hallands	1903	»	20	109
Vaxholm	Stockholms	1906	November	26	82
Vestkinde	Gotlands	1912	December	15	15
Vimmerby	Kalmar	1908	Mars	7	12
Visby	Gotlands	1906	September	17	90
Vivsta varv	Västernorrlands	1910	Februari	16	50
Vänersborg	Älvsborgs	1904	December	6	36
Västerås	Västmanlands	1906	Oktober	13	178
Växjö	Kronobergs	1903	Mars	23	64
Ystad	Malmöhus	1907	December	7	82
Ytterberg	Jämtlands	1915	April	11	15
Ätvidaberg	Östergötlands	1908	Oktober	18	24
Älmhult	Kronobergs	1907	Juli	16	56
Ängelholm	Kristianstads	1903	April	23	92
Örebro	Örebro	1903	Maj	13	200
Örnsköldsvik	Västernorrlands	1907	November	30	60*
Östersund	Jämtlands	1903	December	14	139
Osthammar	Stockholms	1908	Februari	1	29
Över-Kalix	Norrbottnens	1915	November	15	15
Överturingen	Västernorrlands	1915	Maj	25	28
Öxnered	Älvsborgs	1908	April	5	49
			Transport	14,243	159

* Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Föreningens namn	L ä n	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
<i>Fittaler:</i>						
Bräkne-Hoby	Blekinge	1906	—	—	14,243	159
Fjugesta	Örebro	1915	November	16	8	—
Gällersås	»	1915	»	19	7	—
Järna	Stockholms	1913	December	15	—	—
Kungsör	Södermanlands	1913	November	27	20	—
Landa	Gävleborgs	1912	Mars	—	22	—
Laxå	Örebro	1915	April	—	15	—
Leksand	Kopparbergs	1907	—	—	15	—
Ljungsbro	Östergötlands	1909	—	—	33	—
Mariefred	Södermanlands	1907	Augusti	—	53	—
Muskossel	Norrbottnens	1907	—	18	24	—
Mörrum	Blekinge	1911	—	—	12	—
Nättraby	»	1912	—	—	9	—
Skärblacks	Östergötlands	1912	—	—	9	—
Strömsnäs	Kronobergs	1915	Maj	17	10	—
Trosa	Södermanlands	1913	—	—	9	—
Uddeholm	Värmlands	1913	—	—	13	—
Vara	Skaraborgs	1910	April	3	8	—
Vindeln	Västerbottnens	1911	—	—	22	—
Västra Strö	Malmöhus	—	—	—	5	—
Till L. K. P. R. direkt anslutna medlemmar		1912	April	—	8	—
				Summa	14,697	159

* Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

STADGAR

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

§ 1.

Landsföreningen är en sammanslutning av lokalföreningar och, på ort där ingen sådan finnes, direkt anslutna medlemmar, som verka för att svensk kvinna må erhålla politisk rösträtt och valbarhet på samma villkor som svensk man.

§ 2.

Varje lokalförening väljer sin egen styrelse och antager sina egna stadgar, vilka dock icke få vara stridande mot Landsföreningens.

§ 3.

Mom. A. I spetsen för Landsföreningen står en centralstyrelse, till vilken varje lokalförening äger rätt utse en medlem jämte en suppleant.

Mom. B. Medlem av centralstyrelsen och eventuellt suppleant för henne för nästa kalenderår utses å allmänt höstsammanträde inom den lokalförening de skola representera. Justerat valprotokoll insändes före november månads utgång till det löpande årets centralstyrelse.

Mom. C. Centralstyrelsen äger att, därest det befinnes lämpligt och möjligt, anställa fast resetalare. Denna blir under sin funktionstid medlem av centralstyrelsen.

§ 4.

Mom. A. Centralstyrelsen har årligen ett ordinarie sammanträde å mellan ledamöterna överenskommen tid och plats. Mellan sammanträdena föras förhandlingarna skriftligt. Flertalets mening utgör styrelsens beslut. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Mom. B. Centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser äga rätt att väcka förslag till ämnen att å centralstyrelsens årsmöten behandlas.

Avgörandet, huruvida föreslaget ämne skall upptagas, tillkommer centralstyrelsen.

§ 5.

Mom. A. Centralstyrelsen utser på sitt ordinarie årsmöte inom eller utom sig ett verkställande utskott, bestående av fyra ordinarie medlemmar jämte suppleanter, och väljer bland dessa Landsföreningens ordförande. Verkställande utskottets medlemmar äga deltaga i centralstyrelsens förhandlingar och beslut.

Mom. B. V. U. väljer inom sig Landsföreningens vice ordförande samt inom eller utom sig till Landsföreningens sekreterare och skattmästare i Stockholm bosatta kvinnor, vilka uppbära av centralstyrelsen för varje år bestämda arvoden.

Mom. C. Den lokalförening, vars centralstyrelsemedlem inväljes i V. U., äger rätt utse ny representant.

§ 6.

Mom. A. Centralstyrelsen utgör organ för de var för sig självständiga lokalföreningarnas gemensamma uppträdande samt beslutar angående alla sådana åtgärder, som taga deras samfälliga verksamhet i anspråk. I fråga om åtgärder, som röra gemensamt uppträdande för uppnående av Landsföreningens mål, äro lokalföreningarna pliktiga att ställa sig centralstyrelsens beslut till efterrättelse.

Mom. B. Förslag från lokalförening angående gemensamma åtgärder hänskjutas alltid till centralstyrelsens avgörande. Dock må ärende, som av centralstyrelsen avslagits och ånyo upptagits av minst 6 föreningar, i sista hand avgöras genom behandling i alla de särskilda lokalföreningarna, varvid den mening, som biträdes av flertalet lokalföreningar, blir Landsföreningens beslut.

Mom. C. Åtgärder, som angå den politiska ledningen av Landsföreningens arbete, exempelvis hänvändelser till regering och riksdag, äro av gemensam natur och må icke utan centralstyrelsens medgivande av någon lokalförening självständigt företagas.

§ 7.

Centralstyrelsens verkställande utskott förmedlar behandlingen av de frågor, som stå under centralstyrelsens avgörande, samt sörjer för verkställigheten av dess beslut. I sådana utomordentliga fall, då särskilda omständigheter göra ett hänvändande till hela centralstyrelsen

omöjligt, har verkställande utskottet myndighet att besluta och handla efter bästa övertygelse i Landsföreningens namn.

§ 8.

Till bestridande av utgifterna för det gemensamma arbetet inbetalar varje lokalförening före april månads utgång till centralstyrelsens skattmästare ett belopp, som motsvarar 35 öre pr medlem. Till grund för beräkningen lägges antalet föreningsmedlemmar 31 dec. föregående år.

För under jan.—mars löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 31 mars och inbetalas under april. För under april—juni löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 30 juni och inbetalas före september månads utgång. Senare under året bildade föreningar befrias från avgift under kalenderåret.

Direkt anslutna medlemmar betala 1 kr.

§ 9.

Landsföreningens räkenskaper granskas av två i Stockholm bosatta revisorer, vilka jämte två revisorssuppleanter väljas av styrelserna inom de fem största lokalföreningarna. Års- och revisionsberättelser utsändas under mars månad varje år till lokalföreningarnas styrelser, vilka äga bevilja eller vägra centralstyrelsen ansvarsfrihet. Justerat protokoll om decharge insändes före april månads utgång till V. U.

§ 10.

Mom. A. För att beslut om ändring av dessa stadgar skall vara giltigt, skall ändringsförslaget antagas av två på varandra följande centralstyrelsemöten, och å det senaste biträdas med minst $\frac{2}{3}$ av de röstande. Centralstyrelsens ändringsförslag tillställs därefter lokalföreningarnas styrelser, vilka framlägga det vid närmaste föreningssammanträde. Till stadgeändringens antagande fordras att minst $\frac{2}{3}$ av föreningarna biträda detsamma.

Mom. B. Rätt att väcka stadgeändringsförslag tillkommer centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser.

Rösträttslitteratur.

- Gustaf A. Aldén:** *Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter.* 15 öre.
- F. A. Bather, M. A., D. Sc., F. R. S.:** *Till de svenska männen.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 6 öre; 4:50 pr 100 ex.
- Ezaline Boheman:** *Riksdagsmannavalen 1911 och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Hilma Borelius:** *Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat?* Utgivet av Stochholms F. K. P. R. 10 öre.
- Anna Bugge-Wicksell:** *Gifta kvinnors kommunala rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre pr 100 ex.
- Frigga Carlberg:** *Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.¹
- Varför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- När begreppen klarna.* Dramatisk bagatell i 2 scener. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.
- Samma don.* Dialog. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.
- Vem löser bojan?* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- Några skäl varför kvinnorna icke skola ha politisk rösträtt.* Monolog av en motståndare. Efter amerikansk förebild. 10 öre.
- Huru kvinnorna fingo politisk rösträtt.* Översättning från Cicely Hamiltons och Christopher St. Johns engelska original. 50 öre.
- Varför böra kvinnorna erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R.
- Carrie Chapman Catt:** *Går kvinnorösträttsrörelsen framåt?* Jämte en kort biografi över Mrs. Catt av Ezaline Boheman. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- Teresia Eurén:** *Uppåt.* Dikt. Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 1:50 pr 100 ex.
- H. E. Hallberg:** *Kvinnan i hemmet och samhället.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Ann Margret Holmgren:** *Mor Karin.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre. 2:25 pr 100 ex.

¹ Av Göteborgs F. K. P. R. utgivna flygblad, brevkort m. m. rekvireras genom fröken Hildur Öjjer, Göteborg 1.

- Karin Fjällbäck-Holmgren:** *Varför vi måste arbeta för rösträtten.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Anna Kleman:** *Kvinnans medborgarrätt.* 25 öre.
- Sigrid Kruse:** *Grannarna.* Utgivet av L. K. P. R. 2 öre. 1:25 pr 100 ex.
- Kristid, nykterhet och kvinnorösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 35 öre pr 100 ex.
- Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 75 öre pr 100 ex.
- Selma Lagerlöf:** *Hem och stat.* Utgivet av Falu F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Klara Lindh:** *Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia i korta drag.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Sofi Lindstedt:** *Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Ragnhild Modin:** *Bröllopet på Ensillre.* 25 öre.
- Gulli Petrini:** *Kvinnorösträttens riksdagshistoria.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Landstingens uppgifter och betydelse.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 3 kr. pr 100 ex.
- Kvinnorna och kriget.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Stina Rodenstam:** *Den unga kvinnans praktiska fostran.* Utgivet av Gävleborgs länsförbund.
- Hilda Sachs:** *Kvinnornas rösträtt.* 25 öre.
- K. A. Sheppard:** *Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Karolina Själander:** *Varför ha de religiöst intresserade kvinnorna hittills så litet deltagit i rösträttsarbetet?* Utgivet av Gävle F. K. P. R.
- Mathilda Staël von Holstein:** *Målsmanskapet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre.
- Elin Wahlquist:** *Partipolitiken och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Lydia Wahlström:** *Statsintresset och kvinnans rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Lärdomar av den kvinnliga rösträttsrörelsen.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Högerkvinnorna och den nuvarande situationen.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Den svenska kvinnorörelsen.* 45 öre.

Anna Whitlock: *Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.

Alice Zimmern: *Kvinnornas rösträtt i skilda länder.* Med ett förord av Mrs. Chapman Catt. 50 öre.

Hjalmar Öhrvall: *Kvinnans anställande i statstjänst.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 5 öre.

Anvisningar för rösträttsföreningarnas styrelser och deras funktionärer.

Kvinnornas rösträttsfråga inför Första kammaren 1914. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen. 60 öre pr 100 ex.

Minneslista. (8:de uppl.) 5 öre.

Om sättet att bilda rösträttsföreningar och att leda förhandlingar. 5 öre.

Opinionsyttringen 1913. Flygblad nr 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7. Utgivna av L. K. P. R.

Bergman-Österbergska samhällskursernas skriftserie:

Emma Aulin:

I. *Kommunernas organisation och förvaltning.* 5 öre.

V. *Äktenskapslagstiftningen.* 5 öre.

VI. *Folkpensioneringen.* 5 öre.

IX. *Statens organisation och förvaltning.* 5 öre.

Valborg Bergström:

VII. *Skyddslagstiftningen.* 5 öre.

* * *

The International Woman Suffrage Alliance. Report of sixth Congress, Stockholm, Sweden. June 12, 13, 14, 15, 16, 17, 1911. Kr. 1:50.

Den internationella kvinnliga rösträttsalliansens sjätte kongress i Stockholm 1911. Utgivet av fru Augusta Widebeck, Strängnäs, 50 öre.

The International Woman Suffrage Alliance. Report of seventh Congress, Budapest, Hungary. June 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 1913. Kr. 1:50.

Adress of the President at the seventh Congress of the I. W. S. A. Budapest. 10 öre.

Report of Woman Suffrage in Norway, presented at Budapest. June 1913. 10 öre.

Woman Suffrage in Practice 1913, published by The International Woman Suffrage Alliance. Kr. 1:50.

Kvinnornas Kalender 1916. På uppdrag av L. K. P. R. utgiven av Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg. Pris 1 kr.

Rösträttsbrevkort m. m.

Brevkort med porträtt och uttalanden av kända förkämpar för kvinnans politiska rösträtt:

Ser. I utgiven av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.
 » II » » Uppsala F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.
 » III » » Paul Heckschers förlag. 10 öre pr st., 1 kr. pr 12 st.

Brevkort med rösträttskarta, utgivet av L. K. P. R. 5 öre pr st.,
 4 kr. pr 100 st.

Brevkort med motiv från rösträttsmötet på Visingsö. 25 öre pr st.
 Jul- och nyårskort, olika sorter, 1 och 2 kr. pr 100 st.

Agitationsfrimärke, utgivet av L. K. P. R. 1 kr. pr 50 st.

Läskpapper, konstnärligt utstyrt, utgivet av Göteborgs F. K. P. R.
 5 öre pr st.

Pappersservetter med rösträttsmärket. Utgivna av Göteborgs F. K. P. R.
 50 öre pr bunt om 25 st.

Miniatyrbordvimpel med rösträttsmärket. Utgivet av Göteborgs
 F. K. P. R. 50 öre.

Rösträttsspelet. 25 öre.

Rekvisioner av litteratur, brevkort m. m. ställas till

L. K. P. R:s expedition

6 Lästmakaregatan, Stockholm.

Telefoner: Riks 86 00; Allm. tel. 147 29.

Öppen alla vardagar kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 5 e. m.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR.

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska
 rösträtt.

Utkommer den 1 och 15 i var månad. Pris pr år kr. 1:35.
 Lösnummer 5 öre. All prenumeration sker genom posten.

Redaktion och Expedition:

6 Lästmakaregatan, Stockholm. Telefoner: Riks 86 00; Allm. tel. 147 29.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Centralstyrelsens årsberättelse 1915	3
Kassaförvaltarens rapport	21
Revisionsberättelse	23
Lokalföreningarnas årsberättelser 1915	24
Filialer	74
Länsförbundens årsberättelser	75
Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1915.....	81
» » » 1916.....	100
Representanter för filialerna 1916	117
Ordförande i länsförbunden 1916	119
Översikt över L. K. P. R. Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantal 31 dec. 1915.....	120
Stadgar för L. K. P. R.	127
Rösträttslitteratur	130

